

UNIUNEA EUROPEANĂ

POCA
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

ROMÂNIA DURABILĂ

Indicatori naționali
pentru dezvoltare durabilă
ORIZONT 2020

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

INS Institutul
Național de
Statistică

DEPARTAMENTUL PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ

www.poca.ro

**Indicatori naționali
pentru dezvoltare durabilă
ORIZONT 2020**

Coordonatorii publicației:
Tudorel ANDREI - Președinte
Marian CHIVU - Vicepreședinte
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

László BORBÉLY - Consilier de stat
DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Coordonatorii ediției:
Carmen Aurelia ROMANIUC - Coordonator proiect partener
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Ileana Luminița BĂLĂLĂU - Manager proiect
DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Autori:

Indicatori: Daniela ANASTASIU, Monica Cristina APOSTOL, Cornelia BARTI, Elena BĂNICĂ, Adriana Lidia CHIRIȚOIU, Claudia Elis DĂSCĂLETE, Corina Gina DUMITRAȘCU, Victor ENE, Corina GHEORGHE, Petronela Mihaela GHEORGHE, Georgiana Ioana LOGOFĂTU, Andreia MESTEACĂN, Dariana Mihaela MIHAI, Marinela MUNTEANU, Nela NĂDRAG, Ecaterina Daniela NEGRU, Carmen Elena NUNU, Olvian NUȚESCU, Steluța Aura RĂDOI, Florina Mihaela SAVU, Daniela SĂRĂCIN, Artur Emilian SIMION, Elena Sultana STAN, Alexandra - Nicoleta TUDOSE, Alida ȚURCANU
Ultimele verificări: Victoria FOTACHE, Ionela Roxana GLĂVAN, Alin MARICUȚ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Descriere obiective: Ștefania Elena DEÁK, Diana Cristina ACHIMESCU, Cristian Florin IORDACHE
DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Tehnoredactare și machetare:
Carmen Aurelia ROMANIUC - Coordonator proiect partener
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Pre-press și tipărire:
Coordonator:
Vitty-Cristian-CHIRAN

Pre-press:
Laurențiu MUNTEANU

Coperta: Bogdan DRĂGHIA

Cuvânt înainte	5
Introducere	9
Abrevieri	10
Obiectivul 1. Fără sărăcie	12
Obiectivul 2. Foamete „zero”	25
Obiectivul 3. Sănătate și bunăstare.....	38
Obiectivul 4. Educație de calitate.....	55
Obiectivul 5. Egalitate de gen.....	63
Obiectivul 6. Apă curată și sanitație.....	70
Obiectivul 7. Energie curată și la prețuri accesibile.....	74
Obiectivul 8. Muncă decentă și creștere economică.....	81
Obiectivul 9. Industrie, inovație și infrastructură.....	92
Obiectivul 10. Reducerea inegalităților.....	98
Obiectivul 11. Orașe și comunități durabile.....	106
Obiectivul 12. Consum și producție responsabile.....	118
Obiectivul 13. Acțiune climatică.....	127
Obiectivul 14. Viața acvatică.....	130
Obiectivul 15. Viața terestră.....	136
Obiectivul 16. Pace, justiție și instituții eficiente.....	142
Obiectivul 17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor.....	150

TUDOREL ANDREI

Președinte

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

DEZVOLTAREA DURABILĂ LA NIVEL MONDIAL

Conceptul de dezvoltare durabilă a avut ca punct de pornire criza ecologică mondială 1929-1933 și s-a dezvoltat mai apoi prin înglobarea tuturor sferelor economico-sociale și umane, ajungând ca în zilele noastre, dezvoltarea durabilă să reprezinte noul drum al umanității. Dezvoltarea durabilă a fost gândită ca o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și urmărește în primul rând păstrarea calității mediului înconjurător cel puțin la parametrii actuali.

Ideea care stă la baza acestui concept este aceea de a asigura o calitate mai bună a vieții pentru toți locuitorii planetei, atât pentru generația prezentă, cât și pentru generațiile viitoare.

Definiția dezvoltării durabile, cea mai cunoscută este aceea dată de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun” cunoscut și sub numele de Raport Brundtland:

„Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Următoarele evenimente au avut un rol determinant în domeniul protecției mediului și al dezvoltării durabile în UE:

- 1972 - Stockholm - Conferința Națiunilor Unite privind mediul (ECO I), care a adus în centrul atenției problema deteriorării mediului înconjurător în urma activităților umane, problemă deosebit de gravă ce poate afecta viitorul umanității și al vieții pe pământ;

- 1983 - Comisia Brundtland, prezidată de Gro Harlem Brundtland, Primul Ministru al Norvegiei la acea dată. Comisia Brundtland a subliniat existența a două probleme majore: dezvoltarea nu înseamnă doar profituri mai mari și standarde mai înalte de trai pentru un mic procent din populație, ci înseamnă creșterea nivelului de trai al tuturor. Dezvoltarea nu trebuie să conducă la distrugerea sau folosirea nesăbuită a resurselor noastre naturale și nici la poluarea mediului ambiant.

- 1987 - Raportul Brundtland, "Viitorul nostru comun" prin care s-a formulat cadrul care avea să stea la baza Agendei 21, a principiilor Declarației de la Rio.

- 1992 - Conferința de la Rio - Conferința Națiunilor Unite privind Mediul și Dezvoltarea. Scopul declarat al Conferinței, considerată cea mai amplă reuniune la nivel înalt din secolul XX, a fost stabilirea unei noi strategii a dezvoltării economice, industriale și sociale în lume, cuprinsă sub numele de dezvoltare durabilă - "*sustainable development*".

- Summitul mondial de Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg ce s-a desfășurat între 26 august - 4 septembrie 2002 în Africa de Sud, organizat sub egida ONU, pentru a promova noi

CUVÂNT ÎNAINTE

inițiative de aplicare a dezvoltării durabile și pentru a construi un viitor prosper și sigur pentru cetățenii lumii. Obiectivul principal al Summit-ului l-a constituit continuarea și amplificarea eforturilor internaționale de implementare a documentelor adoptate la Rio.

DEZVOLTAREA DURABILĂ LA NIVEL EUROPEAN

1997- La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv politic începând cu acest an, prin includerea sa în „Tratatul de la Maastricht”, tratat ce a conferit protecției mediului un statut complet în cadrul politicilor europene.

1999 - Tratatul de la Amsterdam a consolidat baza legală a politicii vizând protecția mediului precum și promovarea dezvoltării durabile în cadrul Uniunii Europene.

2000 - Șefii statelor membre UE reuniți în ședința Consiliului European de la Lisabona s-au angajat să creeze, până în anul 2010, "cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume". Strategia de la Lisabona din anul 2000, completată de „Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene” adoptată de Consiliul European de la Göteborg în 2001 a consolidat și impulsionat activitatea U.E. în domeniul dezvoltării durabile și protecției mediului.

2001 - Summit-ul de la Göteborg unde a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă a UE.

2005 - Comisia a demarat un proces de revizuire a Strategiei de Dezvoltare Durabilă.

2006 (iunie) - a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru o Uniune Europeană extinsă.

În 2015 Adunarea Generală ONU a adoptat Ordinea de zi pentru dezvoltare durabilă în cadrul căreia reprezentanții unui număr de 193 de guverne au semnat un pachet extrem de ambițios de obiective ale dezvoltării durabile, denumit Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Acest pachet urmează celui anterior, așa-numitului obiective ale mileniului. Între cele două summit-uri, diferența a constatat în faptul că în timp ce obiectivele mileniului erau orientate spre dezvoltarea țărilor sărace ale lumii, cel de-al doilea acoperă problematica dezvoltării întregii planete.

- Imaginea globală este dată pe de o parte de obiectivele generale ale dezvoltării durabile, în număr de 17, sub-obiective reprezentând o detaliere a obiectivelor generale, acestea numărând 169, și indicatori ai dezvoltării.

În linii generale, trebuie subliniat faptul că scopul dezvoltării durabile, așa cum a fost definit în context internațional și a fost preluat și în Strategiile naționale ale statelor, constă în asigurarea unui echilibru între dezvoltarea economică, supravegherea protecției mediului și satisfacerea necesităților sociale subsumate îmbunătățirii calității vieții și bunăstării pentru generațiile prezente și cele viitoare.

Uniunea Europeană (UE) a elaborat în mai 2001 o strategie de dezvoltare durabilă. Aprobând această strategie, Consiliul European de la Göteborg a recunoscut necesitatea dezvoltării dimensiunii externe a acesteia. De asemenea, a invitat Comisia să analizeze contribuția Uniunii la dezvoltarea durabilă la nivel mondial.

UE pleacă de la ideea că globalizarea constituie o forță puternică pentru a susține creșterea mondială și a oferi mijloace de a răspunde problemelor globale, cum ar fi sănătatea, educația și mediul. Dar, lăsate singure, forțele pieței generează și cresc inegalitatea și excluziunea, riscând să creeze daune iremediabile pentru mediu. Globalizarea trebuie, așadar, să fie însoțită

de măsuri pentru evitarea sau atenuarea acestor efecte. În domeniile cruciale ale comerțului, ale finanțării dezvoltării, ale gestiunii mediului, ale combaterii sărăciei și ale criminalității, este esențial să se continue eforturile de elaborare a unor norme comune care să fie puse în aplicare și monitorizate eficient. De asemenea, trebuie îmbunătățită guvernanta globală, adică trebuie promovat un control mai eficient al interdependenței.

Agenda 2030 privind dezvoltarea durabilă cu cele 17 obiective a creat premisele unei angajări totale ale Uniunii Europene concretizată în lucrarea intitulată „Către o Europă sustenabilă la orizontul lui 2030” (Comisia Europeană, 2019). Monitorizarea progreselor înregistrate în acest sens se bazează pe un set de indicatori ai UE privind dezvoltarea durabilă. Pentru realizarea obiectivelor UE, respectiv ale fiecărui stat membru, Eurostat a întreprins acțiuni de stabilire a conceptului vizând monitorizarea listei indicatorilor necesari surprinderii cantitative a tuturor aspectelor la nivelul de detaliu corespunzător celor 17 obiective, colectarea datelor statistice, analiza și prezentarea sintezelor pe total UE și pe fiecare stat membru. Publicații au apărut deja în o serie de ediții sub forma unor rapoarte de monitorizare a progreselor înregistrate în ceea ce privește dezvoltarea durabilă în context european.

Trendul cel mai recent în ceea ce privesc indicatorii dezvoltării durabile pe termen scurt este redat în aceste publicații în funcție de disponibilitatea datelor specifice indicatorilor definiți. Eurostatul remarcă faptul că, în ultimii ani, informații pe baza datelor disponibile și publicarea lor au marcat progrese asupra tuturor celor 17 obiective, firește, diferențiate de la țară la țară.

LÁSZLÓ BORBÉLY

Consilier de stat

DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Înțelepciunea populară este o veritabilă sursă de inspirație. Se spune în popor că e bine să măsoari de șapte ori și să tai o singură dată. Deciziile cu impact asupra viitorului nostru sau a comunității din care facem parte trebuie să se bazeze pe date fiabile, pentru a urma cel mai adecvat drum. Dacă studiem *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* putem observa acest principiu integrat. Monitorizarea implementării celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă o componentă esențială pe care am preluat-o și detaliat-o în *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*.

Din dorința de a întări cadrul instituțional și strategic pentru coordonarea implementării Strategiei am pornit în 2019 proiectul *România Durabilă* care ne-a adus noi resurse pentru accelerarea tranziției către dezvoltare durabilă.

Suntem în acest proiect împreună cu un partener valoros, Institutul Național pentru Statistică (INS), alături de care am reușit să obținem rezultate importante precum broșura de față. Aceasta include indicatori naționali pentru dezvoltare durabilă care descriu realitatea statistică a stadiului implementării țintelor asociate Orizontului 2020, descrise în *Strategia națională de dezvoltare durabilă*. Sunt domenii unde am reușit să progresăm, și domenii asupra cărora trebuie să ne îndreptăm atenția. De aceea lucrăm la Planul de Acțiune pentru implementarea Strategiei.

Dincolo de eforturile instituționale, trebuie să facem mai mult și la nivel individual, dar și la nivelul comunităților. Vom continua să dezvoltăm în România acea masă critică care să îmbrățișeze obiectivele pentru dezvoltare durabilă și să le promoveze mai departe. Reziliența, solidaritatea, nevoia de a nu lăsa pe nimeni în urmă sunt principii fundamentale ale dezvoltării durabile de care avem atâta nevoie ca societate, mai ales în perioada dificilă pe care o traversăm. Împreună avem datoria de a găsi curajul de a proiecta o societate în care calitatea vieții să fie la un nivel mai ridicat decât înainte de izbucnirea pandemiei COVID 19. Vă invit, prin urmare, să parcurgeți documentul și să vă alăturați eforturilor noastre de a lăsa moștenire generațiilor viitoare o societate sustenabilă.

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR), ca și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptă o poziție fermă prin angajamentul său de a nu lăsa pe nimeni în urmă. Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) din strategie sunt concepute pentru a aduce societatea la un alt nivel și reflectă aspecte importante pe care dorește să le protejeze, cum ar fi mediu curat și sigur, accesul la oportunități și servicii, drepturile omului, instituții puternice și accesibile, economii incluzive, comunități diverse care susțin cultura moștenită.

Fiecare ODD include ținte care trebuie măsurate pentru a evalua dacă obiectivul a fost atins. Sub cele 17 ODD ale SNDDR există 89 de ținte pentru orizontul 2020. Ținând cont de importanța monitorizării implementării strategiei la orizontul de timp 2020, a fost inițiată elaborarea acestui raport care prezintă statistici relevante, de calitate și oferă dovezi pentru luarea deciziilor și pentru politica națională. Experții au depus eforturi concertate pentru a identifica datele relevante, preexistente pentru țintele din strategie. Ca urmare, în această broșură este prezentată evoluția datelor privind 98 de indicatori unici asociați unui număr de 60 de ținte pentru orizontul 2020.

La doi ani de la adoptarea SNDDR, datele prezentate arată stadiul în care România se află în procesul de implementare și indică domeniile în care este nevoie de acțiune pentru a îndeplini obiectivele naționale de dezvoltare durabilă până în 2030.

Înainte de izbucnirea pandemiei COVID-19 au fost înregistrate mai mult progrese economice, decât în domeniile social și mediu. Pandemia a încetinit implementarea ODD-urilor și, în unele cazuri, au fost înregistrate regrese. Criza a atins toate segmentele populației, toate sectoarele economiei și toate zonele țării și nu este surprinzător că afectează cel mai mult grupurile vulnerabile, a expus inegalități în societatea noastră și agravează și mai mult disparitățile existente.

În acest context, un lucru este evident și anume, direcționarea eforturilor către implementarea ODD-urilor, care reprezintă baza unei recuperări reziliente, echitabile și durabile.

Prezentul raport a fost întocmit în cadrul proiectului „România durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030”, cod SIPOCA 613/cod MySMIS 127545, de către Institutul Național de Statistică în colaborare cu experți de la Departamentul pentru dezvoltare durabilă din cadrul aparatului de lucru al Prim-ministrului, utilizând cele mai recente date disponibile.

ABREVIERI

ACAV	Ancheta asupra Calității Vieții
AFIR	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AMIGO	Ancheta Forței de Muncă în Gospodării
ANAR	Administrația Națională ”Apele Române”
ANIF	Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ANPD	Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități
ANPM	Agenția Națională pentru Protecția Mediului
ANANP	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
AROP	Rata sărăciei relative
AROEPE	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (At risk of poverty or social exclusion)
CAEN	Clasificarea activităților din economia națională
CEO	Chief executive officer (director executiv)
CEPA	Clasificarea activităților de protecție a mediului
CD	Cercetare - dezvoltare
CIF	Cost insurance freight/ Cost asigurare navlu
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
DE	Extracția Internă
DMC	Domestic Material Consumption/ Consumul Intern de Materiale
DEGURBA	Grad de urbanizare
DG-AGRI	Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
ESSPROS	European System of Integrated Social Protection Statistics
EU-LFS	Ancheta privind forța de muncă în Uniunea Europeană
EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Uniunii Europene
FBCF	Formare brută de capital fix
FOB	Free on board/ Liber la bord
GBARD	Government budget allocations for R&D
GES	Emisiile de gaze cu efect de seră
g	Gram
ha	Hectar
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
ILR	Institutul Limbii Române
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
INSP	Institutul Național de Sănătate Publică
km	Kilometru
LCCR	Limbă, cultură și civilizație românească
loc	Locuitor
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAI	Ministerul Afacerilor Interne

mil	Milioane
m ³	Metru cub
NABS	Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets/ Nomenclatorul pentru analiza și compararea programelor științifice și a bugetelor
NEET	Tineri neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire / Young people neither in employment nor in education and training
OCDE/OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică/ Organisation for Economic Co-operation and Development
ODD	Obiectiv de Dezvoltare Durabilă
OIM	Organizația Internațională a Muncii
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OMS/WHO	Organizația Mondială a Sănătății (World Health Organization)
ONU / UN	Organizația Națiunilor Unite / United Nations
PIB	Produsul intern brut
PISA	Programme for International Student Assessment
PRODCOM	Nomenclator produse și servicii industriale, utilizat de Uniunea Europeană
PRODROM	Nomenclator produse și servicii industriale - aliniat nomenclatorului PRODCOM, utilizat de Uniunea Europeană
pp	Puncte procentuale
PC	Computer personal
PNS	Programul Național de Sănătate
RPL	Recensământului Populației și Locuințelor
SAU	Suprafața agricolă utilizată
SCS/SHA	Sistemul Conturilor de Sănătate / System Of Health Account
SEC	Sistemului European de Conturi
SIDA	Sindromul imunodeficienței umane dobândite
TOE	Tona Echivalent Petrol
TBC	Tuberculoză
UE / EU	Uniunea Europeană / European Union
UNCED	Conferința Națiunilor Unite privind Mediul și Dezvoltarea
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime (Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate)
VNB	Venitul Național Brut

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

La nivel mondial, numărul persoanelor care trăiesc în sărăcie extremă a scăzut continuu după anul 1990, în contextul procesului de globalizare, dar rata sărăciei în zonele rurale este de peste trei ori mai mare decât în cele urbane. Actuala criză COVID-19 riscă să ducă la stagnarea a decenii de progrese în lupta împotriva sărăciei (inclusiv cea relativă) și asigurarea unei vieți demne pentru toți, în care cele mai elementare nevoi ale umanității, cum ar fi sănătatea, educația și accesul la apă și canalizare să fie satisfăcute. Noile cercetări publicate de Institutul Mondial al ONU pentru Dezvoltarea în domeniul Cercetării Economice avertizează că, la nivel global, consecințele economice ale pandemiei ar putea contribui la creșterea sărăciei mondiale cu până la jumătate de miliard de oameni.

ONU a lansat un răspuns umanitar la nivel global, prin Planul Global de Răspuns Umanitar COVID-19, iar pentru a strânge două miliarde de dolari, bani destinați combaterii virusului, a creat Fondul ONU pentru Recuperare și Răspuns la COVID-19, propunându-și să sprijine în mod specific țările cu venituri mici și medii, precum și grupurile vulnerabile care suportă în mod disproporționat impactul socio-economic al pandemiei.

Pentru populația ocupată, un loc de muncă nu garantează un trai decent, în anul 2018, în întreaga lume, aproape 10% dintre lucrătorii angajați și familiile acestora trăind în sărăcie extremă. Un copil din cinci trăiește în sărăcie extremă. Asigurarea protecției sociale pentru toți copiii și alte grupuri vulnerabile sunt esențiale pentru reducerea sărăciei.

România este una din țările care înregistrează progrese în domeniul vizat de obiectivul „Fără sărăcie”, deși în 2018, o treime dintre români figurau expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială, printre categoriile cele mai expuse numărându-se familiile cu copii, șomerii, persoanele inactive, lucrătorii atipici, romii, femeile în vârstă și persoanele cu dizabilități. Pe medii de rezidență, populația din mediul rural înregistrează o rată de peste două ori mai mare decât în mediul urban.

În contextul crizei create de noul coronavirus și al noilor realități socio-economice, țara noastră va trebui să-și intensifice eforturile pentru implementarea ODD1, iar abordarea ce se va fi, fără doar și poate, una din perspectivă durabilă, în care politicile publice bine puse la punct se raportează mult mai mult la impactul asupra categoriilor vulnerabile de persoane.

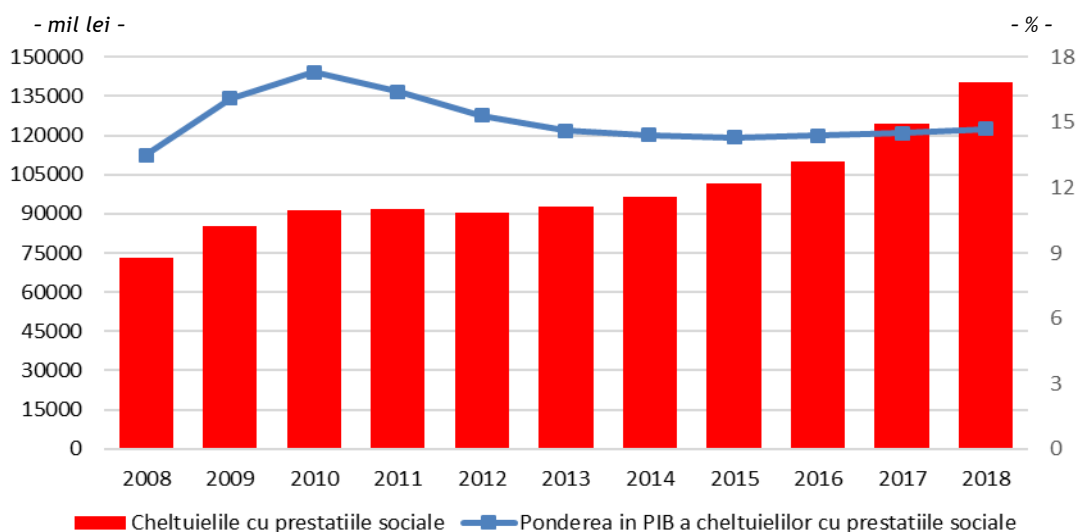
Orizont 2020: 1. Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori

1.1.1. Cheltuielile cu prestațiile sociale pe funcții de protecție socială (ESSPROS)

Definiție: Cheltuielile cu prestațiile sociale reprezintă valoarea resurselor de protecție socială alocate beneficiarilor în numerar sau în natură (bunuri și/sau servicii).

Funcția de protecție socială se definește în termenii scopului final pe care trebuie să îl atingă protecția socială, adică de protejare a indivizilor și familiilor/gospodăriilor împotriva riscului social major identificat. Prestațiile de protecție socială se clasifică pe opt funcții de protecție socială, corespunzătoare celor opt riscuri sociale majore identificate de ESSPROS (European System of Integrated Social Protection Statistics): Boală/Îngrijirea sănătății, Invaliditate, Limită de vârstă (Bătrânețe), Urmaș, Familie/copii, Șomaj, Locuință și Excluziune socială (neclasificată în altă parte).

Fig.1.1.1 Evoluția cheltuielilor cu prestațiile sociale, în perioada 2008 - 2018

Sursa datelor: INS

În perioada 2008-2018, cheltuielile cu prestațiile sociale au avut un trend crescător, înregistrând în anul 2018 o valoare de 1,9 ori mai mare comparativ cu cea din anul 2008.

În anul 2018, cheltuielile cu prestațiile sociale (exclusiv costurile administrative și alte cheltuieli) s-au ridicat la 140226 milioane lei, reprezentând 14,7% din PIB, în creștere cu 0,2 puncte procentuale comparativ cu anul 2017 și cu 1,2 puncte procentuale față de anul 2008.

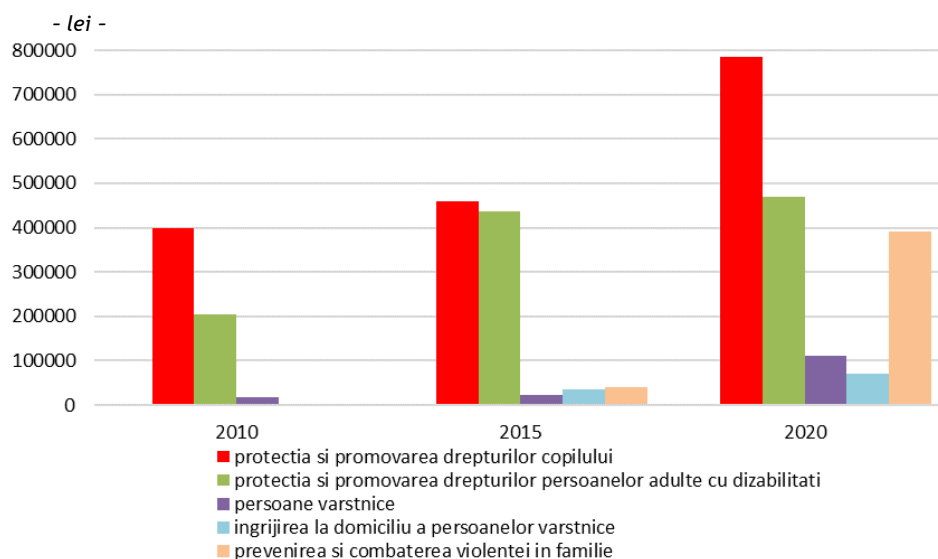
Evoluția, pe funcții ESSPROS, a cheltuielilor cu prestațiile sociale relevă faptul că, similar anilor precedenți (2008-2017), funcția limită de vârstă (bătrânețe) a deținut în anul 2018 ponderea cea mai mare (49,0%), fiind urmată de funcțiile: boală/îngrijirea sănătății (28,9%), familie/copii (10,2%) și invaliditate (6,4%). În anul 2018, cheltuielile cu prestațiile sociale pe celelalte 4 funcții de protecție socială au reprezentat 5,5% din totalul cheltuielilor cu prestațiile sociale, luând valori cuprinse între 0,1% și 4,3%.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

1.1.2. Standardul minim de cost pentru serviciile sociale, aprobat la nivel național, pe grupuri vulnerabile

Definiție: Standardul minim de cost reprezintă costul minim aferent cheltuielilor anuale necesare furnizării serviciilor sociale, calculat la nivel național pentru un beneficiar/tip de serviciu social, potrivit standardelor minime de calitate în vigoare pentru serviciul social respectiv. Standardul minim de cost este revizuit o dată la 5 ani.

Fig. 1.1.2. Standardul minim de cost pentru serviciile sociale, pe grupuri vulnerabile

Sursa datelor: Guvernul României

Standardul minim de cost al serviciilor sociale prezintă baremele valorice în vederea asigurării unui cost unitar pe tipuri de servicii la același nivel de calitate, în funcție de nevoile beneficiarilor.

În anii analizați, 2010, 2015 și 2020, au fost înregistrate creșteri ale standardului minim de cost, pentru fiecare tip de serviciu social.

Comparativ cu anul 2010, în anul 2020 cea mai mare creștere se constată la Serviciile sociale rezidențiale destinate persoanelor vârstnice, de peste 552%, urmată de Serviciile sociale destinate protecției și promovării drepturilor persoanelor adulte cu dizabilități de peste 129%. Aceste creșteri reflectă atât gradul de accesare a serviciilor sociale, cât și adaptarea serviciilor sociale la nevoile beneficiarilor și la resursele umane și financiare existente.

ORIZONT 2020: 2. Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori

1.2.1. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), după statutul ocupațional

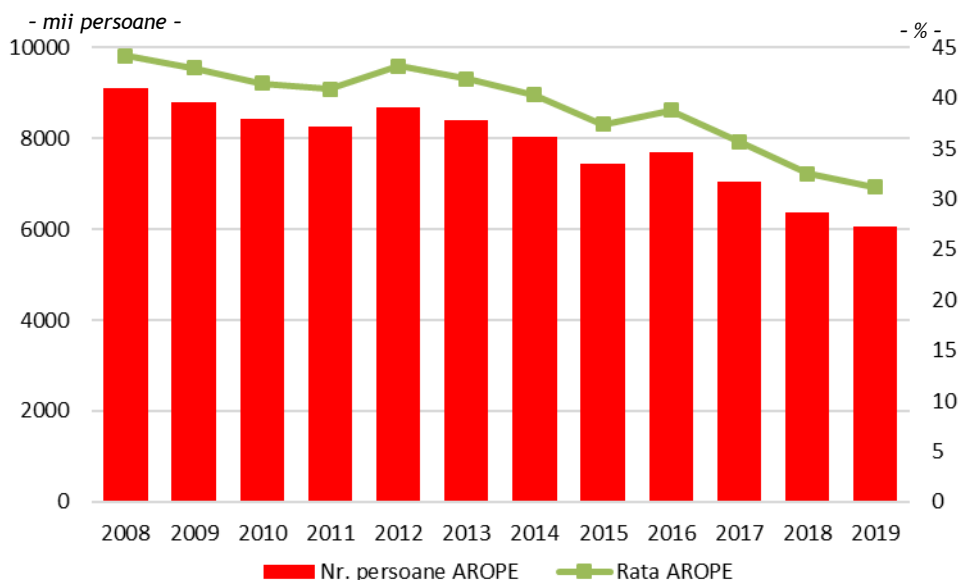
Definiție: Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) reprezintă ponderea, în total populație, a persoanelor aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- au venituri disponibile sub pragul de sărăcie (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Deprivarea materială severă se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi: achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități; asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute; plata unei săptămâni de vacanță anual; consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile; deținerea unui televizor color; deținerea unei mașini de spălat; deținerea unui telefon (fix sau mobil); deținerea unui autoturism personal.

Persoanele care trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii, sunt persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea Anchetei asupra Calității Vieții (ACAV), prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

Fig. 1.2.1. Numărul persoanelor cu risc de sărăcie sau excluziune socială și Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în perioada 2008 - 2019

Sursa datelor: INS

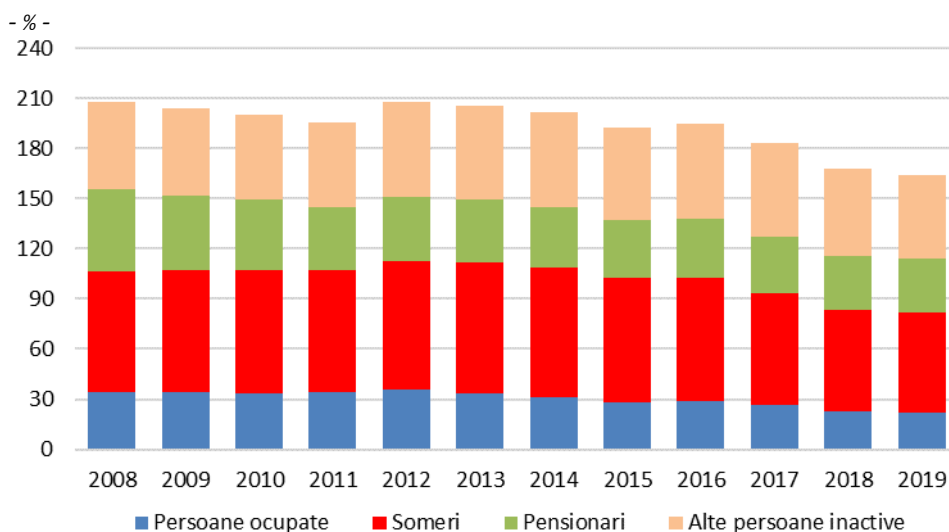
Unul dintre obiectivele României, asumat în Strategia Europa 2020, este reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, până în anul 2020. În anul 2019, comparativ cu anul 2008, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

excluziune socială a scăzut cu peste 3 milioane persoane, iar față de anul 2018 cu 287 mii persoane.

În anul 2019, rata riscului de sărăcie sau excluziune socială a fost 31,2%, în scădere cu 1,3 puncte procentuale comparativ cu anul precedent și cu 13 puncte procentuale față de anul 2008. În general, se poate spune că rata riscului de sărăcie sau excluziune socială prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea obținută din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (31,2% față de 23,8% în anul 2019).

Fig. 1.2.1.a. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE), după statutul ocupațional

Sursa datelor: INS

Notă: pentru persoanele de 18 ani și peste

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor constituie factori determinanți în apariția și creșterea riscului de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele de sex feminin, copiii, persoanele cu nivel scăzut de instruire și șomerii prezintă în medie, în perioada 2008 - 2019, cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2019, aproape două treimi dintre șomeri (60,0% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială, cu 12,4 puncte procentuale mai puțin față de anul 2008.

Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 38,1 puncte procentuale mai mic decât cel al șomerilor. În cazul persoanelor ocupate, s-a înregistrat o scădere de 12,4 puncte procentuale în perioada 2008-2019. Cea mai mare scădere a riscului de sărăcie sau excluziune socială în perioada analizată se observă în rândul pensionarilor (16,4 puncte procentuale).

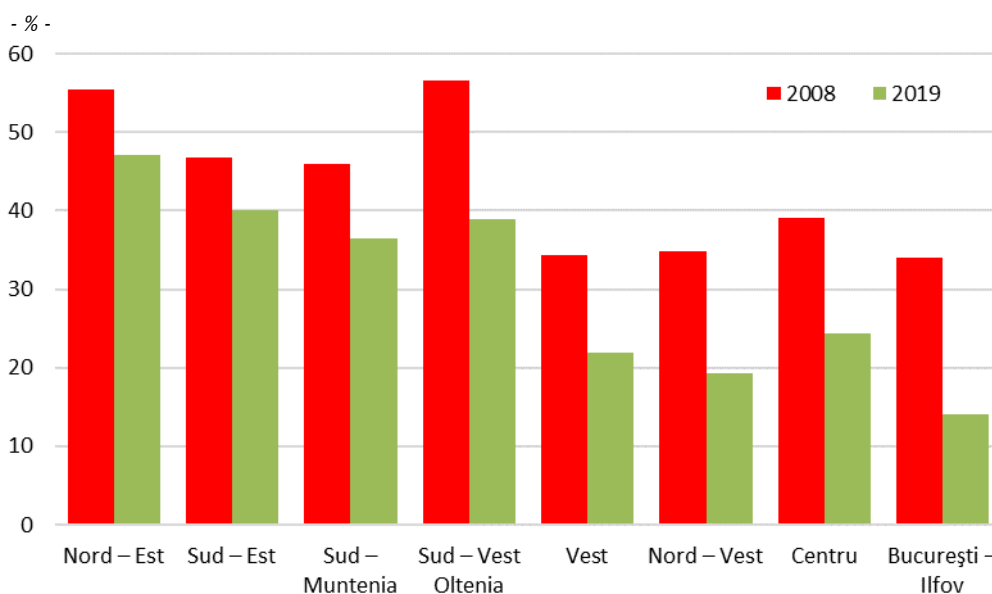
Existența unei ocupații și, în general, statutul ocupațional, reprezintă o caracteristică de cea mai mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia persoanelor respective. De aici rezultă și diferențierile importante existente între riscul de sărăcie și excluziune socială ale diferitelor categorii socio-ocupaționale.

1.2.2. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare

Definiție: Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) reprezintă ponderea, în total populație, a persoanelor aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- au venituri disponibile sub pragul de sărăcie (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Fig. 1.2.2. Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare

Sursa datelor: INS

Și în profil regional riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit. Păstrând proporția, se observă cam aceeași distribuție a regiunilor ca și în cazul ratei sărăciei relative. În anul 2019, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială se înregistrează în regiunea Nord-Est (47,1%), urmată îndeaproape de regiunile Sud-Est (40,1%) și Sud-Vest Oltenia (38,9%). În anul 2019, față de anul precedent, rata sărăciei sau excluziunii sociale a scăzut în majoritatea regiunilor, în mod special în regiunea București - Ilfov cu 7,4 puncte procentuale, dar a crescut în regiunea Nord-Est cu 2,4 puncte procentuale.

În anul 2019, comparativ cu anul 2008, cele mai mari scăderi ale ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială s-au înregistrat în regiunile: București-Ilfov (20,0 puncte procentuale), Sud-Vest Oltenia (17,7 puncte procentuale), Nord-Vest (15,6 puncte procentuale) și Centru (14,6 puncte procentuale).

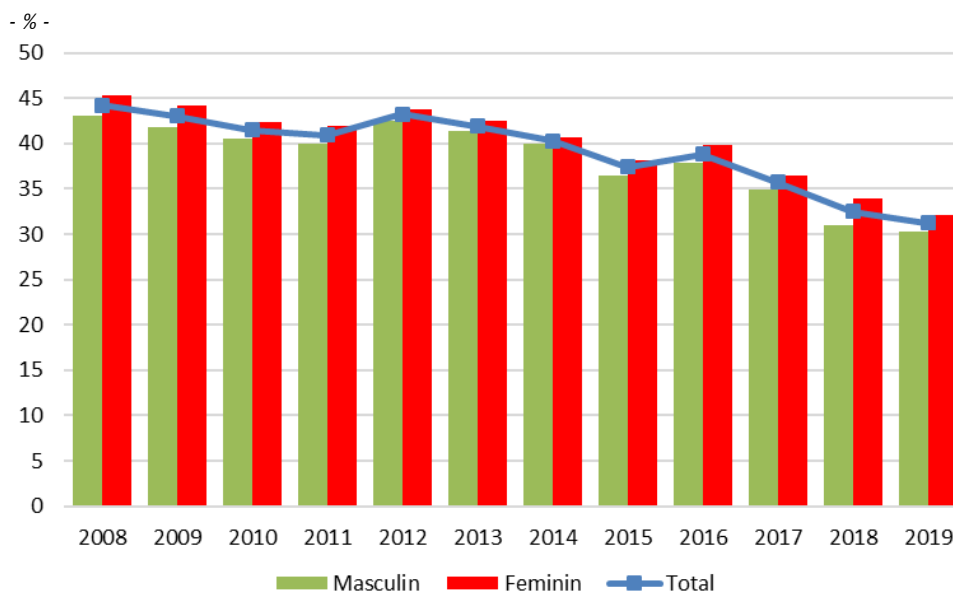
1.2.3. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe grupe de vârstă și sexe

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

Definiție: Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) reprezintă ponderea, în total populație, a persoanelor aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- au venituri disponibile sub pragul de sărăcie (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Fig. 1.2.3.a Rata riscului de sărăcie sau excluziune social, pe sexe

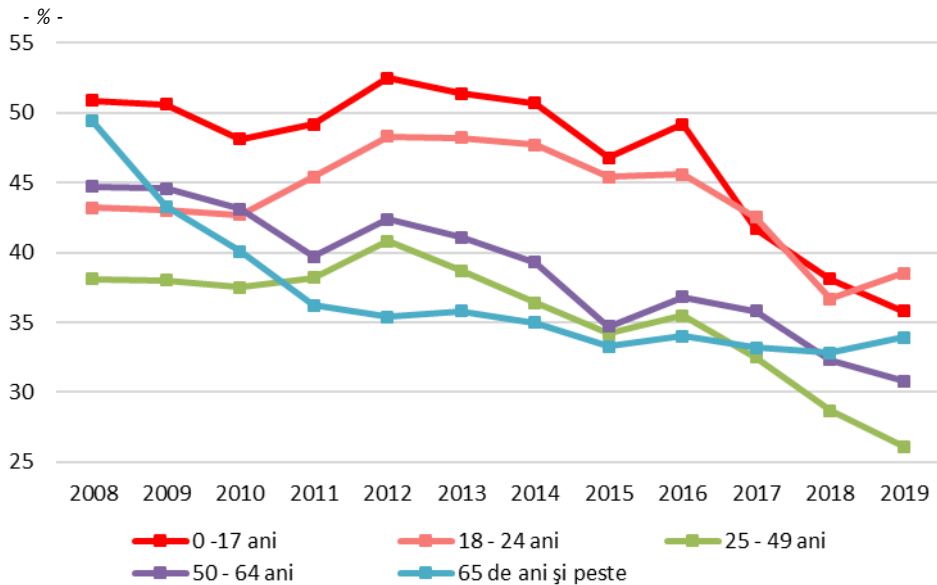

Sursa datelor: INS

Analiza ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială prezintă variații de la un an la altul, dar per ansamblu, se observă o tendință de scădere. În anul 2019, riscul de sărăcie sau excluziune socială a scăzut semnificativ, comparativ cu anul 2008, atât în rândul femeilor, cât și al bărbaților (cu 13,3 puncte procentuale, respectiv 12,7 puncte procentuale). Riscul de sărăcie sau excluziune socială este mai frecvent în rândul femeilor decât în rândul bărbaților.

În perioada analizată, 2008-2019, nu se observă diferențe semnificative de gen în ceea ce privește riscul de sărăcie sau excluziune socială, cea mai mare diferență fiind de 2,9 puncte procentuale între persoanele de sex feminin și cele de sex masculin (33,9%, respectiv 31,0%), în anul 2018.

Fig. 1.2.3.b Rata riscului de sărăcie sau excluziune social, pe grupe de vârstă

Sursa datelor: INS

Vârsta joacă un rol important în apariția riscului de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2019, incidența sărăciei sau excluziunii sociale este mai mare la tinerii din grupa de vârstă 18-24 ani (38,5%) și la copiii (35,8%) scăzând la persoanele de 25-49 de ani (26,1%). Din analiza pe grupe de vârstă și sexe, se observă că, în anul 2019, ponderea femeilor în vârstă de 65 de ani și peste care se află în risc de sărăcie sau excluziune socială este cu 12,4 puncte procentuale mai mare decât a bărbaților din aceeași grupă de vârstă, la fel și la cele din grupa de vârstă de 50-64 de ani, dar într-o măsură mult mai redusă, cu 1,8 puncte procentuale. Femeile și bărbații din grupa de vârstă 25-49 ani se află în aceeași măsură în risc de sărăcie sau excluziune socială (26,3%, respectiv 26,0%).

În anul 2019, comparativ cu anul 2008, rata riscului de sărăcie sau excluziune socială pe grupe de vârstă și sexe a evoluat diferit pe fiecare categorie. Cele mai pronunțate diferențe s-au întâlnit la bărbații din grupa de vârstă 65 ani și peste (în scădere cu 18,8 puncte procentuale în 2019 față de 2008), urmați de fetele de 0-17 ani (în scădere cu 18,3 puncte procentuale). De asemenea, cele mai mici scăderi, comparativ cu anul 2008, se observă la tinerii de 18-24 ani, de doar 5 puncte procentuale.

ORIZONT 2020: 3. Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială

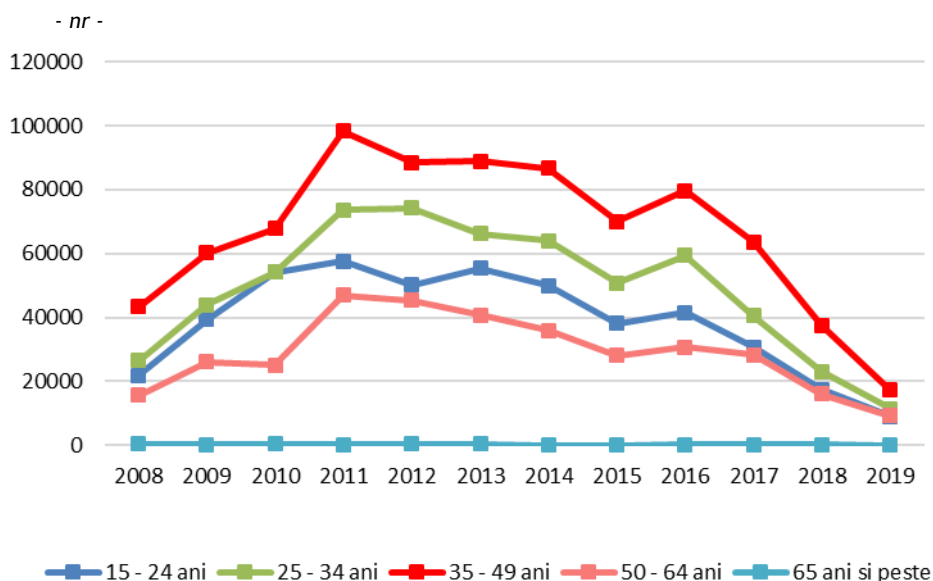
OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

1.3.1. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe grupe de vârstă și medii de rezidență

Definiție: Persoanele descurajate sunt persoane inactive disponibile să lucreze în următoarele două săptămâni (inclusiv săptămâna în care s-a desfășurat interviul), care au declarat că în ultimele 4 săptămâni (inclusiv săptămâna de referință) au căutat un loc de muncă folosind metode pasive sau că nu caută un loc de muncă din următoarele motive:

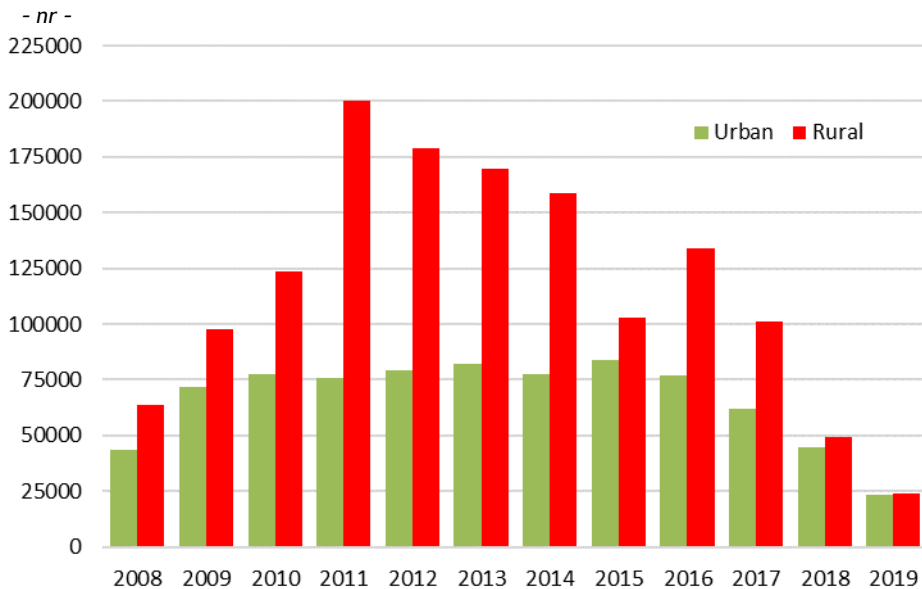
- au crezut că nu există locuri libere sau nu au știut unde să caute;
- nu se simt pregătite profesional;
- cred că nu vor găsi de lucru din cauza vârstei;
- au căutat altădată și nu au găsit.

Fig. 1.3.1.a. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe grupe de vârstă

Sursa datelor: INS

Fig. 1.3.1.b. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

În perioada 2010-2018, evoluția numărului de persoane descurajate a urmat tendințele înregistrate de populația inactivă pentru perioade mai scurte de timp, sub influența conjuncturilor macroeconomice.

Astfel, în perioada care a precedat criza economică, caracterizată de creștere economică, populația descurajată a scăzut treptat, atingând, în anul 2008, un minim (nivelul a scăzut la 41,7% comparativ cu cel înregistrat în 2005). În perioada care a urmat, populația descurajată a crescut până în anul 2011, după care s-a plasat pe o pantă de scădere ușoară/stabilizare până în 2015. Anul 2019 marchează o nouă scădere a populației descurajate. Persoanele din grupa de vârstă 35-49 ani au fost cele mai afectate, persoanele din acest segment de vârstă reprezentând 36,7% din totalul persoanelor descurajate. În ultimii ani, se observă o tendință de echilibrare a grupelor de vârstă, în ceea ce privește fenomenul descurajării pe piața forței de muncă, cel mai puțin afectată rămânând, totuși, populația mai în vârstă (65 de ani și peste). În ultimii ani, distribuția pe medii de rezidență a populației descurajate în a mai găsi un loc de muncă evidențiază o pondere mai mare a populației afectate din grupa de vârstă 15-24 de ani din mediul rural, respectiv din grupa de vârstă 50-64 de ani din mediul urban.

1.3.2. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe grupe de vârstă și sexe

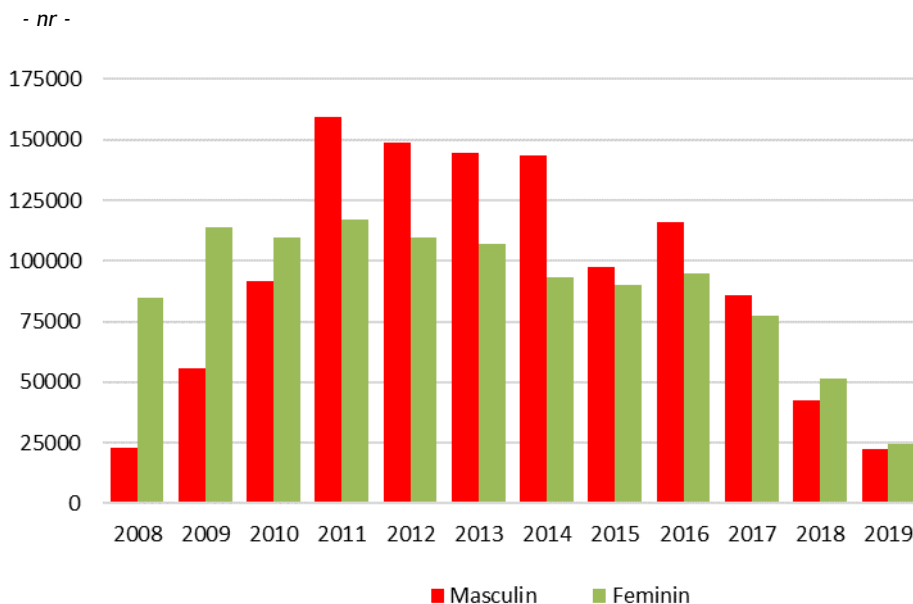
Definiție: Persoanele descurajate sunt persoane inactive disponibile să lucreze în următoarele două săptămâni (inclusiv săptămâna în care s-a desfășurat interviul), care au declarat că în ultimele 4 săptămâni (inclusiv săptămâna de referință) au căutat un loc de muncă folosind metode pasive sau că nu caută un loc de muncă din următoarele motive:

- au crezut că nu există locuri libere sau nu au știut unde să caute;
- nu se simt pregătite profesional;
- cred că nu vor găsi de lucru din cauza vârstei;

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

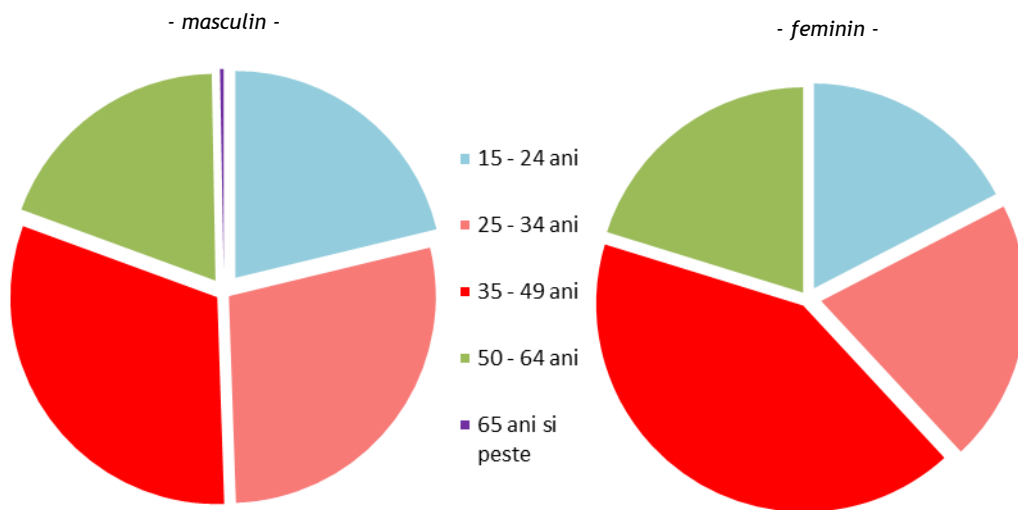
- au căutat altădată și nu au găsit.

Fig. 1.3.2.a. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe sexe

Sursa datelor: INS

Fig. 1.3.2.b. Persoane descurajate în a mai găsi un loc de muncă, pe grupe de vârstă și sexe, în anul 2019

Sursa datelor: INS

Distribuția indicatorului pe sexe reflectă o creștere a numărului persoanelor descurajate în a mai găsi un loc de muncă de sex feminin în ultimii ani doi ani analizați, concomitent cu tendința

generală de scădere a numărului de persoane descurajate, nivelul înregistrat în anul 2019 pentru bărbații descurajați în a mai găsi un loc de muncă fiind foarte apropiat de cel existent în anul 2008.

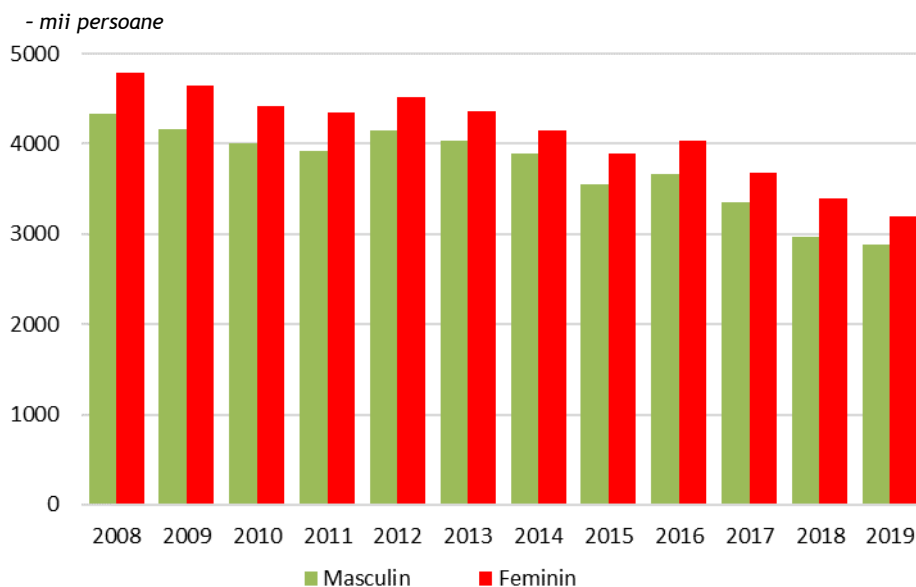
În anul 2019, proporția femeilor din grupa de vârstă 35-49 de ani, descurajate în a mai găsi un loc de muncă, este superioară celei a bărbaților descurajați din aceeași grupă de vârstă. Diferențe mici între numărul bărbaților și cel al femeilor din această categorie a populației inactive se observă la grupele de vârstă 15-24 de ani și 50-64 de ani.

1.3.3. Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe sexe

Definiție: Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială sunt persoanele care se află în cel puțin una din următoarele trei situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Fig. 1.3.3. Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe sexe

Sursa datelor: INS

Unul dintre obiectivele României asumat în Strategia Europa 2020 este reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, până în anul 2020. În anul 2019, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială a scăzut comparativ cu anul 2008, cu peste 3 milioane persoane, iar față de anul 2018 cu 287 mii persoane.

Analiza pe sexe evidențiază un risc de sărăcie sau excluziune socială mai răspândit în rândul femeilor decât în rândul bărbaților, pe întreaga perioadă analizată. Per ansamblu, în perioada 2008-2019, riscul de sărăcie sau excluziune socială a scăzut atât în rândul bărbaților, cât și în

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

cazul femeilor. Astfel, numărul bărbaților aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială a scăzut în 2019 față de 2008 cu aproape 1,5 milioane persoane, iar în rândul femeilor cu aproape 1,6 milioane persoane.

În anul 2015, după decenii de scădere constantă, numărul persoanelor care suferă din pricina foamei - măsurat de prevalența subnutriției - a început să crească din nou ușor. Estimările actuale arată că aproape 690 de milioane de oameni sunt înfomețați, sau 8,9 la sută din populația lumii. Așadar, actualul trend denotă faptul că omenirea nu pare că va atinge obiectivul foamete zero până în 2030; dacă tendințele din ultima perioadă vor continua, numărul persoanelor afectate de foamete ar depăși 840 de milioane până în 2030.

Conform Programului Alimentar Mondial, 135 de milioane suferă de foamete acută, în mare parte din cauza conflictelor provocate de om, a schimbărilor climatice și a recesiunilor economice. Ultima ediție a raportului Starea securității alimentare și a nutriției la nivel mondial (iulie 2020) estimează că aproape 690 de milioane de persoane au suferit de foamete în 2019 - creștere cu 10 milioane din 2018 și cu aproape 60 de milioane în cinci ani. Pandemia COVID-19 riscă acum să pună încă 130 de milioane de persoane în pericol de a suferi de foamete acută până la sfârșitul anului 2020.

Așadar, cu peste un sfert de miliard de oameni potențial aflați în pragul foamei, trebuie luate măsuri rapide pentru a oferi ajutor alimentar și umanitar regiunilor cu cel mai mare risc.

În același timp, este necesară o schimbare profundă a sistemului alimentar și agricol global pentru a hrăni cei aproape 690 de milioane de oameni care sunt înfomețați astăzi - precum și pe cele 2 miliarde suplimentare de persoane, pe care le va avea lumea până în 2050. Creșterea productivității agricole și producția durabilă de alimente este crucială pentru a atenua pericolele foamei.

Având în vedere acest context global, potrivit Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, închiderea temporară a școlilor în România continuă să accentueze starea de vulnerabilitate alimentară a copiilor din grupurile dezavantajate și să diminueze eforturile autorităților locale în implementarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar hrănitor (mese calde sau pachet alimentar) pentru preșcolari și elevi, aprobat prin Ordonanța de urgență 9/2020. Însă, un efect pozitiv al pandemiei COVID-19 s-a dovedit a fi valorificarea lanțului scurt „de la fermă direct la consumator”, consumul de produse autohtone fiind astfel încurajat. Eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare reprezintă priorități pentru țara noastră.

Deși producția agricolă națională se situează încă sub media europeană (slaba finanțare a cercetării-dezvoltării-inovării în domeniul agriculturii), înregistrează o creștere ușoară, similar nivelului de conștientizare a importanței nutriției sănătoase. Însă, în ce privește obezitatea infantilă, Federația Mondială a Obezității estimează că, în lipsa unor măsuri drastice de prevenție și tratament, până în anul 2030, în țara noastră, aproape 500.000 de copii cu vârste între 5 - 19 ani vor suferi de obezitate.

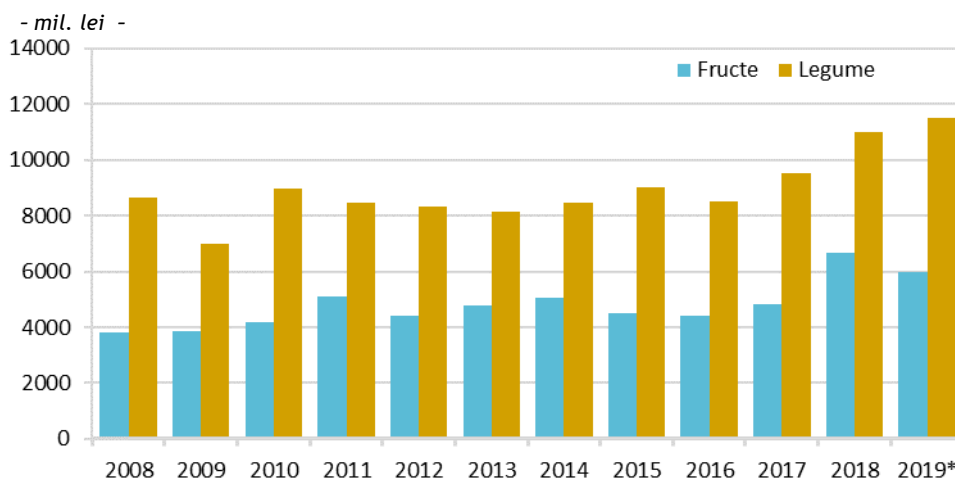
OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

ORIZONT 2020: 1. Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase

2.1.1. Valoarea producției de fructe și legume

Definiție: Valoarea producției de fructe și legume reprezintă expresia valorică a volumului produselor de fructe și legume, fără pierderi și intraconsum, obținute într-un an calendaristic. Evaluarea producției de fructe și legume în prețuri curente, în profil teritorial, s-a făcut cu prețurile medii de bază pe țară (prețurile producătorului la care se adaugă subvențiile pe produs și se scad impozitele pe produs) pentru fiecare produs în parte.

Fig. 2.1.1. Valoarea producției de fructe și legume

Sursa datelor: INS

În perioada 2008 - 2019, valoarea producției de fructe și legume prezintă un trend oscilant, înregistrând variații de la un an la altul în funcție de cantitatea de fructe și legume obținute într-un an calendaristic. Astfel, comparativ cu anul 2008, în anul 2019 se constată o creștere a volumului de fructe și legume. Aportul cel mai mare, în valoarea producției de fructe și legume, îl au fructele și legumele proaspete, care au un rol important la sănătatea oamenilor. În acest sens, au fost întreprinse măsuri și programe pentru consumul acestora, cum ar fi introducerea fructelor și legumelor în școli, precum și campanii de încurajare și susținere a consumului de fructe și legume, acestea fiind o sursă importantă de vitamine, minerale, microelemente și un factor de prevenire a obezității, prin reducerea aportului energetic al alimentației.

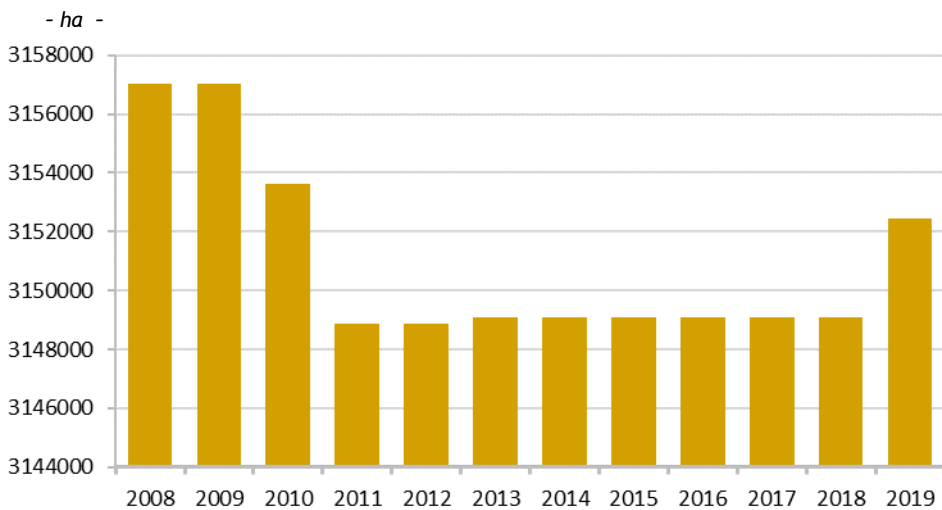
ORIZONT 2020: 2. Continuarea Programului Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România

2.2.1. Dinamica amenajărilor de îmbunătățiri funciare - irigații

Definiție: Îmbunătățiri funciare - totalitatea complexului de lucrări hidrotehnice care se execută pentru ameliorarea terenurilor, asigurarea fertilității solului prin îmbunătățirea calităților acestuia în vederea valorificării în folosul agriculturii a unor terenuri neproductive sau îmbunătățirii condițiilor de dezvoltare a culturilor agricole pe unele terenuri slab productive.

Suprafața amenajată pentru irigații - reprezintă ansamblul lucrărilor efectuate pentru a se asigura aprovizionarea controlată cu apă a culturilor agricole, în vederea măririi producției agricole și asigurării independenței acesteia față de condițiile meteorologice.

Fig. 2.2.1. Dinamica amenajărilor de îmbunătățiri funciare - irigații

Sursa datelor: ANIF

În perioada 2008 - 2019, Dinamica Amenajărilor de Îmbunătățiri Funciare - irigații, prezintă variații, astfel, în primii ani de analiză se poate observa cea mai mare creștere a amenajărilor privind irigațiile, urmată de o scădere începând cu anul 2010. Din anul 2011 până în anul 2018 se constată o stagnare a dinamicii, urmată de un trend crescător în anul 2019, când suprafața amenajărilor privind irigațiile începe să crească.

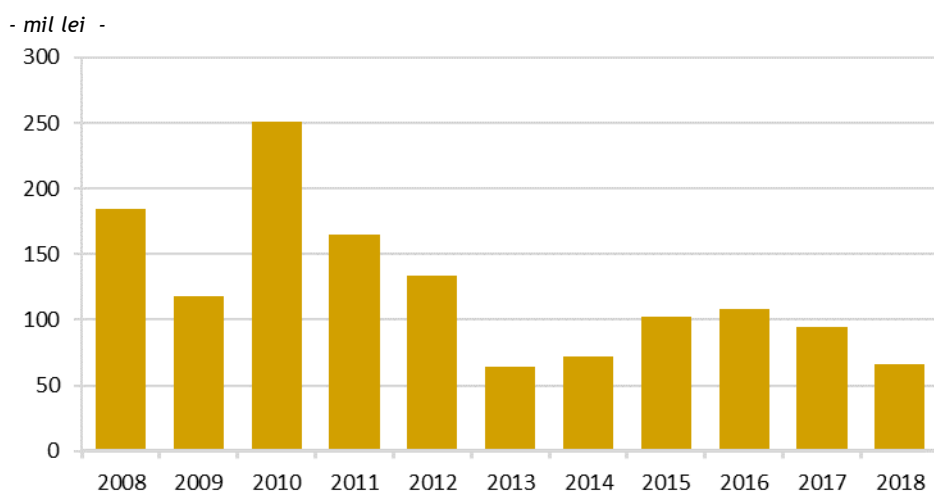
OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Orizont 2020: 3. Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar

2.3.1. Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură

Definiție: Datele GBARD măsoară alocarea bugetară guvernamentală pentru activități de cercetare și dezvoltare. Oferă informații despre prioritățile pe care guvernele le acordă diferitelor activități publice/domenii de finanțare în domeniul cercetării și dezvoltării. Principala clasificare folosită în baza de date GBARD este Nomenclatorul pentru analiza și compararea programelor științifice și a bugetelor (NABS 2007).

Fig. 2.3.1. Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură

Sursa datelor: Eurostat

Se știe că agricultura a fost și va rămâne un motor de creștere economică, axat în permanență pe securitatea alimentară. Schimbările climatice, încălzirea globală, creșterea presiunii asupra resurselor naturale, vulnerabilitatea culturilor și animalelor la schimbările climatice, creșterea cererii de alimente, sunt factori care au influențat și vor determina schimbări în politica agricolă. Uniunea Europeană a recunoscut faptul că agricultura nu înseamnă numai producția de alimente ci și spațiul în care trăim, mediul rural și populația rurală, iar agricultorii sunt considerați "gestionarii" zonelor rurale.

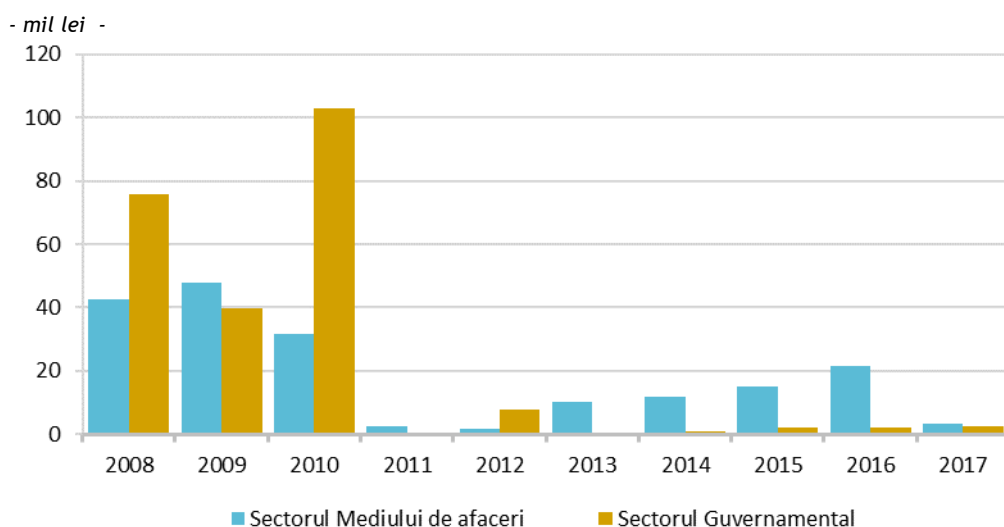
Transformarea agriculturii și a zonelor rurale într-o manieră care să permită valorificarea eficientă a resurselor disponibile necesită acțiune și implicare publică, concomitent cu o coordonare strategică. Sprijinirea CD din domeniul agricol și al dezvoltării rurale urmărește să faciliteze adaptarea noilor tehnologii la condițiile de producție din România și găsirea unor soluții viabile de conservare și de exploatare durabilă a resurselor agricole.

Prin politicile adoptate, România a încercat să răspundă nevoilor specifice fiecărui segment facilitând, pe de o parte, tranziția către o agricultură ecologică, iar pe de altă parte profesionalizarea agricultorilor printr-un acces mai bun la cunoaștere, educație și consultanță. Toate aceste elemente au determinat o evoluție mai mult sau mai puțin favorabilă a sprijinului acordat de guvern pentru susținerea agriculturii.

2.3.2. Cheltuieli din sectorul mediului de afaceri pentru activitatea de cercetare-dezvoltare din agricultură, silvicultură și pescuit, pe surse de finanțare

Definiție: Indicatorul măsoară cheltuielile totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare ale întreprinderilor din mediul de afaceri, domeniul agricultură, silvicultură și pescuit.

Fig. 2.3.2. Cheltuieli din sectorul mediului de afaceri pentru activitatea de cercetare-dezvoltare din agricultură, silvicultură și pescuit pe principalele surse de finanțare

Sursa datelor: Eurostat

Având în vedere provocările globale, pe plan intern și internațional apare nevoia unei activități susținute de cercetare în domeniul agricol, care să permită utilizarea eficientă a resurselor naturale și umane, creșterea productivității în agricultură, transferul de cunoștințe și promovarea inovării. Pentru a facilita introducerea de noi tehnologii este necesar ca unitățile de cercetare să coopereze și să răspundă nevoilor practice ale fermierilor. Totodată, trebuie realizat un echilibru între producția de alimente, biodiversitate, funcționarea echilibrată a ecosistemelor, conservarea și protejarea resurselor naturale regenerabile.

Cercetarea agricolă românească a generat și continuă să genereze noi creații biologice, vegetale și animale cu caracteristici valoroase de productivitate și calitate, în condiții de mediu într-o

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

continuă schimbare, tehnologii noi de cultură a plantelor și creștere a animalelor, de conservare și procesare a producției primare în vederea creșterii valorii adăugate a acesteia.

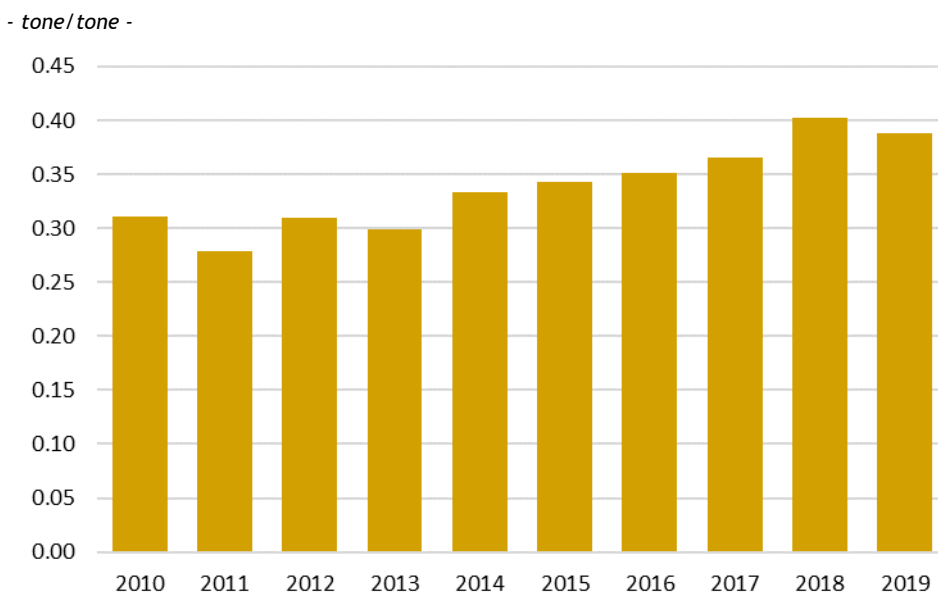
După cum se observă, cheltuielile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul mediului de afaceri destinate agriculturii au avut o creștere însemnată numai în anul 2010, în rest, din cauza crizei financiare, domeniul nu s-a putut dezvolta așa cum ar fi trebuit (cum ar fi fost necesar).

Aportul pe surse financiare în cheltuiala totală de cercetare-dezvoltare a întreprinderilor din mediul de afaceri, variază de la an la an. Dacă în anii 2008, 2010, 2012, principala sursă de finanțare a fost sectorul guvernamental, în anii 2009, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016 raportul se schimbă în favoarea sectorului mediului de afaceri, iar în anul 2017 principala sursă de finanțare au fost fondurile din străinătate.

2.3.3. Intensitatea comercială la carne și produse din carne

Definiție: Intensitatea comercială la carne și produse din carne reprezintă importul de carne și produse din carne raportat la disponibilul pentru consum uman de carne și produse din carne.

Fig. 2.3.3. Intensitatea comercială la carne și produse din carne

Sursa datelor: INS

În perioada 2010-2013 intensitatea comercială la carne și produse din carne prezintă o tendință oscilantă. Începând cu anul 2013 tendința este crescătoare până în anul 2018, când se atinge valoarea cea mai ridicată a indicatorului în seria analizată, urmată de o ușoară scădere în anul 2019.

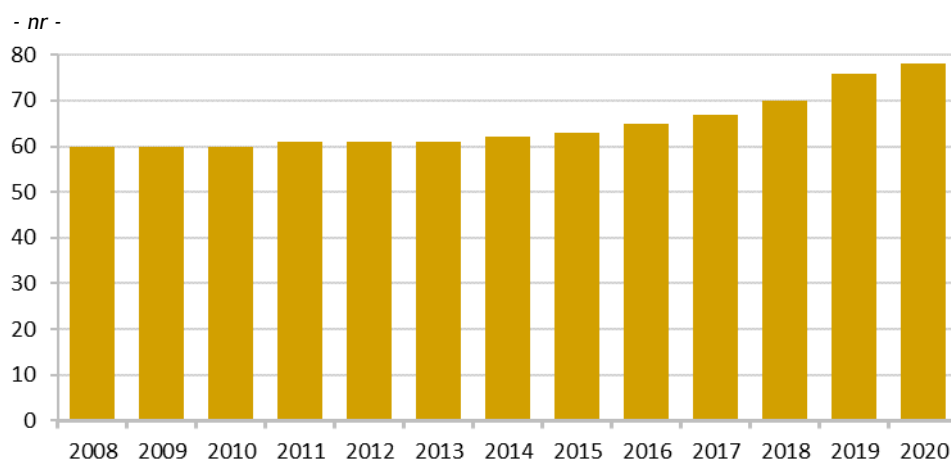
Intensitatea comercială la carne și produse din carne în anul 2019, ultimul an al seriei analizate, a crescut atât față de primul an al seriei analizate, anul 2010, cât și față de anul 2011 când s-a înregistrat valoarea minimă a indicatorului, cu 25,8% respectiv cu 39,3%.

ORIZONT 2020: 4. Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional/ atestate ca rețete consacrate

2.4.1 Numărul de produse agricole și alimentare recunoscute la nivel european

Definiție: Produsele agricole și alimentare recunoscute la nivelul Uniunii Europene reprezintă numărul total de produse agricole și alimentare românești folosite pentru consumul uman, care fac parte din categoria produselor cu indicație geografică, cu indicație geografică protejată sau cu denumire de origine protejată care au fost recunoscute la nivelul Uniunii Europene.

Fig.2.4.1 Produse agricole și alimentare recunoscute la nivel european

Sursa datelor: DG Agri

În perioada 2008-2020, numărul produselor agricole și alimentare românești recunoscute la nivelul Uniunii Europene, prezintă un trend ușor ascendent. În perioadele 2008-2010, respectiv 2011-2013, numărul produselor agricole și alimentare s-a menținut constant, iar după aceste perioade este în creștere.

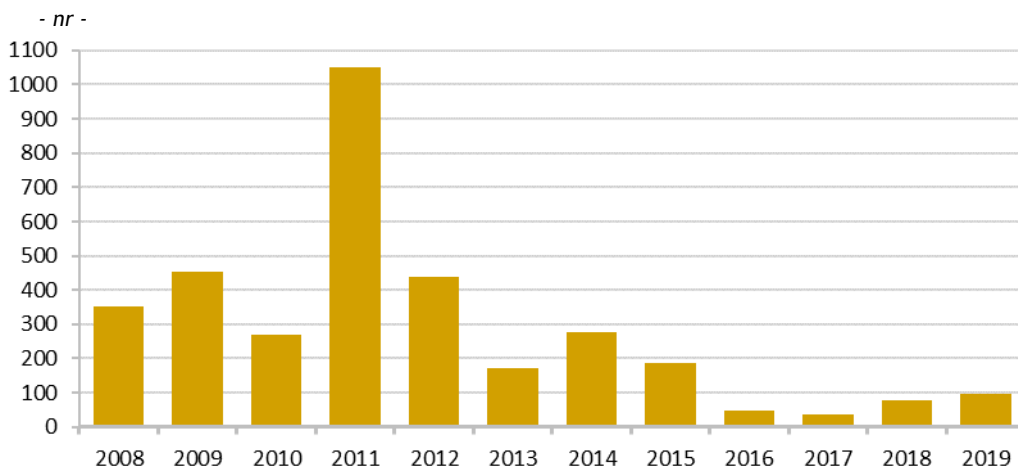
În anul 2020, comparativ cu anul 2008, în România, se constată o creștere cu 30,0% a numărului de produse agricole și alimentare recunoscute la nivelul Uniunii Europene.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.4.2. Produse atestate tradițional

Definiție: Produsul tradițional reprezintă produsul alimentar fabricat pe teritoriul național și pentru care se utilizează materii prime locale; care nu are în compoziția lui aditivi alimentari; care prezintă o rețetă tradițională; un mod de producție și/sau de prelucrare și un procedeu tehnologic tradițional și care se distinge de alte produse similare aparținând aceleiași categorii.

Fig. 2.4.2. Produse atestate tradițional

Sursa datelor: MADR

În perioada 2008 - 2019, numărul produselor atestate tradițional este oscilant, prezentând variații de la un an la altul.

Potrivit datelor, dinamica înregistrării produselor tradiționale în registrul de atestare a scăzut semnificativ în ultimii ani. Dacă în 2011 numărul acestora a explodat, ajungând până la 1.050, deoarece sistemul de înregistrare era voluntar, netaxabil și nu beneficia de protecție națională sau comunitară, odată cu adoptarea de noi acte normative pentru reglementarea sectorului, se observă o scădere a numărului de produse atestate tradițional în anul 2019, comparativ cu anul 2008.

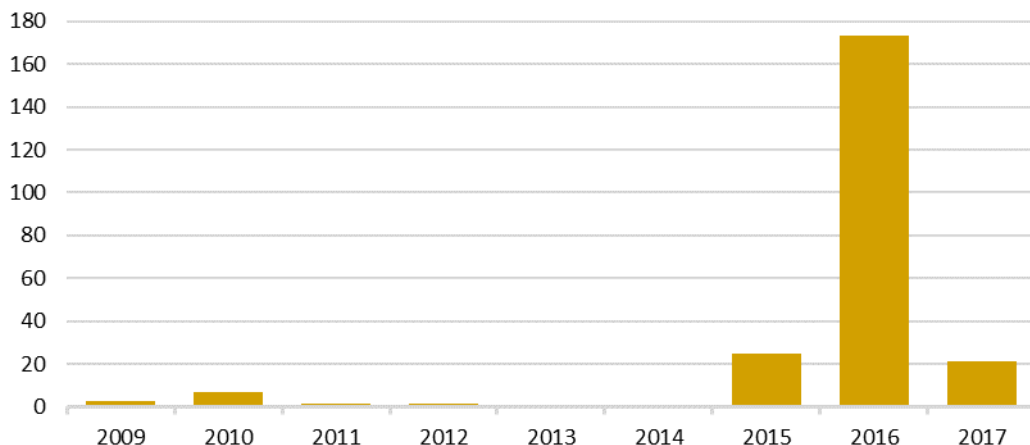
ORIZONT 2020: 5. Susținerea și atragerea tinerilor fermieri

2.5.1. Valoarea investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri

Definiție: Valoarea investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri reprezintă sumele proiectelor, respectiv sumele din activități finanțate prin fonduri nerambursabile, investite în dezvoltarea exploatațiilor (înființare) și contribuie la dezvoltarea sectorului agricol prin fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.

Fig. 2.5.1. Valoarea investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri

- mil lei -

Sursa datelor: AFIR

Notă: pentru anii 2013 și 2014 - lipsă date

Valoarea investițiilor destinate sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri măsoară fondurile europene nerambursabile accesate pentru înființare de exploatații agricole prietenoase mediului înconjurător. În perioada analizată, 2009-2017, accesarea fondurilor europene nerambursabile prezintă diferențe foarte mari între ani, anul 2016 fiind punctul maxim din seria analizată cu puțin peste 173 milioane lei. În anii 2015 și 2017 au fost înregistrate valori apropiate, de peste 21 de milioane lei, iar în anul 2012 a fost înregistrată cea mai mică valoare, de 1,4 milioane lei.

Diferențele dintre ani pot avea următoarele cauze: creșterea interesului pentru agricultură al tinerilor și de a avea propria afacere, îmbunătățirea educației și a condițiilor de accesare. Aceste creșteri ale accesării fondurilor europene conduc la asigurarea viitorului agriculturii românești.

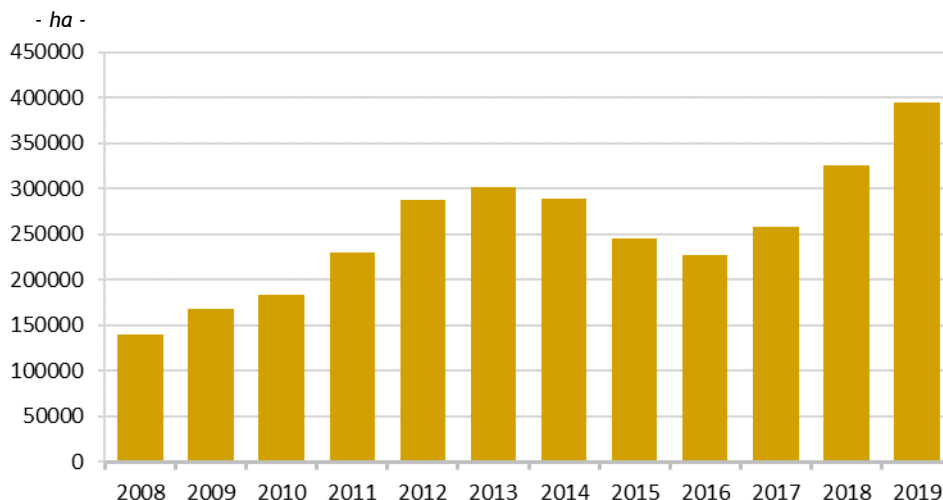
ORIZONT 2020: 6. Creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic

2.6.1. Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic

Definiție: Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic reprezintă suprafața agricolă utilizată pe care se aplică metode de producție ecologică, conform regulilor Uniunii Europene și naționale.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.6.1. Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic

Sursa datelor: MADR

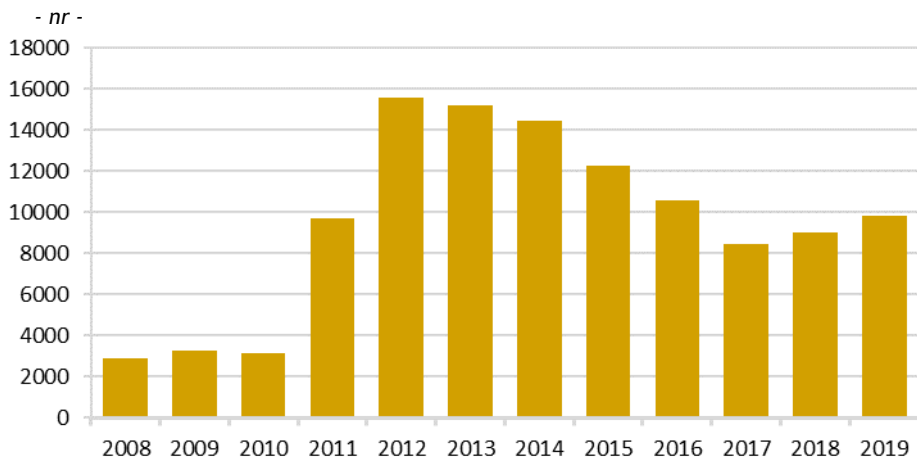
În perioada 2008-2019, suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic prezintă un trend oscilant, înregistrând variații ascendente sau descendente în diferite perioade ale seriei analizate, ca urmare a aplicării regulilor Uniunii Europene privind agricultura ecologică și a fenomenului de comasare a exploatațiilor agricole cultivate ecologic realizat în ultimii ani.

În anul 2019, când s-a atins cea mai mare valoare a perioadei analizate, suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic a fost de 395228 ha. În ultimul an al perioadei analizate, comparativ cu anul 2008, primul an de analiză, se constată o creștere a suprafeței agricole utilizată cultivată ecologic de 2,8 ori. În perioada 2008-2013, suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic a avut o tendință ascendentă, urmată de o scădere până în anul 2016 și apoi de o creștere până în anul 2019.

2.6.2. Numărul total de operatori certificați în agricultura ecologică

Definiție: Operatorii certificați în agricultura ecologică reprezintă numărul total de operatori indiferent dacă sunt implicați într-una sau mai multe activități privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

Fig. 2.6.2. Numărul total de operatori certificați în agricultura ecologică

Sursa datelor: MADR

În perioada 2008-2019, numărul de operatori certificați în agricultură ecologică, prezintă un trend oscilant, atingând un maxim în anul 2012, odată cu primirea de subvenții pentru înființarea de noi unități certificate ecologic.

În anul 2019, comparativ cu anul 2008, se constată o creștere de 3,4 ori a numărului de operatori certificați ecologic. În perioada 2008-2012, numărul de operatori certificați în agricultura ecologică a crescut din anul 2008 până în anul 2012 de 5,4 ori.

ORIZONT 2020: 8. Promovarea bunelor practici agricole pentru prevenirea și combaterea poluării solului

2.8.1. Ponderea suprafeței agricole ecologice în suprafața agricolă totală, pe CEPA 4

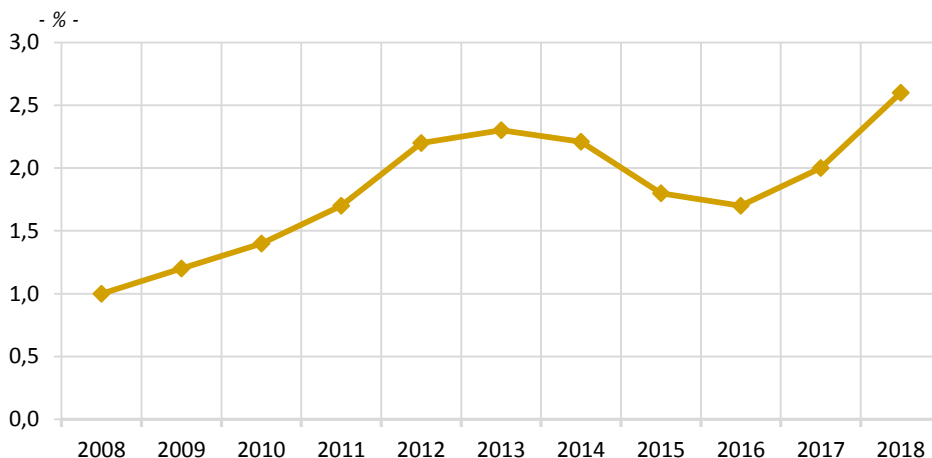
Definiție: Suprafața cultivată ecologic reprezintă suprafața agricolă utilizată pe care se aplică metode de producție ecologice și care este certificată conform regulilor naționale sau ale Comunității Europene.

Suprafața agricolă utilizată - reprezintă suprafața alcătuită din suprafața arabilă, pășuni permanente, culturi permanente și grădini familiale, utilizate în cadrul exploatației, indiferent de modul de deținere sau dacă este utilizată ca parte a unei suprafețe comune.

CEPA 4 face parte din categoriile de activități de protecția mediului și reprezintă activități pentru protecția și remedierea solului, a apelor subterane și a apelor de suprafață și anume, măsuri și activități care vizează prevenirea infiltrării poluanților, curățarea solurilor și a corpurilor de apă și protecția solului de eroziune, salinizare și alte degradări fizice.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.8.1. Ponderea suprafeței agricole ecologice în suprafața agricolă totală pe CEPA 4

Sursa datelor: MADR; INS

Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de produse agroalimentare proaspete și autentice, care să respecte factorii naturali și de mediu. Din primul an de analiză se poate observa o creștere a ponderii până în anul 2013, urmată de o scădere pe parcursul perioadei 2014-2016. În perioada 2016-2018, se înregistrează un trend crescător, anul 2018 având cea mai mare pondere din toată perioada analizată, de 160% față de primul an din serie.

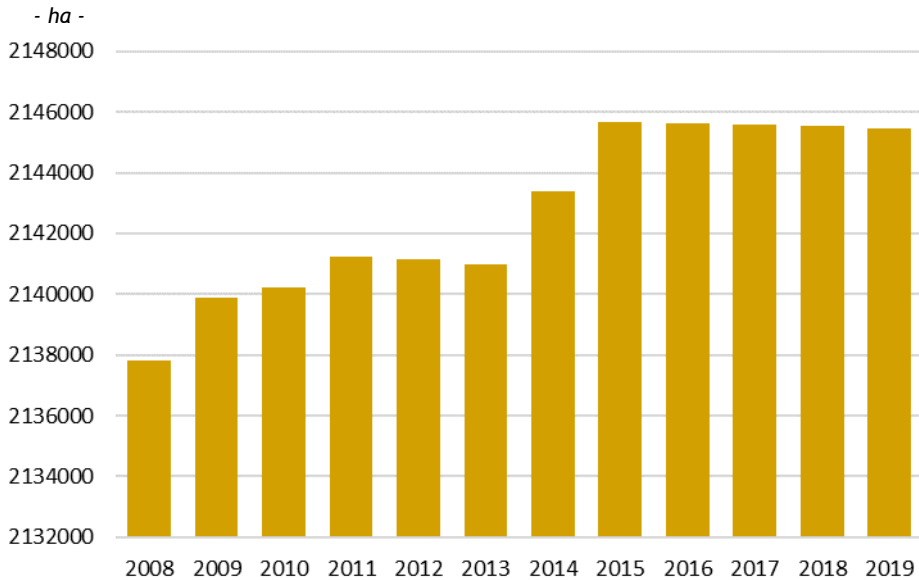
Creșterea ponderii suprafeței cultivate cu culturi ecologice duce la producția de produse agroalimentare benefice sănătății umane. De asemenea, fermele „eco” folosesc mai puține inputuri: pesticide, fertilizanților non-organici activitate care promovează bunele practici agricole pentru prevenirea și combaterea poluării solului. Importanța creșterii suprafețelor cultivate ecologic se reflectă și în crearea de locuri de muncă, agricultura ecologică folosind mai multă forță de muncă în comparație cu agricultura convențională.

Subvențiile pentru agricultura ecologică sunt mai mari decât cele pentru agricultura convențională și au un rol important în creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic.

2.8.2. Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de ameliorare și combaterea eroziunii solului

Definiție: Suprafața amenajată pentru combaterea eroziunii solului - reprezintă complexul de lucrări hidrotehnice efectuate pentru reducerea sau stoparea degradării suprafeței solului prin îndepărtarea stratului fertil al acestuia sub acțiunea agenților geografici externi și efectuarea de lucrări de regularizare pentru evitarea scurgerilor de ape pluviale de pe versanți, pentru evitarea pagubelor provocate de inundații pe terenurile de la piciorul versantului.

Fig. 2.8.2. Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de ameliorare și combaterea eroziunii solului

Sursa datelor: INS

Pentru perioada 2008-2019, suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și combaterea eroziunii solului a fost, în medie, de 2142718 ha, suprafața agricolă amenajată cea mai mare fiind înregistrată în anul 2015 cu 2145656 ha. În perioada 2008-2019, creșterea suprafeței agricole amenajate a fost de 0,36%.

Cea mai semnificativă creștere a suprafeței agricole amenajate cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului se înregistrează pentru categoria „teren arabil”, cu 0,36%, urmată de „fânețe naturale”, cu 1,1% și de „pășuni naturale”, cu o creștere de 0,35%.

Categoriile „vii, pepiniere viticole și hameiști” și „Livezi de pomi, pepiniere, arbuști fructiferi” au înregistrat, în perioada cercetată, o scădere a suprafeței agricole amenajate cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului cu -0,74%, respectiv -0,17%.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă, sunt esențiale pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Mai mult, accesul la servicii și de asistență medicală de calitate precum și protejarea stării de sănătate constituie drepturi fundamentale ale omului. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale, prevenția și educația medicală. În prezent, lumea se confruntă cu o criză de sănătate globală, diferită de oricare alta - COVID-19 care răspândește suferința umană, destabilizează economia globală și schimbă complet viețile a miliarde de oameni din întreaga lume.

Înainte de izbucnirea crizei actuale, s-au înregistrat progrese majore în ceea ce privește îmbunătățirea stării de sănătate, creșterea speranței de viață precum și reducerea ratei mortalității materne și infantile. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi sporite pentru a eradica în totalitate o gamă largă de boli (inclusiv cele psihice) și pentru a aborda coerent numeroasele probleme de sănătate persistente și emergente. Concentrarea pe asigurarea unei finanțări mai eficiente a sistemelor de sănătate, salubritate și igienă îmbunătățite, precum și a unui acces sporit la servicii de asistență medicală, promovarea unui stil de viață sănătos (inclusiv combaterea fumatului, favorizarea activităților sociale) pot contribui la obținerea unor progrese semnificative în ceea ce privește salvarea vieților a milioane de oameni.

Urgențele în ce privește sănătatea, cum ar fi COVID-19, prezintă un risc global ce a evidențiat nevoia critică de pregătire a sistemului medical pentru astfel de situații. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare a evidențiat diferențe uriașe în ceea ce privește capacitatea țărilor de a face față crizei COVID-19 și de a preveni astfel de posibile situații. Pandemia oferă un moment important pentru conștientizarea problemelor existente și consolidarea sistemului de sănătate, pentru susținerea cercetării medicale și întărirea capacității de prevenție și de răspuns la pandemii sau alte probleme complexe de sănătate publică.

Așadar, două din prioritățile naționale sunt întărirea rezilienței sistemului public de sănătate și îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate (asistență medicală de calitate). În stabilirea și implementarea de politici (atât în mediul privat, cât și public), trebuie avut în vedere faptul că procesul de îmbătrânire a populației din România înregistrează, de peste 10 ani, o creștere naturală negativă, în timp ce natalitatea și fertilitatea continuă să scadă, iar speranța de viață la naștere este în continuare foarte scăzută. Măsuri durabile sunt necesare și în ceea ce privește poluarea, zgomotul și emisiile de particule în suspensie în aer, ce rămân probleme complexe în atingerea ODD3.

ORIZONT 2020: 1. Promovarea educației în sănătate, a prevenției și a unui mod de viață sănătos

3.1.1. Ponderea cheltuielilor curente pentru prevenție în totalul cheltuielilor curente de sănătate

Definiție: Ponderea cheltuielilor cu prevenția se calculează prin raportarea cheltuielilor curente de sănătate pentru prevenție din anul de referință la cheltuielile curente de sănătate din acel an și înmulțite cu 100.

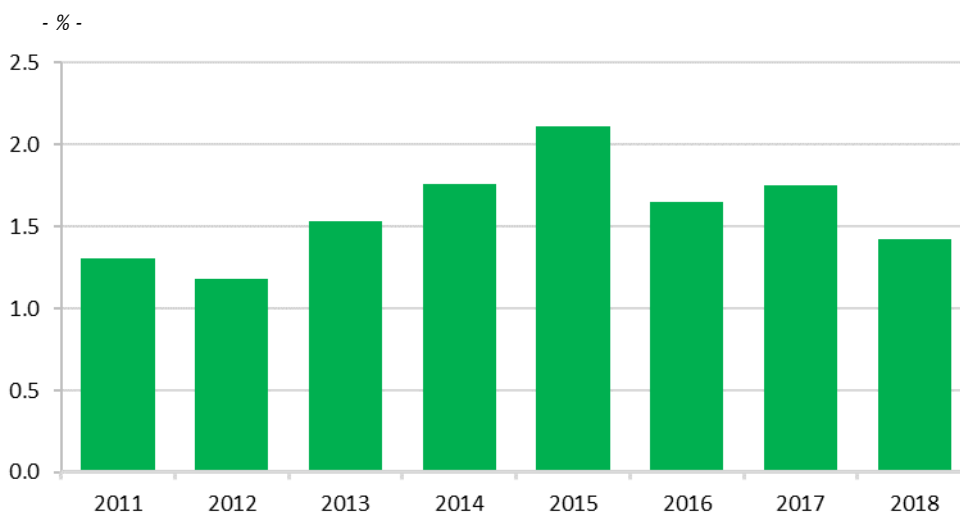
Prevenția în sănătate reprezintă orice măsură care are ca scop evitarea sau reducerea numărului sau gravității leziunilor și bolilor, sechelele și complicațiile acestora (Pomey et al., 2000). Prevenția se bazează pe o strategie de promovare a sănătății, care implică un proces pentru a permite oamenilor să-și îmbunătățească sănătatea prin controlul unora dintre determinanții imediați (OECD-Eurostat-WHO - A System of Health Accounts 2011).

Conform metodologiei statisticilor europene în domeniul sănătății, în această categorie sunt incluse serviciile primare și secundare de prevenție ce acoperă măsuri menite să evite apariția bolilor și factorilor de risc pentru întârzierea debutului unei boli, diminuarea numărului de cazuri noi, anticiparea apariției și reducerea gravității bolilor. Scopul măsurilor de prevenție primară este reducerea riscurilor înainte ca acestea să genereze unele efecte, de exemplu prin vaccinare.

Prevenția secundară implică intervenții specifice cu scopul depistării bolii și apoi începerea tratamentului în cel mai scurt timp, de ex. prin screening. Prevenția secundară crește astfel oportunitățile pentru intervenții mai puțin costisitoare și mai puțin invazive, previne evoluția bolilor și apariția simptomelor. O caracteristică a prevenției secundare este aceea că are loc înainte de diagnosticare și, deseori, aceste cazuri de depistare precoce implică servicii de laborator și de imagistică.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.1.1. Ponderea cheltuielilor curente pentru prevenție în totalul cheltuielilor curente de sănătate, în perioada 2011 - 2018

Sursa datelor: INS

Notă: Primul an disponibil este anul 2011, anul în care a fost implementată versiunea System Of Health Account 2011 (SHA2011). În urma revizuirii metodologiei, categoria referitoare la serviciile de prevenție a fost modificată, astfel încât nu se poate asigura comparabilitatea cu datele anterioare anului 2011.

Prevenția reprezintă prima etapă în asigurarea unei sănătăți optime pentru populație, diminuarea costurilor prin evitarea unor proceduri medicale complexe și scăderea riscului apariției bolilor și simptomelor. În cadrul Uniunii Europene investițiile în sănătate prin prevenție și promovare a sănătății sunt obiective principale ale strategiei pentru sănătate. În statele membre UE, politica de finanțare a programelor de prevenție se face în baza analizei nevoilor pe plan național, pentru diferite domenii cum ar fi vaccinarea, depistarea precoce a unor boli prin screening, monitorizarea stării de sănătate a populației etc.

În România, ponderea cheltuielilor curente pentru prevenție în totalul cheltuielilor curente pentru sănătate a cunoscut o creștere în perioada 2012-2015, de la 1,18% la 2,11%, urmată de o scădere în anul 2016 la 1,65%, apoi de o ușoară creștere în anul 2017 la 1,75%, fără însă să revină la maximul din 2015. Deși în anul 2018 suma cheltuită pentru servicii de prevenție a fost cea mai ridicată din perioada 2011-2018, ponderea cheltuielilor de prevenție în totalul cheltuielilor curente de sănătate nu a depășit 2%, scăzând chiar la 1,42%.

Promovarea unui mod de viață sănătos înseamnă în primul rând promovarea prevenției pentru asigurarea sănătății populației, susținerea serviciilor preventive în principal prin Programele Naționale de Sănătate, acces egal la serviciile de prevenție, promovarea serviciilor de prevenție în scopul înțelegerii beneficiilor acestora.

În anul 2018 (ultimul an pentru care sunt disponibile datele), ponderea cheltuielilor de prevenție în totalul cheltuielilor de sănătate se afla la jumătatea mediei europene (ponderea cheltuielilor de prevenție în totalul cheltuielilor curente de sănătate era de 3,12% la nivelul UE), situând România printre țările cu cele mai mici ponderi ale cheltuielilor de prevenție în sănătate.

3.1.2. Speranța de viață sănătoasă la naștere, pe sexe

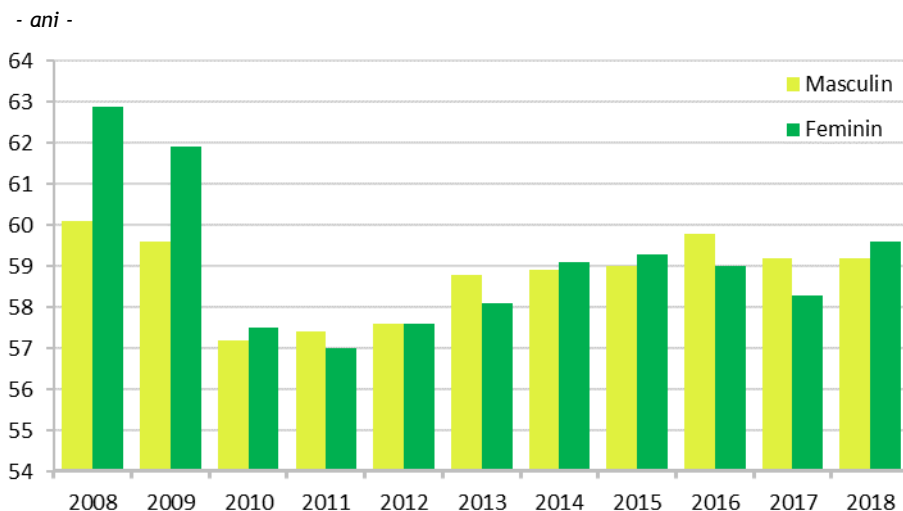
Definiție: Speranța de viață la naștere reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință a tabelii de mortalitate.

Speranța de viață la 65 ani reprezintă numărul de ani pe care îi are de trăit o persoană la 65 ani în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință a tabelii de mortalitate.

Speranța de viață sănătoasă la naștere reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut în stare bună de sănătate, având în vedere ratele specifice de mortalitate și morbiditate pentru anul de referință.

Speranța de viață sănătoasă la 65 ani reprezintă numărul de ani pe care îi are de trăit o persoană de 65-ani în stare bună de sănătate, având în vedere ratele specifice de mortalitate și morbiditate pentru anul de referință.

Fig. 3.1.2. Speranța de viață sănătoasă la naștere, pe sexe

Sursa: Eurostat

Deși speranța de viață la naștere în România a crescut cu aproape doi ani în perioada 2008-2018 (de la 73,5 ani la 75,3 ani), aceasta rămâne printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană și cu aproape 6 ani sub media Uniunii Europene.

De asemenea, există o disparitate de gen majoră. În România femeile trăiesc, în medie, cu 7 ani mai mult decât bărbații. Disparitatea de gen în UE a fost, în medie, de 5,3 ani în 2018.

În România, speranța de viață la naștere a femeilor a fost, în anul 2018, de 79,2 ani, iar a bărbaților de 71,7 ani, din care atât bărbații cât și femeile, se vor aștepta să aibă o viață sănătoasă timp de 59 ani, ceea ce înseamnă o diferență de 20 ani la femei și de aproape 13 ani la bărbați în raport cu speranța de viață la naștere.

În România, în perioada 2008-2018, speranța de viață sănătoasă la 65 de ani a scăzut, în medie, cu 1,9 ani, în timp ce la nivelul UE a crescut, în medie, cu 1,6 ani. În ceea ce privește speranța de viață la 65 de ani, în perioada analizată, a crescut cu 0,6 ani în România, iar în UE a crescut, în medie, cu 1 an.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

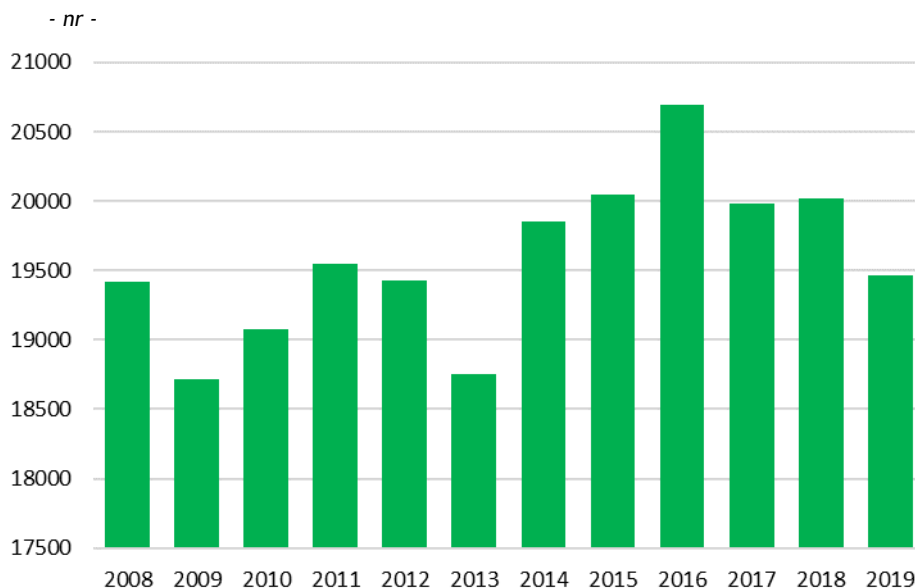
La nivelul anului 2018, din speranța de viață de 18,4 ani a femeilor de 65 ani doar 5,9 ani vor fi trăiți într-o stare bună de sănătate. Bărbații de 65 de ani vor trăi, în medie, doar 6,3 ani fără probleme de sănătate din cei 14,7 ani care reprezintă speranța de viață.

ORIZONT 2020: 2. Inițierea unui program național pentru susținerea serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice sau cu dizabilități

3.2.1. Persoane adulte îngrijite în centre de asistență specială ale Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD)

Definiție: Numărul adulților asistați în centre reprezintă numărul persoanelor internate în centre pentru asistarea adulților (pentru persoane cu dizabilități), la sfârșitul anului. Includ centrele de îngrijire și asistență, centrele de îngrijire prin terapie ocupațională, centrele de recuperare și reabilitare pentru persoane cu dizabilități.

Fig. 3.2.1. Persoane adulte asistate

Sursa datelor: INS

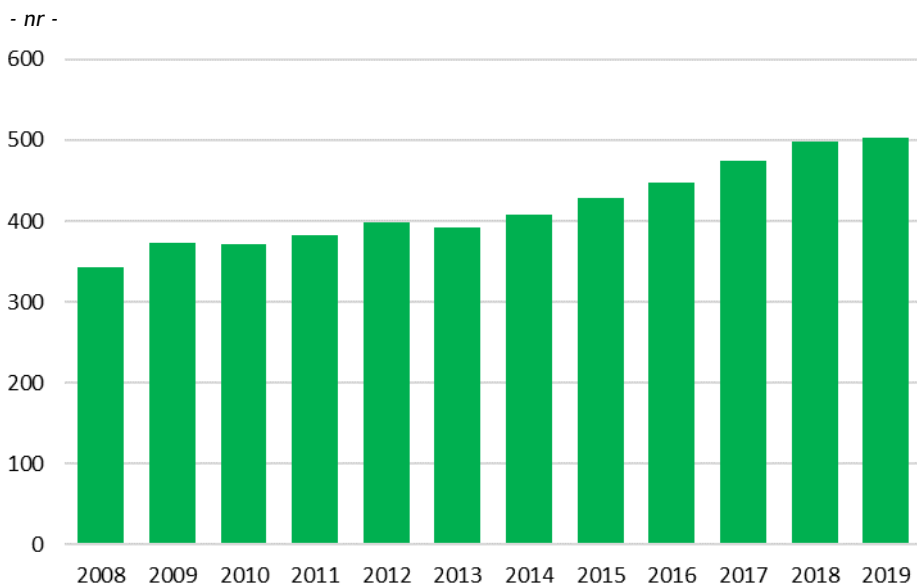
În seria de date prezentată, anul 2008 marchează o ușoară creștere progresivă până în anul 2016, când s-a înregistrat cel mai mare număr de adulți internați în centre pentru asistarea adulților cu dizabilități (20693 persoane). Ulterior, ușoarele creșteri alternează cu scăderi la fel de ușoare, tendința fiind de stabilizare în jurul valorii înregistrate în anul 2016.

3.2.2. Instituții de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități, la sfârșitul anului

Definiție: Instituțiile de asistență socială cuprind centre de îngrijire și asistență, centre de integrare prin terapie ocupațională și centre de recuperare și reabilitare.

Centrele de recuperare și reabilitare includ atât centre rezidențiale (centrele de îngrijire și asistență socială, centrele pilot de recuperare și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, centrele de recuperare reabilitare neuropsihică, locuințele protejate, centrele respiro, centrele de criză, centre de pregătire pentru viața independentă) cât și nerezidențiale, în regim de zi (centrele de zi, centre cu profil ocupațional, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, echipa mobilă). Instituțiile de asistență socială sunt centre de asistență specială ale Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD).

Fig. 3.2.2. Numărul unităților de servicii sociale pentru adulți

Sursa datelor: INS

Privind în timp evoluția numărului de instituții de asistență socială din România, destinate asistării adulților, se constată o creștere continuă a acestuia, începând cu anul 2011 și continuând cu anul 2012, în care a apărut Legea 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale. Pe parcursul anilor următori, efectele aplicării normelor metodologice ale acestei legi, menite să sprijine persoanele vulnerabile în vederea depășirii situațiilor de dificultate, să prevină și să combată riscul de excludere socială, precum și să susțină creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale a acestora, s-au reflectat în creșterea numărului unităților de servicii sociale destinate adulților cu dizabilități, în 2019 figurând 503 de astfel de centre. Un impact în acest sens l-a avut și programul de interes național demarat în anul 2018, „Creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități administrativ-teritoriale”.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

ORIZONT 2020: 3. Modernizarea și reabilitarea infrastructurii sănătății publice la media standardelor UE, cu accent și pe zona rurală, inclusiv susținerea cercetării în medicină

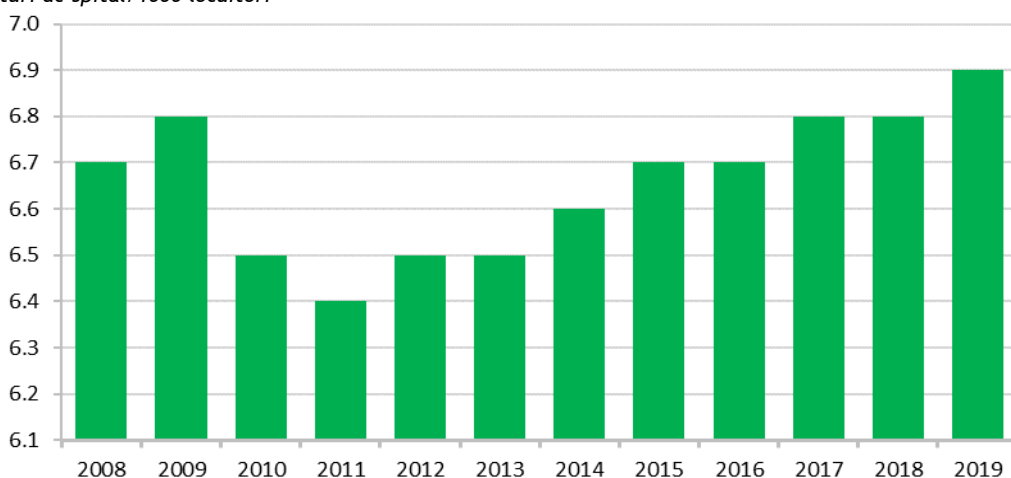
3.3.1. Numărul paturilor de spital pentru internare continuă din România care revin, în medie, la 1000 locuitori

Definiție: Numărul de paturi de spital care revine, în medie, la 1000 locuitori se calculează prin raportarea numărului de paturi pentru internare continuă din spitale și unități asimilate spitalelor din anul de referință raportat la populația rezidentă la 1 iulie a anului de referință, calculată în condiții de comparabilitate cu rezultatele Recensământului populației și locuințelor - 2011 înmulțit cu 1000 și se exprimă în număr de paturi de spital/1000 locuitori.

În numărul de paturi de spital se includ și paturile pentru internare continuă din centrele de sănătate cu paturi de spital. Nu sunt incluse paturile pentru internare din sanatorii, preventorii, unități medico-sociale. Nu sunt incluse paturile pentru spitalizare de zi.

Fig. 3.3.1. Numărul paturilor de spital pentru internare continuă din România care revin, în medie, la 1000 locuitori

- paturi de spital/1000 locuitori -

Sursa datelor: INS

Accesul la îngrijirea medicală performantă, la cele mai noi și complexe metode de diagnosticare și tratament reprezintă un drept fundamental al fiecăruia. Alături de îngrijirea primară, furnizată de medicul de familie, îngrijirea complexă se furnizează la cele mai înalte standarde în spitale.

Internarea continuă (pentru cel puțin o noapte) permite realizarea seturilor de analize, investigații imagistice, stabilirea planurilor de tratament, realizarea intervențiilor chirurgicale sau a altor proceduri medicale necesare tratării diferitelor boli acute sau cronice.

Un număr mai mare de paturi de spital pentru internare continuă înseamnă mai multe șanse de depistare precoce a unor boli grave, precum cancerul, șansa de a trata mai mulți pacienți, o

populație mai sănătoasă și, nu în ultimul rând, diminuarea numărului de decese prin unele boli care pot fi tratate.

În perioada 2008-2019, numărul paturilor de spital care a revenit, în medie, la 1000 de locuitori a variat, fiind de 6,7-6,8 paturi la 1000 locuitori în perioada 2008-2009, apoi, din anul 2010, reforma sanitară, demarată de Ministerul Sănătății privind descentralizarea și evaluarea spitalelor, a avut ca efect închiderea unităților spitalicești care nu au corespuns unor standarde minime de calitate, iar efectele s-au regăsit în diminuarea numărului de paturi de spital, în perioada 2010-2013 numărul paturilor de spital care au revenit, în medie, la 1000 locuitori fiind de 6,4 - 6,5 paturi.

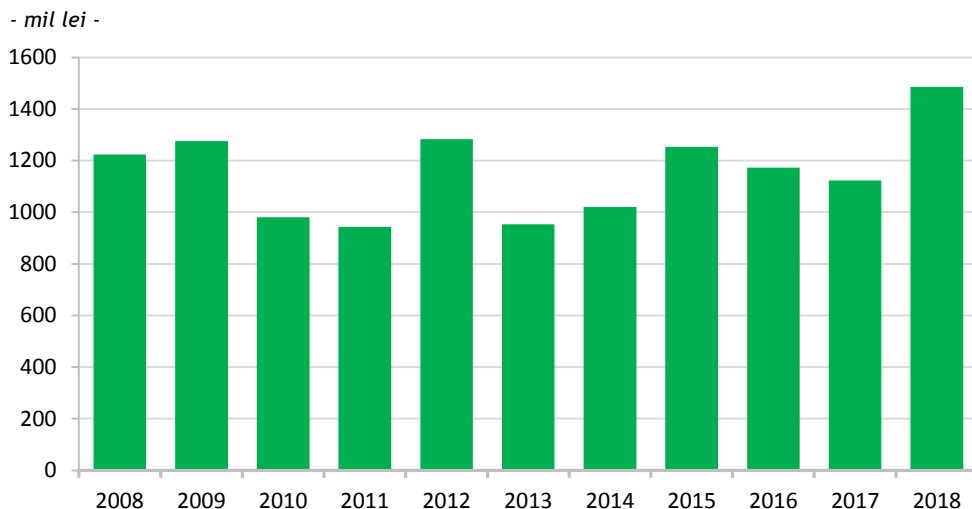
Din 2014 numărul paturilor de spital a început să crească constant, în anii 2015 și 2016 revenind, în medie, 6,7 paturi de spital la 1000 locuitori, iar în perioada 2017-2019 au revenit, în medie, 6,8 - 6,9 paturi de spital la 1000 locuitori.

3.3.2. Nivelul investițiilor nete în domeniul sănătate și asistență socială

Definiție: Investițiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe, pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare, etc.). Datele se referă doar la investițiile nete ale întreprinderilor organizate ca societăți comerciale.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.3.2. Nivelul investițiilor nete în domeniul sănătății și asistență socială

Sursa datelor: INS

În perioada 2008-2018, investițiile nete în domeniul sănătății și asistenței sociale prezintă un trend oscilant, înregistrând variații de la un an la altul, în funcție de disponibilitățile financiare, atât din sursele proprii ale României, cât și din fonduri din străinătate, împrumuturi interne sau externe sau alte surse.

Comparativ cu anul 2008, în anul 2018 se constată o creștere a nivelului investițiilor nete în domeniul sănătății și asistenței sociale de 21,4%.

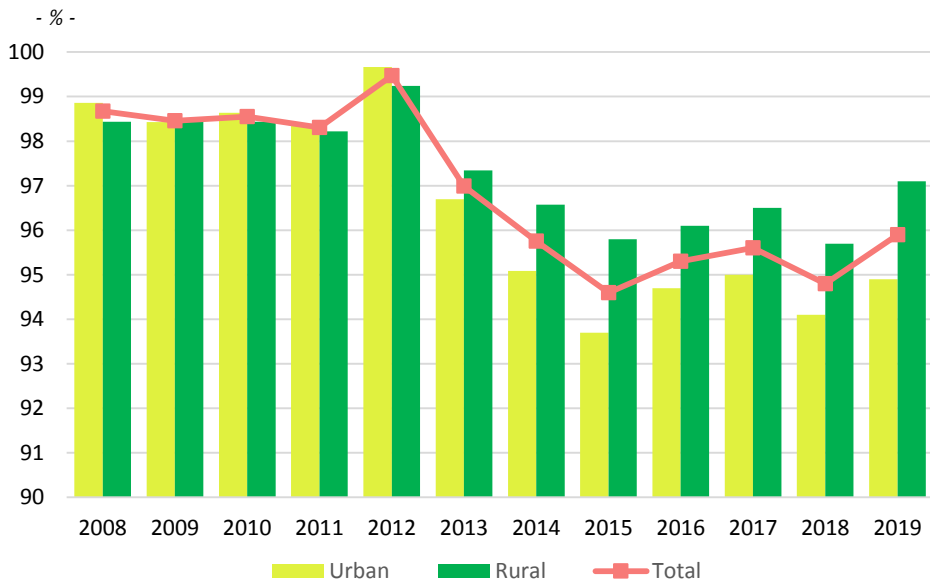
ORIZONT 2020: 4. Implementarea unui sistem transparent și fiabil de pătrundere și gestionare a medicamentelor, dispozitivelor, aparaturii și tehnicii medicale pe piața din România, pentru creșterea accesului populației la tehnologii de diagnostic și tratament cât mai noi și performante

3.4.1. Ponderea nașterilor cu asistență la naștere, pe medii de rezidență

Definiție: Nașterile cu asistență la naștere reprezintă nașterile la care a participat personalul medical calificat într-o anumită perioadă de timp.

Procentul nașterilor la care a participat personalul medical calificat se calculează ca număr de nașteri la care participă personal medical calificat, exprimat în numărul total de născuți-vii la 100.

Fig. 3.4.1. Ponderea nașterilor cu asistență la naștere, pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru perioada 2008-2011, în numărul născuților-vii au fost incluși născuții-vii ai căror mame aveau domiciliul sau reședința obișnuită în România și a căror naștere a fost înregistrată la oficiile de stare civilă din România. Pentru perioada 2012-2019 sunt incluși numai născuții-vii ai căror mame aveau reședința obișnuită în România și a căror naștere a fost înregistrată la oficiile de stare civilă din România. Datele pentru perioada 2013-2017 au fost revizuite, conform Calendarului de revizuire al INS. Datele pentru anul 2019 sunt semi-definitive.

În perioada 2008-2011, ponderea nașterilor cu asistență la naștere a variat de la 98,7% la 98,3%, iar în anul 2012 ponderea nașterilor cu asistență la naștere este mai ridicată (99,5%), atât în mediul urban cât și în mediul rural. Din anul 2013 ponderea nașterilor cu asistență la naștere prezintă un trend oscilant, înregistrând variații de la un an la altul.

Scăderea ponderii nașterilor cu asistență la naștere are impact negativ asupra populației, un rol important avându-l și migrația doctorilor specializați care au ales să profeseze în altă țară, datorită condițiilor din domeniul sănătății, dotărilor spitalelor, aparaturilor performante, pregătirii profesionale. Îngrijirea calificată înainte, în timpul și după nașterea copilului poate salva viața femeilor și a nou-născuților.

ORIZONT 2020: 5. Ameliorarea capacității de diagnostic și tratament prin implementarea serviciilor de E-sănătate; dezvoltarea operațiunilor de screening și diagnosticare precoce pentru boli netransmisibile cu impact asupra sănătății publice (diferite forme de cancer, diabet, afecțiuni cardiovasculare și respiratorii), screening pre-concepțional, prenatal și neonatal; screening pentru boli infecțioase, inclusiv cele cu transmisie sexuală (hepatită, HIV/ SIDA, tuberculoză)

3.5.1. Procentul femeilor cu vârste cuprinse între 25-64 ani care au beneficiat de screening pentru cancer cervical în cadrul Programelor Naționale de Sănătate

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Programele naționale de sănătate sunt un ansamblu organizat de activități și servicii, instituite prin lege în scopul prevenirii și tratării unor boli cu consecințe grave asupra stării de sănătate a populației și, în unele cazuri (SIDA, TBC), cu risc epidemiologic crescut.

Definiție: Procentul femeilor cu vârste cuprinse între 25-64 ani care au beneficiat de screening pentru cancer cervical reprezintă numărul de femei cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani care au fost testate în ultimii 3 ani (anul de referință și ultimii doi ani anteriori anului de referință) pentru cancer cervical raportat la 100 de femei din populația rezidentă feminină medie a țării cu vârsta între 25 și 64 de ani (vârsta eligibilă a participa în cadrul Programelor Naționale de Sănătate destinate diagnosticării cancerului cervical prin screening).

Notă metodologică: La calculul indicatorului, pentru anul 2012, s-au luat în considerare numai femeile testate în anul 2012, pentru anul 2013 s-au luat în calcul femeile testate în anul 2012 și 2013, iar începând cu anul 2014, s-a calculat luând în considerare femeile testate în ultimii trei ani.

Fig. 3.5.1. Procentul femeilor cu vârste cuprinse între 25-64 ani care au beneficiat de screening pentru cancer cervical în cadrul PNS

Sursa datelor: INSP

Cancerul este a doua cauză de deces, după bolile aparatului circulator. Cancerul cervical reprezintă, alături de cancerul de sân, cancerul de colon și de cel pulmonar, cele mai răspândite forme de cancer întâlnite la femei.

Diagnosticat la timp cancerul cervical poate fi tratat. Astfel, un rol important îl joacă screeningul, ca principală măsură preventivă.

Creșterea capacității de diagnostic și tratament trebuie să se reflecte, în principal, într-un procent mai mare de persoane testate preventiv, cu ponderi mai mari de depistare a cancerului în stadii incipiente, când tratarea și recuperarea poate fi realizată cu succes.

Conform datelor Eurostat, dintre statele membre UE, în toată perioada 2011-2018, România a înregistrat cel mai mic procent de femei cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani, care au fost testate pentru cancer cervical în cadrul Programului național de screening pentru cancerul de col uterin. La nivel european, indicatorul se referă la femeile din grupa de vârstă 25-69 de ani, însă statele membre transmit datele conform Programelor de Sănătate Naționale și segmentului de vârstă cărora li se adresează - populației țintă. Datele referitoare la România reprezintă ponderea femeilor testate pentru cancerul cervical pe o perioadă de 3 ani.

Programul național de screening pentru cancerul de col uterin a debutat în a doua jumătate a anului 2012, în anul 2014 înregistrându-se cel mai ridicat procent de femei testate, respectiv 8,0%.

Ponderea mică a femeilor testate în cadrul Programului național de screening pentru cancerul de col uterin este o consecință directă a ponderii mici a cheltuielilor de sănătate pentru prevenție în totalul cheltuielilor curente de sănătate.

Având în vedere incidența cancerului cervical, numărul de teste pentru această formă de cancer ar trebui să crească considerabil, iar testarea să se realizeze în cadrul Programului național de screening pentru cancerul de col uterin. Indicatorul monitorizează eficient capacitatea de diagnostic vizată de obiectivul strategiei de dezvoltare durabilă.

3.5.2. Incidența tuberculozei, hepatitei virale și sifilisului

Definiție: Incidența prin boli infecțioase (precum TBC, hepatita virală, sifilis etc.) reprezintă numărul de cazuri noi de boli infecțioase care revine, în medie, la 100000 locuitori din populația rezidentă. Incidența (cazurile noi) la 100000 locuitori se calculează atât pentru întreaga clasă a bolilor infecțioase cât și pentru fiecare boală în parte.

Tuberculoza (TBC) este o boală contagioasă, potențial fatală, care poate afecta aproape orice parte a corpului, dar este în principal o infecție a plămânilor. Este cauzată de un microorganism bacterian, denumit bacilul de tuberculoză sau bacilul Koch.

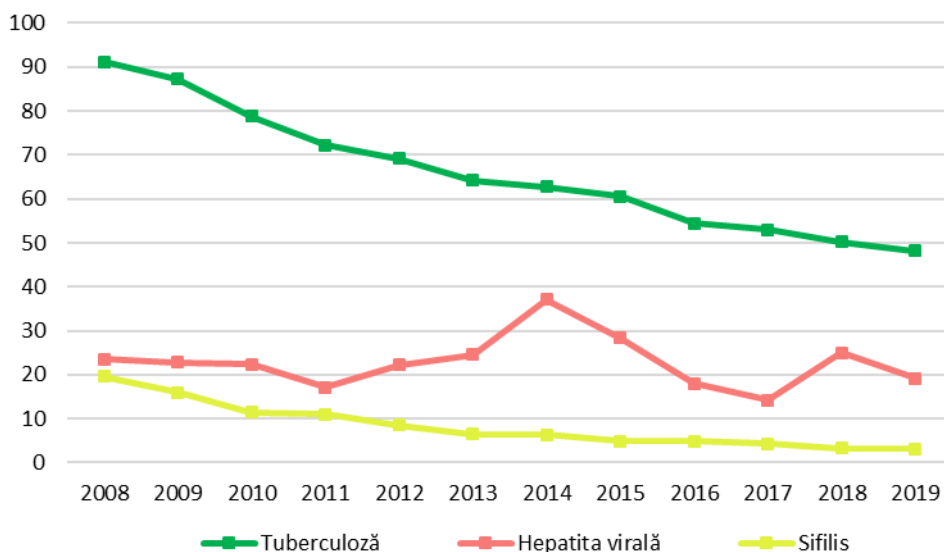
Hepatitele virale reprezintă un grup de afecțiuni care supun ficatul la agresivități infecțioase (hepatitele virale A, B, C, D) caracterizate prin alterarea funcției hepatice ca urmare a multiplicării virusurilor în celulele acestuia.

Sifilisul este o boală infecțioasă determinată de infecția cu bacteria *Treponema Pallidum* cu transmitere sexuală sau de la mamă la bebeluș (prin placentă sau la naștere) și, uneori, prin transfuzii sau instrumentar medical nesterilizat, care poate determina complicații severe și chiar decesul în cazul în care nu este administrat tratamentul adecvat.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.5.2. Incidența tuberculozei, hepatitei virale și sifilisului

- cazuri noi la 100000 loc -

Sursa datelor: Ministerul Sănătății - INSP, pentru datele referitoare la cazurile noi de îmbolnăvire declarate de medicii de familie, prin boli infecțioase și parazitare: hepatita virală și sifilis; Ministerul Sănătății - Institutul de Pneumoftiziologie "Marius Nasta", pentru cazurile noi de îmbolnăvire prin tuberculoză

Notă: Indicatorii au fost calculați cu populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor - 2011

O societate durabilă promovează sănătatea cetățenilor ei, asigură acces universal la servicii medicale și de prevenție. Între măsurile strategice pentru sănătate, se evidențiază diminuarea incidenței bolilor infecțioase, în special a tuberculozei, hepatitei virale și sifilisului, toate trei cu impact grav asupra sănătății și cu o evoluție agravantă în lipsa depistării precoce și aplicării unui tratament adecvat care poate duce chiar la deces.

În perioada 2008-2019, incidența tuberculozei și cea a sifilisului au cunoscut un trend descendent semnificativ, numărul cazurilor noi de TBC la 100000 locuitori scăzând aproape la jumătate (48,2 cazuri noi/100000 locuitori în anul 2019), iar numărul cazurilor noi de sifilis la 100000 locuitori a scăzut de 6,3 ori (3,1 cazuri noi/100000 locuitori în anul 2019).

În ceea ce privește evoluția cazurilor noi de hepatită virală, ratele la 100000 locuitori au variat, urmând un trend descrescător în perioada 2008-2011 (cu o incidență la 100000 locuitori cuprinsă între 23,5 cazuri noi în 2008 și un minim de 17,1 cazuri noi în 2011), urmat de un trend ascendent cu un maxim atins în 2014, de 37,1 cazuri noi la 100000 locuitori, o descreștere semnificativă cu un nou minim atins în anul 2017, de 14,1 cazuri noi de hepatită virală la 100000 locuitori, cea mai mică valoare din ultimii 12 ani. În 2018, incidența hepatitei virale a crescut din nou, înregistrându-se 25 de cazuri noi la 100000 locuitori, pentru ca, în anul 2019, să scadă la 19,1 cazuri noi la 100000 locuitori, situându-se sub media perioadei analizate.

Conform Raportului Global privind Tuberculoza, publicat de OMS în 2019 (Global tuberculosis report 2019, WHO - <https://www.who.int/teams/global-tuberculosis-programme/tb-reports>),

incidența tuberculozei la 100000 locuitori calculată pentru Regiunea Europeană a statelor membre OMS a fost, în anul 2018, de 28 cazuri noi de tuberculoză la 100000 locuitori. De asemenea OMS (Sexually transmitted infections (STIs) - Key facts, WHO - <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections> (stis)) publica, în iunie 2019, principalele concluzii privind bolile cu transmitere sexuală (între care se numără și sifilisul). Conform OMS, peste un milion de cazuri de infecții cu primele 4 boli cu transmitere sexuală (clamydia, gonoree, sifilis și trichomonas) sunt înregistrate în fiecare zi în întreaga lume, rezultând 376 de milioane de infecții anual. Conform datelor OMS, în anul 2016, un număr de 988 mii femei însărcinate au fost infectate cu sifilis, conducând la peste 350 mii de rezultate adverse la naștere, dintre care 200 mii de născuți morți sau decese ale nou născuților. Referitor la hepatita virală, Raportul Global OMS privind hepatita 2017 (WHO - <https://www.who.int/hepatitis/publications/global-hepatitis-report2017/en/>) menționa că în 2015, hepatita virală a provocat decesul a 1,34 milioane de persoane, număr comparabil cu cel cauzat de tuberculoză și mai mare decât cel cauzat de HIV. De asemenea, OMS subliniază că numărul deceselor cauzate de hepatită virală este în creștere, în timp ce mortalitatea cauzată de tuberculoză și HIV scade. Având în vedere gravitatea acestor boli infecțioase, strategiile de dezvoltare durabilă, alături de cele de sănătate, trebuie să includă monitorizarea evoluției lor până când vor fi eradicate.

3.5.3. Incidența SIDA, pe sexe

Definiție: Incidența SIDA reprezintă numărul de cazuri nou diagnosticate de SIDA (inclusiv a celor care au evoluat din HIV în SIDA) care revin, în medie, la 100000 locuitori din populația rezidentă.

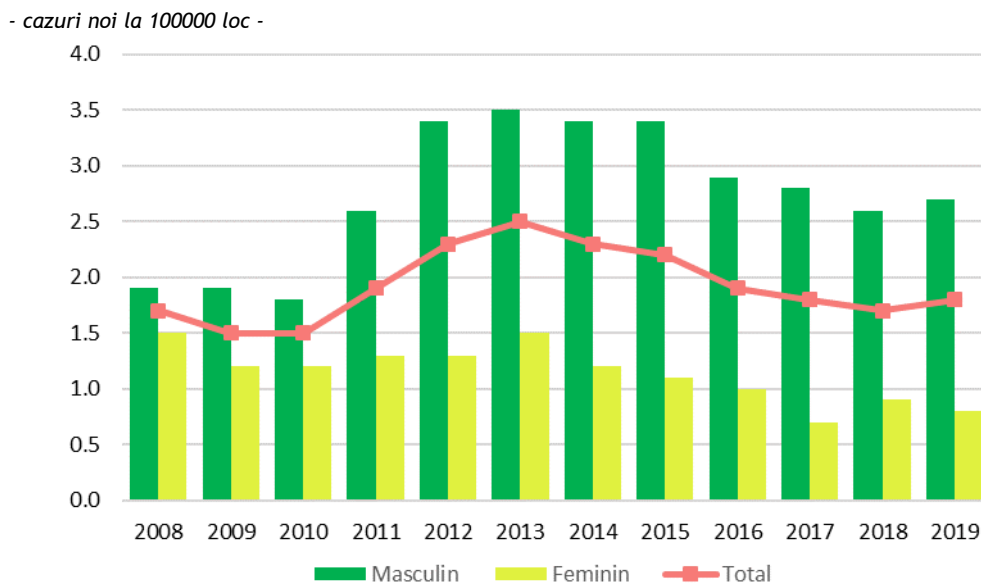
SIDA (sindromul imunodeficienței umane dobândite) este o afecțiune provocată de virusul imunodeficienței umane, HIV, care atacă și distruge progresiv sistemul imunitar al organismului. Virusul Imunodeficienței Umane (virusul HIV) este cel care, în urma infecției, declanșează Sindromul Imunodeficienței Umane (SIDA).

Notă metodologică: Datele referitoare la pacienții cu SIDA sunt furnizate din Registrul electronic al pacienților cu HIV/SIDA și sunt actualizate anual, prin eliminarea din registru a persoanelor decedate sau diagnosticarea cu SIDA a unor persoane care anterior aveau HIV.

Diferențele între valorile incidenței SIDA la 100000 locuitori calculate pe plan internațional și cele calculate pe plan național derivă în principal din revizuirea anuală a datelor SIDA de către Institutul Național de Boli Infecțioase "Profesor Doctor Matei Balș".

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.5.3. Incidența SIDA, pe sexe

Sursa datelor: Ministerul Sănătății - Institutul Național de Boli Infecțioase "Profesor Doctor Matei Balș"

Notă: Indicatorii au fost calculați pe baza datelor absolute disponibile la sfârșitul lunii iunie 2020 și a datelor privind populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor - 2011.

Eradicarea HIV/SIDA este unul dintre obiectivele importante vizate de strategiile de sănătate la nivel mondial și implicat de Strategia de Dezvoltare Durabilă.

În perioada 2008-2019 numărul mediu de cazurilor noi de SIDA diagnosticate în România, care au revenit la 100000 locuitori, a avut o evoluție oscilantă, caracterizată prin diminuarea incidenței la 100000 locuitori de la 1,7 cazuri noi în anul 2008, la 1,5 cazuri noi în 2009 și 2010, urmată de o evoluție ascendentă, cu un maxim în anul 2013 (2,5 cazuri noi/100000 locuitori). După anul 2013, incidența SIDA la 100000 locuitori a scăzut, atingând cea mai mică valoare, după cea înregistrată în 2010, în anul 2018 (1,7 cazuri noi/100000 locuitori).

Impactul creșterii incidenței SIDA în perioada 2011-2015 a fost determinat de creșterea incidenței în rândul populației masculine în 2013 - anul de creștere maximă a incidenței, când incidența SIDA în rândul bărbaților a fost de 3,5 cazuri noi la 100000 locuitori, față de 1,5 cazuri noi la 100000 locuitori în cazul femeilor.

În anul 2018, România se afla pe locul patru între țările membre UE și SEE (Sursa: European Centre for Disease Prevention and Control - "HIV/AIDS surveillance in Europe 2019" - 2018 data), înregistrând a patra cea mai ridicată incidență SIDA la 100000 locuitori, fiind depășită numai de Estonia (1,9 cazuri noi de SIDA/100000 locuitori), Portugalia (2,2 cazuri noi de SIDA/100000 locuitori) și Letonia (5,1 cazuri noi de SIDA/100000 locuitori).

Epidemia de HIV/SIDA afectează în principal segmentele vulnerabile ale populației: persoanele care își injectează droguri, minoritățile sexuale, persoanele aflate în detenție, partenerii persoanelor din grupurile vulnerabile, dar și nou născuții sau copiii persoanelor cu aceste

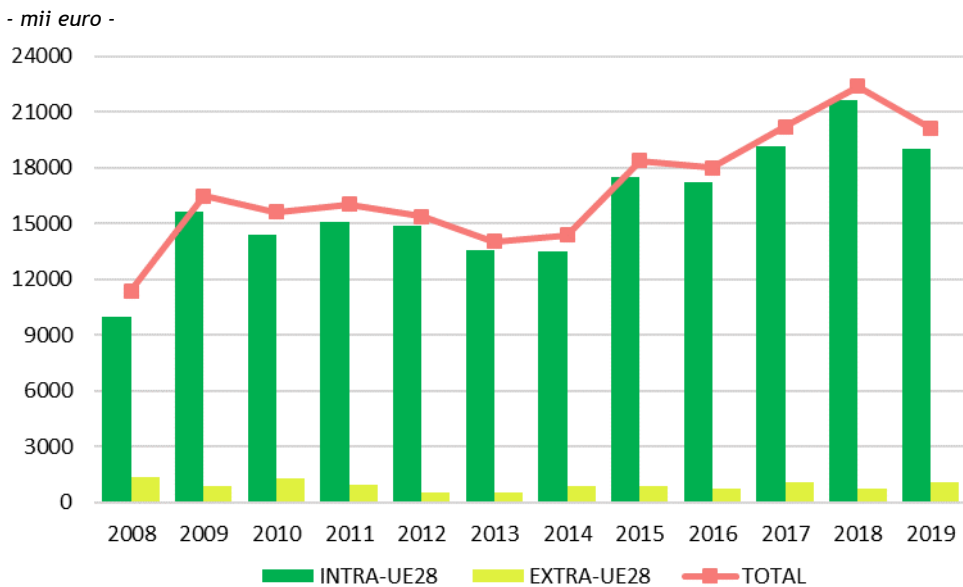
afecțiuni. Din acest punct de vedere, România se situează peste media UE/SEE, fapt ce determină necesitatea monitorizării în continuare a evoluției HIV/SIDA prin indicatori incluși în strategiile de sănătate și în cele de dezvoltare durabilă, pentru a permite evaluarea eficienței programelor de depistare precoce a cazurilor noi și gradul de îndeplinire a obiectivului privind ameliorarea capacității de diagnostic și tratament pentru monitorizarea celor mai grave boli care cresc ratele de deces.

ORIZONT 2020: 7. Reglementarea prin lege a controlului asupra producerii, importului și comercializării suplimentelor alimentare

3.7.1. Importul de provitamine și vitamine, naturale sau obținute prin sinteză

Definiție: Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării provenind din restul lumii.

Fig. 3.7.1. Importul de provitamine și vitamine, naturale sau obținute prin sinteză, total, intra și extra UE 28

Sursa datelor: INS

Pentru reglementarea activității de producție, import și comercializare a suplimentelor alimentare este necesară o imagine clară asupra operațiunilor comerciale internaționale ale României cu provitamine și vitamine, naturale sau obținute prin sinteză (inclusiv concentratele naturale), precum și derivații lor utilizați în principal ca vitamine, amestecați sau nu între ei, chiar în diferite soluții. Creșterea importurilor de suplimente alimentare cu peste 77% în anul 2019, față de anul 2008, a determinat introducerea pe piața românească a produselor din această categorie în valoare de circa 20 milioane Euro anual, o piață în plină dezvoltare, slab reglementată și monitorizată, cu posibile efecte asupra sănătății populației.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Informațiile privind exportul și importul de bunuri încadrate la categoria "Provitamine și vitamine, naturale sau obținute prin sinteză (inclusiv concentratele naturale), precum și derivații lor utilizați în principal ca vitamine, amestecați sau nu între ei, chiar în diferite soluții" sunt deosebit de importante pentru decidenții din domeniul politicilor de comerț internațional cu bunuri, având în vedere potențialul de dezvoltare din perspectiva producției acestor bunuri la nivel național. Extinderea piețelor externe ale României în spațiul extra-UE, trebuie să fie o prioritate pentru factorii de decizie, în vederea asigurării unui export sustenabil al României, care să conducă la creștere economică eficientă.

Educația reprezintă un drept fundamental al omului, iar pentru a îndeplini acest drept, țările trebuie să asigure accesul universal la o educație incluzivă și echitabilă de calitate; populația are nevoie să i se garanteze șanse egale pentru a accede la toate nivelurile de educație dintr-un sistem de învățământ și a le finaliza. Educația vizează dezvoltarea deplină a personalității umane și promovează înțelegerea reciprocă, toleranța, prietenia și pacea.

Statul este principalul responsabil de protejarea, respectarea și îndeplinirea dreptului la educație, rolul său fiind esențial în stabilirea și reglementarea standardelor și normelor. Ca și efort social comun din partea societății civile, a cadrelor didactice, a sectorului privat a comunității și familiilor, educația implică un proces incluziv de formulare și implementare a politicilor publice.

Este dovedit faptul că educația permite o mobilitate socioeconomică ascendentă și este o cheie în eradicarea sărăciei. În ultimul deceniu, s-au înregistrat progrese majore în direcția creșterii accesului la educație și a gradului de cuprindere în învățământ pentru toate nivelurile, în special pentru fete. Cu toate acestea, aproximativ 260 de milioane de copii erau încă în afara școlii în 2018, iar mai mult de jumătate dintre copiii și adolescenții din întreaga lume nu ating standardele minime de competență în lectură (citire) și matematică.

Cele mai recente date disponibile la nivelul anului 2020 pentru țara noastră relevă o îmbunătățire a participării la educație a copiilor preșcolari, însă reflectă și faptul că sunt necesare îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește absenteismul și părăsirea timpurie a școlii, nivelul scăzut de cunoștințe de citire, numărul de absolvenți de învățământ terțiar sau participarea adulților la învățare, ori diminuarea decalajului între educație/formare și cerințele pieței muncii și redistribuirea echitabilă a fondurilor înspre educația timpurie și cea obligatorie. În 2020, pe măsură ce pandemia COVID-19 s-a răspândit pe tot globul, iar majoritatea țărilor au anunțat închiderea temporară a școlilor, peste 91% din elevii/studentii din întreaga lume au trebuit să se adapteze participării la procesul educațional prin digitalizare (școala on-line).

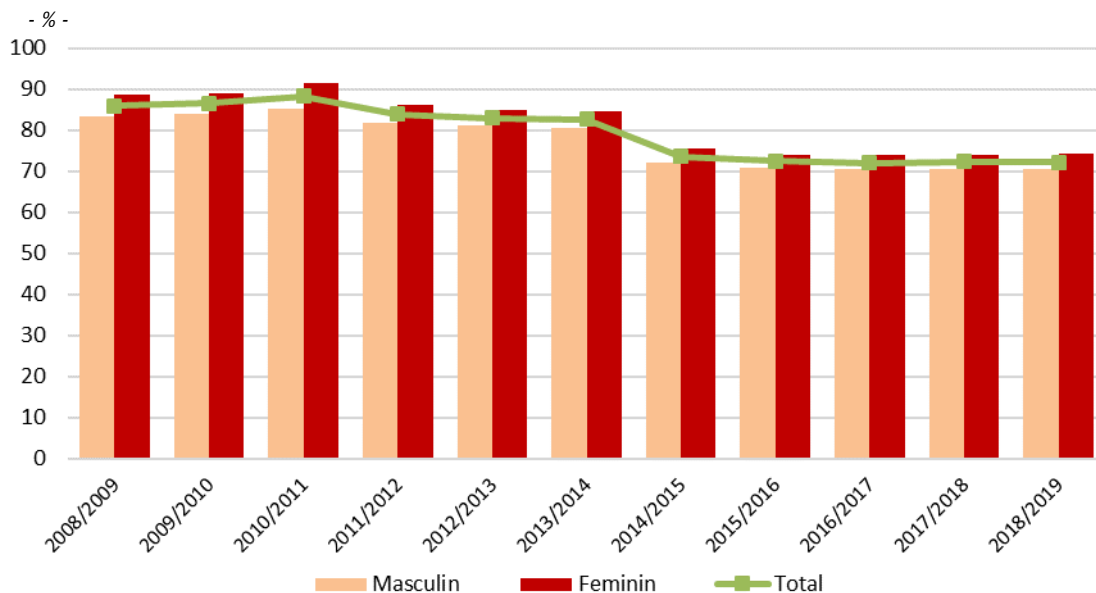
OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

ORIZONT 2020: 1. Creșterea accesului la o educație incluzivă și de calitate, inclusiv prin îmbunătățirea confortului elevului și a curriculumului bazat pe competențe, implementarea pachetului social garantat, crearea cadrului normativ pentru serviciile de educație timpurie

4.1.1. Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară, pe sexe

Definiție: Gradul de cuprindere în învățământ (rata specifică de cuprindere școlară pe grupe de vârstă) reprezintă numărul total al elevilor de o anumită grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, ca raport procentual din totalul populației rezidente din aceeași grupă de vârstă.

Fig. 4.1.1. Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară, pe sexe

Sursa datelor: INS

Notă: Începând cu anul școlar 2014/2015, în cadrul acestui indicator este inclus și numărul de copii din creșe.

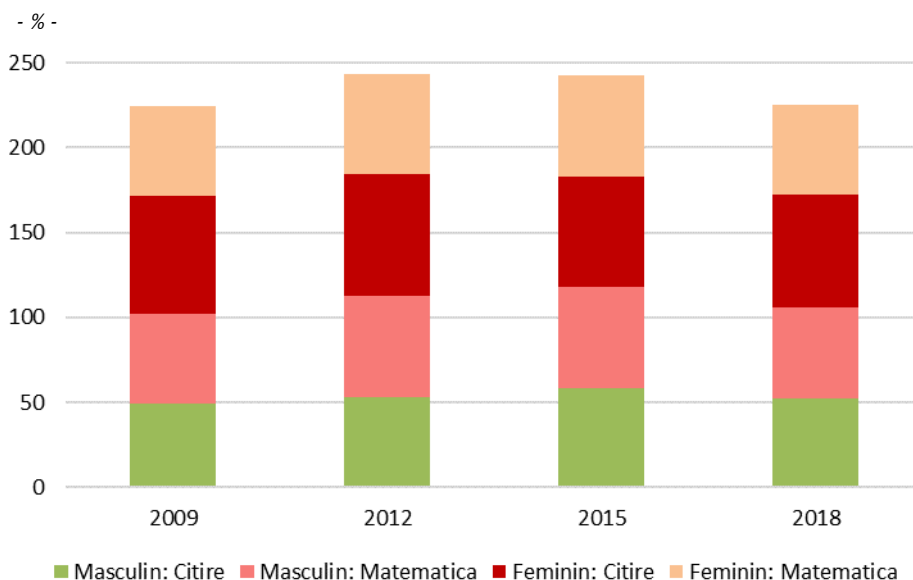
Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară a scăzut de la 85,9% în anul școlar 2008/2009, la 72,2%, în anul școlar 2018/2019. Scăderea se remarcă mai mult în cazul persoanelor de sex feminin (-14,5 puncte procentuale), deși persoanele de sex feminin dețin an de an gradul cel mai mare de cuprindere în învățământ. Principalii factori care determină evoluția descendentă a acestui indicator sunt scăderea natalității, emigrația și abandonul școlar. Privind în ansamblu domeniul educației, conform datelor Eurostat, România încă nu reușește să atingă țintele asumate în Strategia Europa 2020 la capitolul Educație și Cercetare.

4.1.2. Proporția copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care înregistrează nivelul minim de competențe în citire și matematică, pe sexe (PISA nivel 2)

Definiție: Proporția copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care înregistrează nivelul minim de competențe reprezintă procentul copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care au obținut cel puțin un nivel minim de competență în citire/lectură și matematică.

Nivelul minim de competențe va fi măsurat în raport cu noile scale comune de evaluare privind citirea/lectura și matematica, aflate în curs de elaborare.

Fig. 4.1.2. Proporția copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care înregistrează nivelul minim de competențe

Sursa datelor: OCDE

Datele prezentate reflectă o tendință de scădere a procentului totalului populației care, la finalul învățământului secundar inferior (gimnaziu), a obținut nivelul minim de competențe atât în citire/lectură, cât și în matematică. Astfel, scăderea înregistrată în anul 2018 față de anul 2015 este de 2,1 puncte procentuale (competențe în citire), respectiv de 6,6 puncte procentuale (competențe în matematică). Pe sexe, cea mai accentuată scădere se observă la nivelul minim de competențe în matematică, obținut de fete (-7,0 puncte procentuale), în timp ce băieții obțin în anul 2018 un nivel minim de competențe în citire cu 6,0 puncte procentuale mai mic față de cel înregistrat în anul 2015. Anul 2012 însă a consemnat o creștere a procentului populației care a obținut nivelul minim de competență cu privire la abilitățile de alfabetizare (+3,1 puncte procentuale - citire, respectiv +6,2 puncte procentuale - matematică).

Performanțele elevilor au fost măsurate pe 6 niveluri, nivelul 2 fiind considerat nivelul de bază necesar a fi atins de tinerii aflați spre finalul învățământului obligatoriu în vederea integrării eficiente în societatea cunoașterii. La citire, elevii cu performanțe sub nivelul 2 pot înțelege texte simple, cu vocabular simplu și cu informații explicite, însă nu pot realiza inferențe pe baza textului citit, nu pot trage concluzii. Acești elevi au dificultăți de interpretare a

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

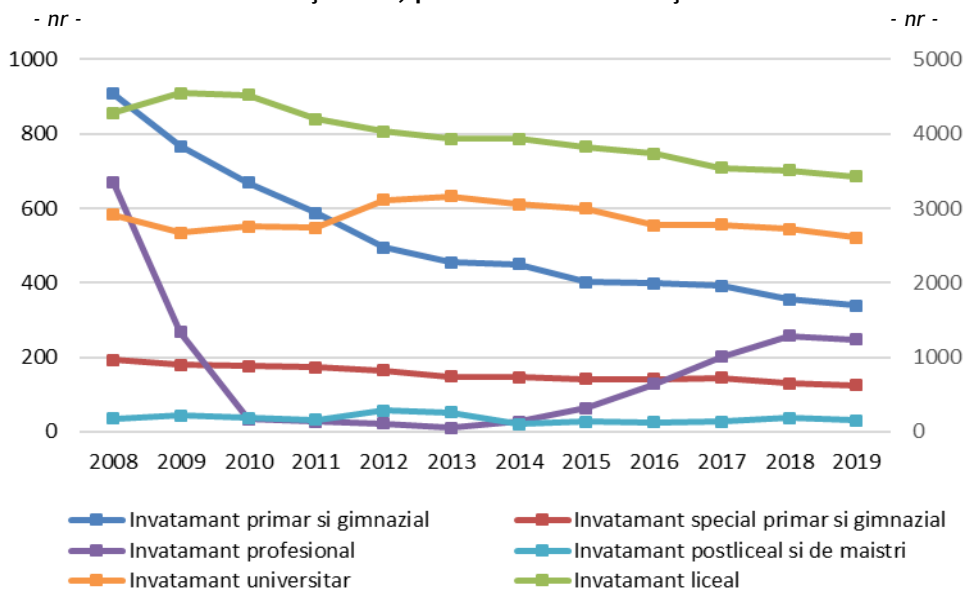
semnificației textelor parcurse. La matematică, pot utiliza elemente simple de calcul, dar nivelul lor de achiziții nu este suficient pentru a putea utiliza gândirea matematică în situații variate de viață.

ORIZONT 2020: 2. Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studențești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial

4.2.1. Numărul atelierelor școlare, pe niveluri de educație

Definiție: **Atelierele școlare** reprezintă încăperile înzestrate cu aparatură, instrumente, mașini și utilaje destinate experiențelor și lucrărilor practice în cadrul unei școli.

Fig. 4.2.1. Numărul atelierelor școlare, pe niveluri de educație

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru nivelul de educație "Învățământ special primar și gimnazial" datele sunt estimate în anii școlari 2014/2015 și 2015/2016.

Notă: datele pentru învățământ liceal sunt prezentate pe axa a II-a.

Evoluția numărului de ateliere școlare din unitățile de învățământ din România, ca de altfel, și a oricărei componente a infrastructurii educaționale din țara noastră, se explică prin

convergența și, respectiv, evoluția unor alte două elemente: numărul unităților școlare și numărul populației școlare.

Unitățile de învățământ primar și gimnazial (inclusiv cel special) au cunoscut o perioadă de comasări, ocazionată de reorganizarea rețelei de învățământ preuniversitar; prin urmare, numărul atelierelor școlare s-a diminuat, unele din sălile unităților școlare respective primind altă destinație.

Nivelul de învățământ liceal se remarcă printr-o relativă constanță în ceea ce privește numărul de ateliere școlare, deși populația școlară din acest nivel educațional a înregistrat scăderi de la an la an, neinfluențând înzestrarea unităților școlare cu astfel de spații specializate.

Spre deosebire de celelalte niveluri educaționale, învățământul profesional a cunoscut o relansare în ultimii ani. Populația școlară a manifestat un interes crescut pentru acest nivel de educație, avându-se în vedere oportunitățile pe care le oferă acesta pentru intrarea pe piața muncii. Creșterea numărului de ateliere, dotarea unităților cu aparatură de specialitate pentru realizarea lucrărilor practice este, astfel, evidentă. Pe perioada analizată, scăderea progresivă a participării absolvenților de liceu la studii postliceale și de maiștri, se reflectă și în numărul atelierelor școlare din învățământul postliceal și de maiștri, deși numărul de unități școlare aferente nivelului educațional a crescut.

În proporție covârșitoare, unitățile de învățământ profesional, postliceal și de maiștri au bază materială comună cu unitățile de învățământ liceal, ceea ce presupune ca și atelierelor școlare să fie raportate la acest nivel de învățământ.

Unul dintre efectele scăderii numărului /comasării unităților de învățământ superior s-a concretizat și în reducerea bazei materiale, implicit, în scăderea numărului de ateliere în perioada analizată.

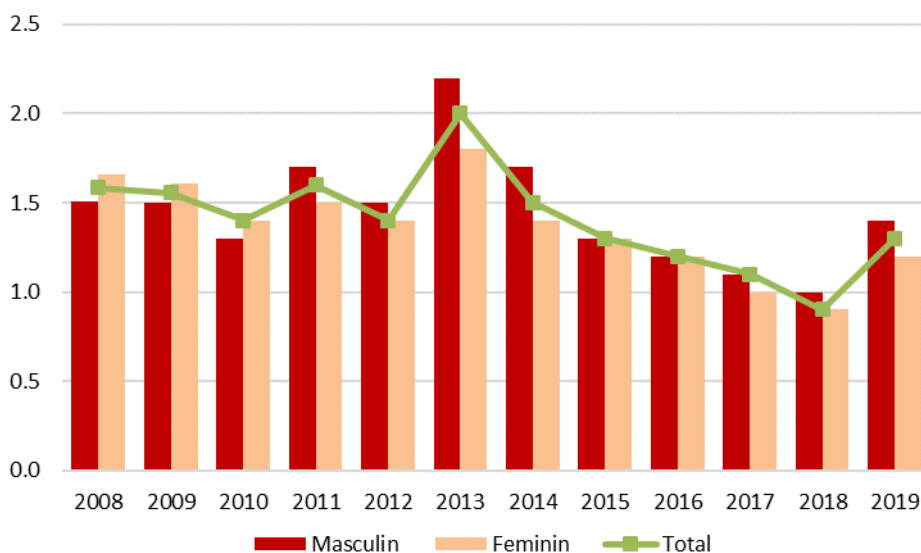
ORIZONT 2020: 3. Modernizarea infrastructurii în domeniul educației și formării profesionale conform standardelor UE pentru întregul ciclu educațional, de la educația timpurie ante-preșcolară la studiile post-doctorale și învățarea pe tot parcursul vieții pentru dobândirea de cunoștințe și deprinderi relevante pe piața muncii și asigurarea egalității de șanse indiferent de statut social, sex, religie, etnie sau capacități psihomotorii, îmbunătățirea coeficienților din formula de finanțare astfel încât să sprijine mai mult școlile dezavantajate

4.3.1. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe

Definiție: Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani se determină prin raportarea populației de 25-64 ani, care urmează o formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, la populația de 25-64 ani.

Fig. 4.3.1. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Sursa datelor: INS

Procesul de învățare pe tot parcursul vieții are o importanță majoră pentru a rămâne activi în comunitate și a fi pe deplin incluși în societate sub toate aspectele sale. Creșterea gradului de participare la educație și formare profesională este posibilă prin adaptarea sistemului de educație și formare profesională și actualizarea permanentă a ofertei de educație și formare profesională astfel încât să fie orientate pe nevoile societății.

În anul 2019, gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani era de 1,3%, în creștere față de anul precedent cu 0,4 puncte procentuale, dar în scădere față de anul 2008 cu 0,3 puncte procentuale.

Din analiza pe sexe a gradului de participare la procesul educațional sau de instruire nu se evidențiază diferențe semnificative între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin. Dacă în perioada 2008-2010, gradul de participare a persoanelor de 25-64 ani la educație și formare era mai mare în rândul persoanelor de sex feminin, în perioada 2011-2019, participarea este mai des întâlnită în rândul bărbaților din aceeași grupă de vârstă, diferențele fiind ne semnificative, oscilând între 0,1 puncte procentuale și 0,4 puncte procentuale.

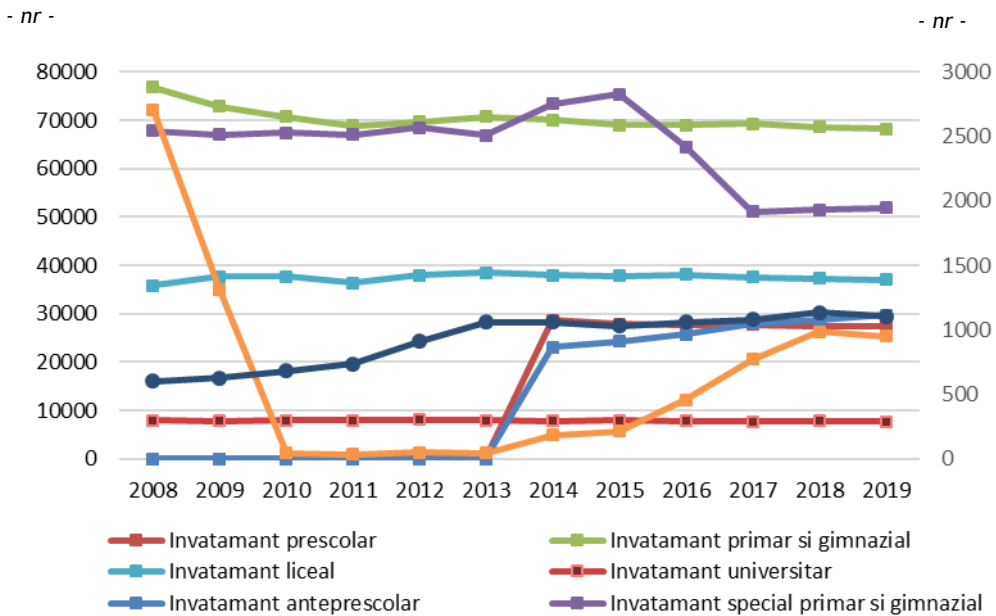
Ținta națională asumată în Strategia Educației și Formării 2016-2020 privind învățarea pe tot parcursul vieții este creșterea participării la 10% până în 2020. Diferența dintre ținta națională propusă pentru anul 2020 și media înregistrată în 2019 este de 8,7 puncte procentuale. Indicatorul face parte din setul de indicatori pentru monitorizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, permițând măsurarea progresului privind asigurarea unei educații incluzive și de calitate pentru toți.

4.3.2. Numărul sălilor de clasă (cabinete școlare/amfiteatre), pe niveluri de educație

Definiție: Sala de clasă reprezintă încăperea din cadrul unei unități de învățământ destinată procesului de educație și instruire școlară. Poate fi utilizată de două sau cel mult trei clase de elevi în mod succesiv, în decursul unei zile. Învățământului universitar îi sunt specifice: amfiteatre, săli de curs și săli de seminar.

Cabinetul școlar reprezintă încăperea din cadrul unei unități de învățământ, dotată cu aparatură și documentație tehnică necesară pentru studii și consultații de specialitate.

Fig. 4.3.2. Numărul sălilor de clasă, pe niveluri de educație

Sursa datelor: INS

Notă: datele pentru învățământ anteprescolar, învățământ special primar și gimnazial, învățământ profesional și învățământ postliceal și de maiștri sunt reprezentate pe axa a II-a.

Infrastructura educațională din România este în relație directă cu numărul unităților de învățământ independente (cu personalitate juridică), publice și private, precum și cu numărul populației școlare. Ușoara scădere de la începutul perioadei analizate se stabilizează după anul 2011 pentru majoritatea nivelurilor de învățământ preuniversitar; nivelul anteprescolar și cel preșcolar au făcut obiectul colectării de date statistice începând cu anul 2014, iar învățământul universitar este nivelul care a fost cel mai puțin oscilant, numărul sălilor de clasă/amfiteatrelor, rămânând constant în jurul valorii de 8000 pe parcursul întregului interval (2008-2019).

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

ORIZONT 2020: 4. Stabilirea cadrului normativ pentru desfășurarea programelor de formare continuă și stimularea participării la asemenea programe; înființarea centrelor comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; cointeresarea companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe

4.4.1. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe (indicator multiplu, vezi 4.3.1)

Dezvoltarea și reforma în sistemul de educație și formare profesională implică funcționarea eficientă și armonioasă a celor două subsisteme, formare inițială și continuă. Acestea răspund în mod complementar nevoilor de educație și formare profesională a persoanelor.

În perioada 2008-2019, analiza pe sexe a gradului de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani nu reflectă o disparitate de gen. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani a atins, în anul 2013, punctul maxim al perioadei analizate, atât în rândul bărbaților (2,2%), cât și al femeilor (1,8%).

În anul 2019, participarea la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani este mai frecventă în rândul bărbaților (1,4% față de 1,2% în rândul persoanelor de sex feminin).

Într-o societate dezvoltată, genul cu care se naște cineva nu trebuie să influențeze perspectivele, demnitatea și calitatea vieții persoanei. Principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați constituie unul dintre principiile fundamentale, aplicabile în toate sferile vieții publice din România.

Prevenirea, combaterea și încetarea oricărei forme de discriminare împotriva femeilor și fetelor atât în sfera publică cât și în cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor precum și asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică nu reprezintă doar un drept fundamental, ci este crucial pentru un viitor durabil, este o bază necesară pentru o lume pașnică, prosperă și durabilă; este dovedit faptul că împuternicirea femeilor și a fetelor ajută la creșterea și dezvoltarea economică.

În ultimele decenii s-au înregistrat progrese remarcabile în direcția asigurării egalității de gen la nivel mondial: mai multe fete merg la școală decât acum 15 ani, mai puține fete sunt obligate să se căsătorească devreme, mai multe femei sunt în parlament sau dețin funcții de conducere, iar legislația este îmbunătățită în vederea promovării egalității între sexe.

În ciuda acestor câștiguri, rămân multe provocări, care sunt accentuate de efectele pandemiei COVID-19, noul coronavirus agravând deja inegalitățile existente pentru femei și fete din toate sferile - de la sănătate și economie la securitate și protecție socială: încă mai există legi și normele sociale discriminatorii, femeile continuând să fie subreprezentate la toate nivelurile conducerii politice, să fie în mai mare măsură victime ale unor acte de violență fizică sau sexuală ori domestică, precum și ale traficului de persoane și tot femeile sunt cele care nu pot accede la piața muncii din cauza responsabilităților familiale, casnice sau sunt descurajate în a mai găsi un loc de muncă.

Mai mult, femeile joacă un rol disproporționat în ce privește răspunsul la virus, inclusiv în calitate de lucrători din domeniul sănătății și îngrijitori la domiciliu. Activitățile de îngrijire neremunerate ale femeilor au crescut semnificativ ca urmare a închiderii școlilor și a nevoilor crescute ale persoanelor în vârstă și tot femeile sunt mai afectate de impactul economic al bolii cauzate de virusul Sars-Cov-2. Similar, schimbările climatice și dezastrelor naturale continuă să aibă un efect disproporționat asupra femeilor și copiilor, la fel ca și conflictele și migrația.

Așadar, la modul general, pentru atingerea acestui obiectiv, se impune luarea de măsuri active care să prevină și să combată stereotipurile de gen și discriminarea, astfel încât societatea în ansamblul ei să poată oferi oportunități egale pentru toți membrii săi, indiferent de gen și în toate domeniile: social - educație, protecție socială, piața muncii, sănătate, politic, economic.

ORIZONT 2020: 1. Organizarea de campanii de informare și sensibilizare privind partajarea echitabilă a responsabilităților în cadrul gospodăriei și familiei, îmbunătățirea serviciilor sociale relevante și concilierea obligațiilor profesionale cu viața personală și de familie

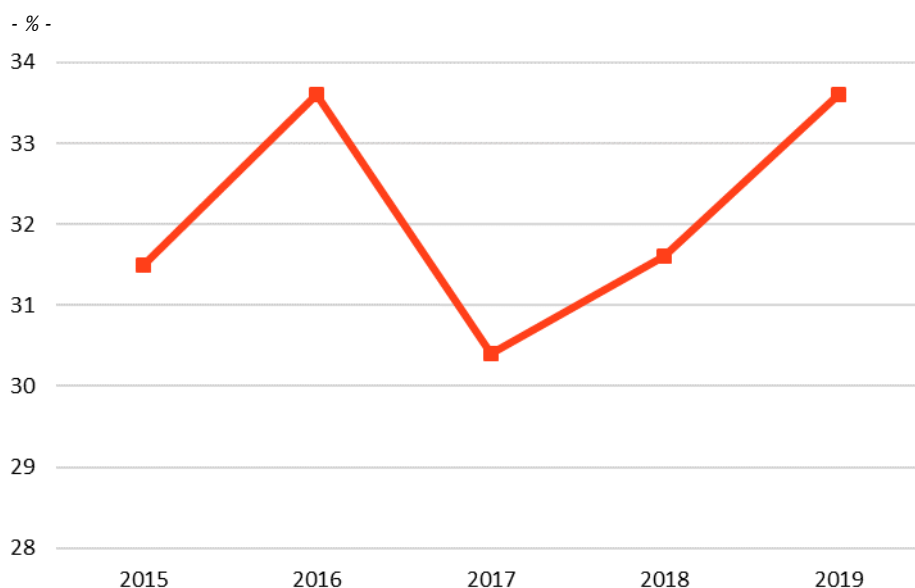
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

având ca obiect creșterea implicării bărbaților în viața de familie și frecventarea cursurilor pentru tineri părinți

5.1.1. Proporția femeilor în posturi de conducere

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea membrilor femei din consiliul de administrație din cele mai mari companii cotate la bursă. Sunt numărate doar companiile înregistrate. Membrii consiliului de administrație acoperă toți membrii celui mai înalt organ decizional din fiecare companie (adică președinte, directori neexecutivi, senior-executivi și reprezentanți ai angajaților, acolo unde sunt prezenți).

Fig. 5.1.1. Proporția femeilor în posturi de conducere

Sursa datelor: European Institute for Gender Equality

În România, problematica egalității de șanse este reglementată printr-o lege specială, Legea 229/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202 din 2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați. Pe lângă prevederile generale, legea prezintă domeniile în care se aplică măsurile pentru promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare bazate pe gen. România se află printre primele locuri în Uniunea Europeană în ce privește numărul femeilor aflate în poziții cheie de management, atât în companiile cu capital străin, cât și în cele românești.

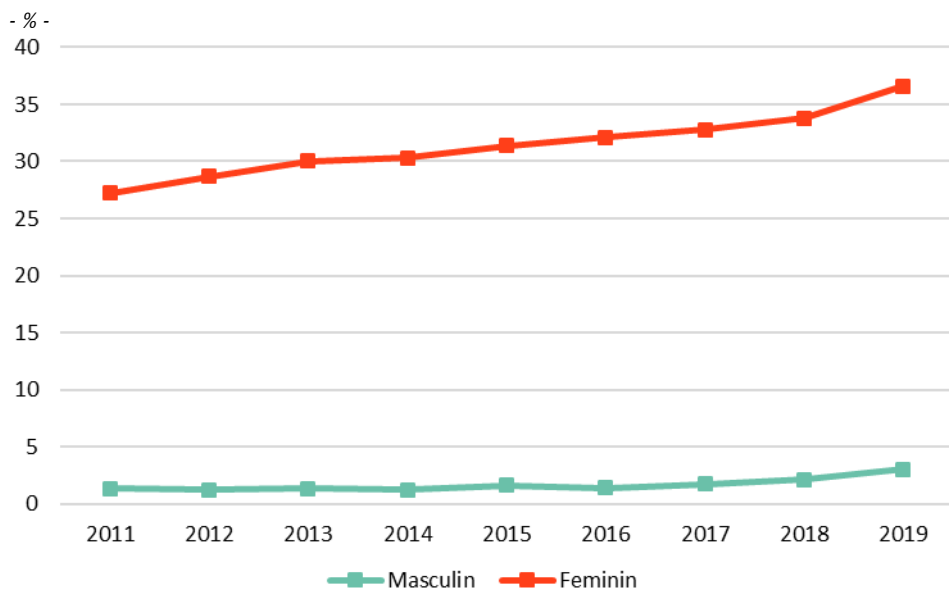
În 2020, în cele mai mari companii listate la bursă din România, numărul funcțiilor de CEO, executivi sau poziții de non-executivi deținute de femei a scăzut comparativ cu anul 2019, când proporția femeilor care dețineau roluri de management în companiile listate la bursă era de 33,8% (funcții de executivi), 23,1% (CEO). Proporția funcțiilor de non executivi și reprezentanți

ai angajaților deținute de femei a înregistrat însă în acest an o creștere de 0,2 puncte procentuale față de anul precedent.

5.1.2. Populația inactivă ca urmare a desfășurării responsabilităților familiale, pe sexe, ca procent din populația inactivă de vârstă 20-64 ani

Definiție: Indicatorul măsoară motivele pentru care persoanele nu caută în mod activ un loc de muncă, deci nu sunt nici angajate, nici șomere și nu sunt considerate forță de muncă. Această definiție utilizată în Ancheta privind forța de muncă în Uniunea Europeană (EU-LFS) se bazează pe liniile directe ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM). Deși pot exista mai multe motive pentru care cineva nu caută un loc de muncă, este luat în considerare doar motivul principal. „Inactivitatea datorată responsabilităților de îngrijire” se referă la motivele „îngrijirea copiilor sau a adulților incapacitați”, precum și „alte responsabilități familiale sau personale”.

Fig. 5.1.2. Populația inactivă ca urmare a desfășurării responsabilităților familiale (20-64 ani)

Sursa datelor: Eurostat

În România se păstrează încă o diferență foarte mare între procentul femeilor inactive ca urmare a îndeplinirii responsabilităților familiale, cu vârsta cuprinsă între 20-64 de ani și cel al bărbaților inactivi din același motiv și din aceeași grupă de vârstă (peste 30 de procente). Anul 2009 a marcat începutul curbei ascendente a valorii indicatorului care măsoară inactivitatea femeilor cauzată de îndeplinirea sarcinilor de îngrijire a copiilor sau a adulților incapacitați, precum și de îndeplinirea altor responsabilități familiale. Într-adevăr, în ultimii ani, măsurile guvernamentale luate au facilitat bărbaților optarea, pe lângă concediul parental, pentru concediu de creștere copil (Ordonanța de Urgență nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor). Asigurarea egalității de tratament și de șanse între bărbați și femei este o preocupare cheie a Pilonului european al drepturilor sociale.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

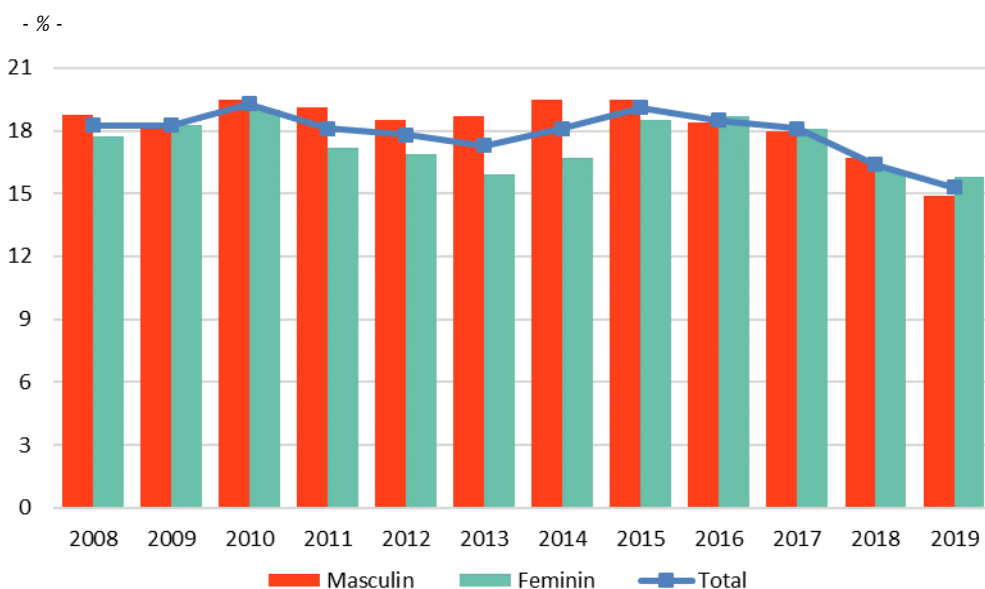
Așadar, pe lângă legislația existentă, sunt necesare acțiuni pozitive în toate domeniile, pentru a favoriza egalitatea proactivă între bărbați și femei.

ORIZONT 2020: 4. Includerea perspectivei de gen în programa școlară și în manuale; organizarea unor campanii de informare și sensibilizare pentru combaterea stereotipurilor de gen în rândul tinerilor

5.4.1. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe

Definiție: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani) reprezintă proporția populației de 18-24 ani cu nivel de educație elementară (scăzut), care nu urmează nicio formă de instruire (formală sau non-formală) în ultimele 4 săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

Fig. 5.4.1. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe

Sursa datelor: INS

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tinerii în vârstă de 18-24 ani (Rata de părăsire timpurie a școlii) evidențiază proporția populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel scăzut de educație și de instruire. Părăsirea timpurie a sistemului educațional este un factor major care contribuie la confruntarea cu o multitudine de probleme la integrarea tinerilor pe piața muncii, aceștia fiind mai predispuși riscului asociat șomajului sau de a câștiga venituri mai mici, crescând astfel riscul de excludere socială pentru aceștia.

În perioada 2008 - 2019, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri a atins punctul maxim în anul 2010 (19,3%) și punctul minim în 2019 (15,3%). În 2019, rata de părăsire timpurie era situată cu 4 puncte procentuale peste ținta națională propusă pentru anul 2020.

Analiza pe sexe a ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional nu reflectă o disparitate de gen. În perioada 2011-2014, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tinerii de sex masculin a atins valori mai mari, comparativ cu a tinerelor de 18-24 ani, diferențele fiind cuprinse între 1,6 puncte procentuale (în 2012) și 2,8 puncte procentuale (în 2013 și 2014). În anul 2019, părăsirea timpurie a școlii este mai frecventă în rândul persoanelor de sex feminin (15,8% față de 14,9% în rândul persoanelor de sex masculin).

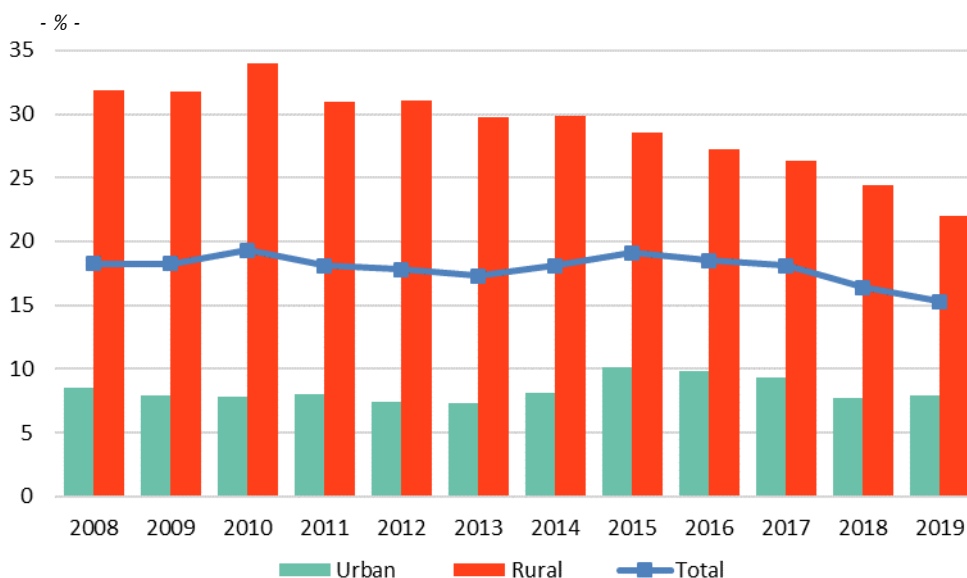
Printre factorii determinanți ai părăsirii timpurii a școlii se regăsesc venitul scăzut al gospodăriei ce contribuie la o constrângere financiară în a face față costurilor colaterale cu educația, accesibilitatea teritorială scăzută în zonele izolate în special din mediul rural, nivelul de instruire scăzut al părinților, precum și plecarea părinților la muncă în străinătate.

5.4.2. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe medii de rezidență

Definiție: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani) reprezintă proporția populației de 18-24 ani cu nivel de educație elementar (scăzut), care nu urmează nicio formă de instruire (formală sau non-formală) în ultimele 4 săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Fig. 5.4.2. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

Analiza ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional pe medii de rezidență reflectă diferențe semnificative. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a avut valori mai mari în mediul rural față de mediul urban pe toată perioada analizată, 2008-2019.

În perioada analizată, se observă o scădere a ratei atât în mediul urban, cât și în mediul rural. O scădere semnificativă, se înregistrează în mediul rural. Astfel, dacă în anul 2008 aproape 1 din 3 tineri de 18-24 ani din mediul rural părăseau timpuriu sistemul educațional, în 2019 puțin peste 1 din 5 tineri de 18-24 ani din mediul rural au părăsit timpuriu sistemul educațional. În mediul urban, rata a scăzut de la 8,5% (2008) la 7,9% (2019).

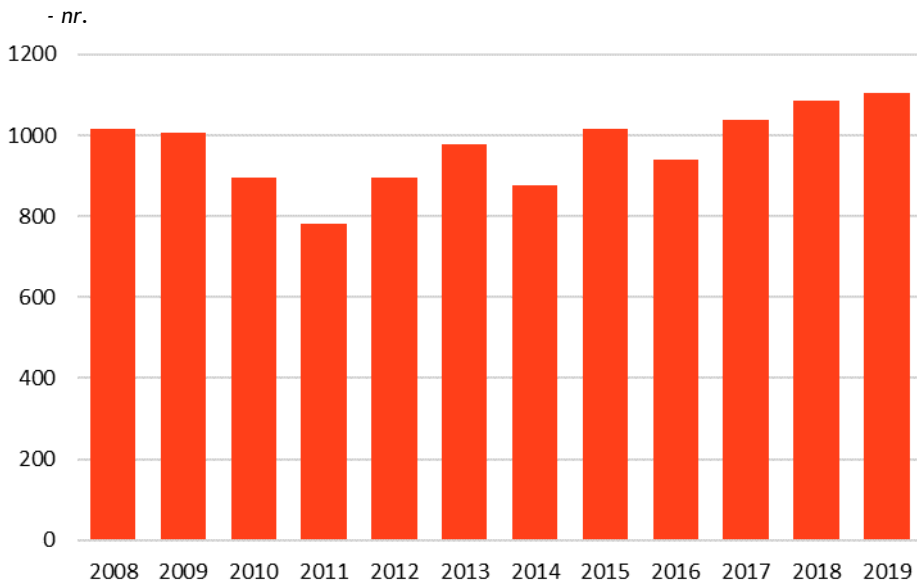
Printre factorii determinanți ai părăsirii timpurii a școlii se regăsesc venitul scăzut al gospodăriei, cu precădere a celor din mediul rural, ce contribuie la o constrângere financiară în a face față costurilor colaterale cu educația, accesibilitatea teritorială scăzută în zonele izolate în special din mediul rural, nivelul de instruire scăzut al părinților, precum și plecarea părinților la muncă în străinătate.

ORIZONT 2020: 5. Monitorizarea implementării dispozițiilor legale privind sănătatea sexuală și reproductivă și organizarea de campanii de informare pentru prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale și respectarea drepturilor la nediscriminare și identitate

5.5.1. Numărul infracțiunilor de viol (soluționate sau declinate Parchetului)

Definiție: Infracțiunea de viol este definită de art.218 din Codul Penal. Din anul 2017 s-au inclus și infracțiunile prevăzute de art.220 ale Codului Penal, privind actele sexuale cu minori. Datele pentru România au ca sursă Inspectoratul General al Poliției Române și se referă la infracțiunile soluționate de poliție sau declinate Parchetului spre soluționare.

Fig. 5.5.1. Numărul infracțiunilor de viol (soluționate / declinate Parchetului)

Sursa datelor: M.A.I. - IGPR

Combaterea tuturor formelor de violență reprezintă un deziderat la care au aderat numeroase țări din întreaga lume. Printre cele mai grave forme de violență se numără violul, rezultat adesea prin intimidarea victimei, forța agresorului, amenințare, înșelăciune, folosirea de droguri sau alcool, exploatarea unei vulnerabilități a victimei etc. Monitorizarea îndeplinirii obiectivului de dezvoltare durabilă privind combaterea abuzurilor sexuale și a eficienței campaniilor derulate pentru îndeplinirea acestui obiectiv se realizează prin analiza numărului de infracțiuni de viol înregistrate într-o anumită perioadă.

În perioada 2008-2011, numărul de infracțiuni de viol înregistrate de poliție a cunoscut o evoluție descrescătoare, de la 1016 infracțiuni de viol înregistrate în anul 2008, până la 780 de infracțiuni de viol înregistrate în anul 2011. Ulterior, evoluția acestui indicator a cunoscut un trend oscilant, iar numărul infracțiunilor de viol nu s-au diminuat semnificativ față de anul 2008, în anul 2015 ajungându-se la același număr de infracțiuni de viol ca în 2008 (1016 infracțiuni). Maximul perioadei a fost atins în anul 2018 (1087 infracțiuni de viol, din care 200 de infracțiuni asupra minorilor). Tot în anul 2018 au fost înregistrate și cele mai multe infracțiuni asupra unui minor din perioada 2017-2019.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Accesul la apă potabilă și canalizare sunt drepturi fundamentale ale omului și reprezintă provocări importante în procesul de dezvoltare durabilă. Acest obiectiv poate deveni critic, prin impactul asupra oamenilor și economiei, pe măsură ce solicitările asupra resurselor de apă potabilă și industrială sunt intensificate de efectele schimbărilor climatice care pun presiune pe calitatea și disponibilitatea apei. Managementul necorespunzător al apei poate afecta cu preponderență sănătatea populației, securitatea alimentară și nutriția.

Obiectivul 6 urmărește să asigure apă potabilă de calitate în cantități suficiente și acces la canalizare pentru toți, concentrându-se pe gestionarea durabilă a resurselor de apă, a apelor uzate și ecosistemelor, recunoscând importanța unui mediu cât mai puțin afectat de poluare. Pentru a gestiona durabil resursele de apă, trebuie luate în considerare, în egală măsură, cantitatea de apă disponibilă și eficiența utilizării acesteia. Atât populația, cât și toate sectoarele economice relevante trebuie să utilizeze în mod rațional și durabil resursele de apă pentru a preîntâmpina deficitul de apă.

Pentru îmbunătățirea calității vieții și a sănătății populației este necesară, pe lângă asigurarea accesului la apă potabilă curentă, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea deversării și reducerea la minimum a emisiilor de substanțe chimice și materiale periculoase, prin gestionarea corespunzătoare a factorilor de presiune precum urbanizarea, agricultura, industria și schimbările climatice, care influențează pe termen lung calitatea și disponibilitatea apei.

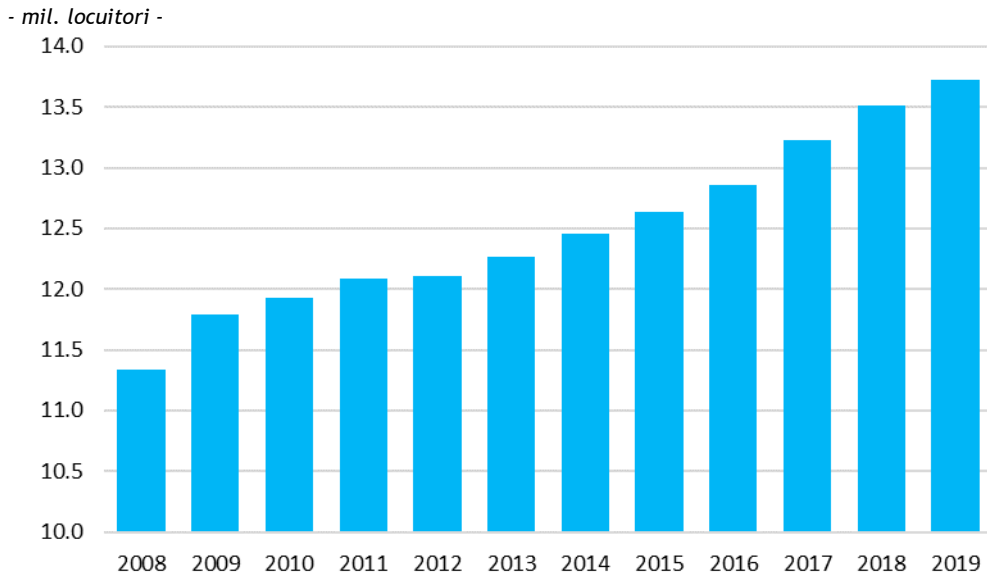
Disponibilitatea și accesibilitatea facilităților sanitare de bază sunt cruciale pentru o viață sănătoasă și pentru bunăstarea oamenilor. Accesul la rețele de canalizare, la sisteme de colectare și epurare a apelor uzate menajere și industriale asigură atât sănătatea umană, cât și protejarea calității corpurilor de apă și a mediului înconjurător.

ORIZONT 2020: 3. Asigurarea accesului la apă potabilă și la canalizare în zonele periferice ale orașelor; sprijinirea racordării unui număr sporit de gospodării la aceste rețele prin grija autorităților locale

6.3.1. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă

Definiție: Reprezintă numărul de persoane conectat la sistemul public de alimentare cu apă (rețeaua publică de distribuție centralizată, operată de unități specializate în captarea, tratarea și distribuția apei).

Fig. 6.3.1. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă

Sursa datelor: INS

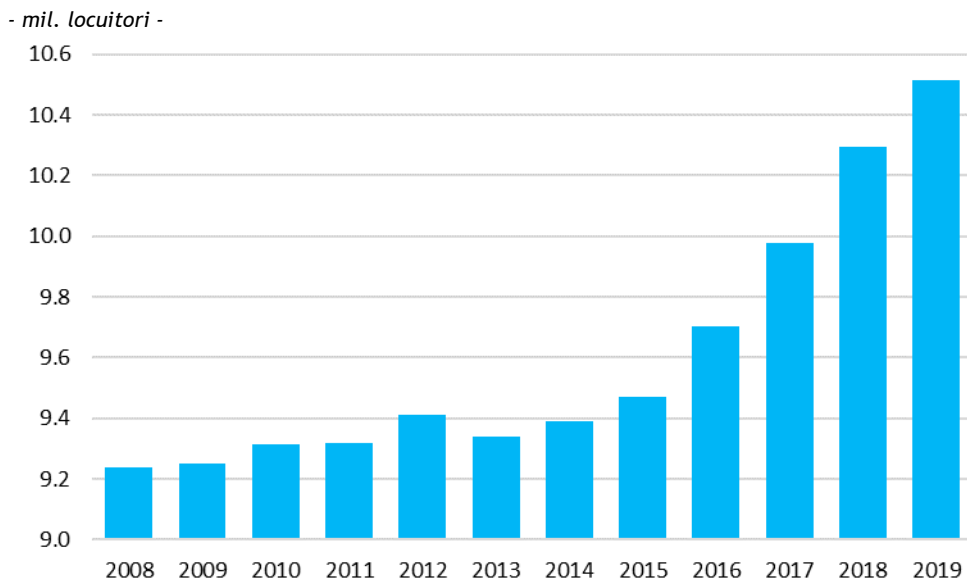
Urmare a investițiilor realizate în rețelele de alimentare cu apă, populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă a cunoscut o creștere anuală relativ constantă, de la 55,2% din populația rezidentă a României, în anul 2008, la 70,9% în anul 2019.

6.3.2. Populația conectată la canalizare

Definiție: Reprezintă numărul de persoane conectat la sistemul de canalizare al apelor uzate.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Fig. 6.3.2. Populația conectată la canalizare

Sursa datelor: INS

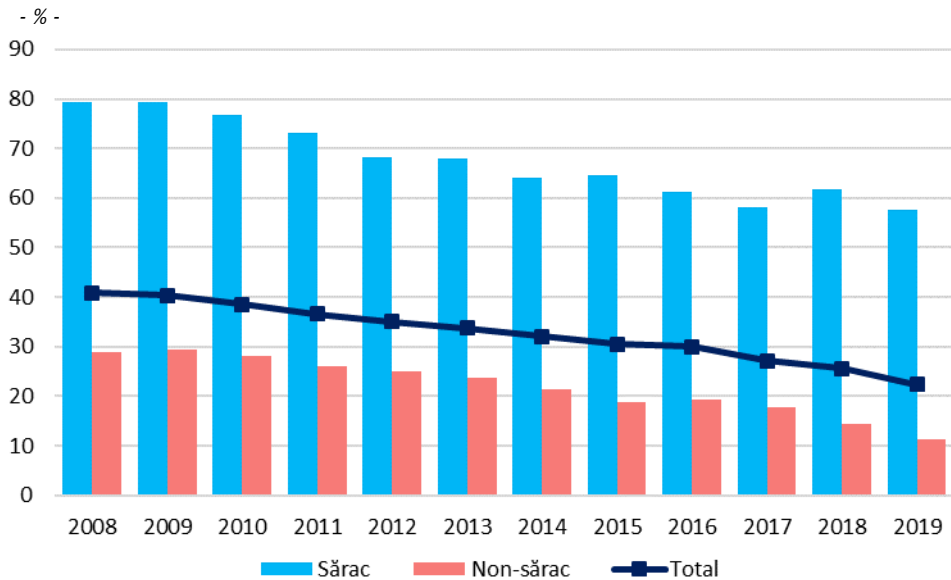
Racordarea populației la canalizare a evoluat într-un ritm lent, de la 45,0% din populația rezidentă a României, în anul 2008, 54,3% în anul 2019. Dezvoltarea rețelelor de canalizare nu a implicat întotdeauna și branșarea populației la acest serviciu.

Un grad mai ridicat de conectare a populației la sistemele de canalizare se înregistrează după anul 2015, urmare a creșterii investițiilor în acest domeniu.

6.3.3. Ponderea persoanelor care nu au baie/duș și nici grup sanitar în locuință, după statutul de sărăcie

Definiție: Ponderea persoanelor care nu au baie/duș și nici grup sanitar în locuință reprezintă procentul persoanelor care nu au baie/duș și nici grup sanitar în locuință, în total populație.

Fig. 6.3.3. Ponderea persoanelor care nu au baie/duș și nici grup sanitar în locuință, după statutul de sărăcie

Sursa datelor: Eurostat

Dotarea locuinței cu baie proprie, duș sau grup sanitar în interior reprezintă un indicator al calității locuinței. Aproape un sfert din populația României (22,4%) nu dispunea de baie, duș și nici de grup sanitar în interiorul locuinței, în anul 2019. Ponderea acestor persoane este cu mult peste media Uniunii Europene de 1,5% (sursa: Eurostat), deși a scăzut cu 18,4 puncte procentuale comparativ cu anul 2008.

Dintre persoanele aflate în sărăcie, 57,7% nu au baie, duș și nici grup sanitar în locuință, cu 35,3 puncte procentuale peste media pe ansamblul populației, în timp ce una din nouă persoane non-sărăce nu dispune de acestea. Pe toată perioada analizată, din 2008 până în 2019, s-a înregistrat un trend descendent, ponderea persoanelor care nu dispun de baie, duș și nici de grup sanitar în locuință fiind în continuă scădere.

Lipsa accesului la apă curentă, canalizare și ponderea mare a acestor locuințe din mediul rural care beneficiază de grupuri sanitare, însă amplasate în exteriorul locuinței, se numără printre factorii determinanți ai acestei ponderi crescute în România. Dezvoltarea infrastructurii, cu precădere în zonele rurale, se dovedește a fi îngreunată din cauza costurilor ridicate ale branșamentelor la rețelele publice, raportat la veniturile reduse ale populației din mediul rural, mai ales în rândul populației vulnerabile, cum ar fi cei aflați în sărăcie.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Energia se află în centrul tuturor provocărilor și oportunităților majore cu care se confruntă societatea. De la confortul în gospodărie, la crearea de locuri de muncă și dezvoltarea economică, la preocupările de securitate, inclusiv cele datorate efectelor schimbărilor climatice.

Obiectivul 7 urmărește să asigure accesul mai larg la energie și o utilizare sporită a energiei regenerabile, inclusiv prin cooperare internațională consolidată, infrastructură și tehnologie extinse pentru energie curată.

Concentrarea pe accesul la energie, infrastructura energetică, securitatea energetică, creșterea eficienței energetice și integrarea deplină a tehnologiilor de energie regenerabilă prin oportunități economice și locuri de muncă este crucială pentru crearea unor comunități mai durabile și incluzive, sporind astfel reziliența la schimbările climatice.

Lipsa accesului la sursele de energie și la infrastructură energetică este o constrângere pentru dezvoltarea umană și economică. Mediul oferă o serie de surse de energie regenerabile și neregenerabile: solară, eoliană, hidro, geotermală, biocombustibili, gaze naturale, cărbune, petrol, uraniu.

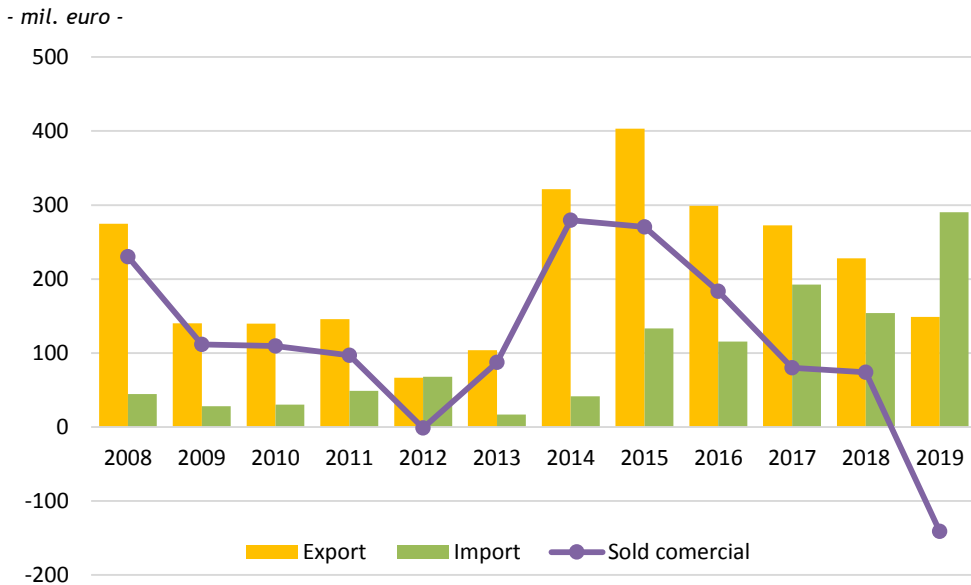
Utilizarea combustibililor fosili, fără acțiuni de atenuare a gazelor cu efect de seră, va avea implicații globale asupra schimbărilor climatice. Eficiența energetică și creșterea utilizării surselor regenerabile de energie contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și la reducerea riscului de dezastru ecologic, la conservarea și protejarea ecosistemelor.

ORIZONT 2020: 3. Menținerea unui mix energetic optim prin valorificarea resurselor proprii, diversificarea surselor de import și a destinațiilor de export, modernizarea și eficientizarea instalațiilor existente viabile, promovarea surselor regenerabile de energie și a tehnologiilor de conversie cu emisii reduse de carbon

7.3.1. Comerțul exterior al României cu energie electrică

Definiție: Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării cu destinația restul lumii.

Fig. 7.3.1. Comerțul exterior al României cu energie electrică

Sursa datelor : INS

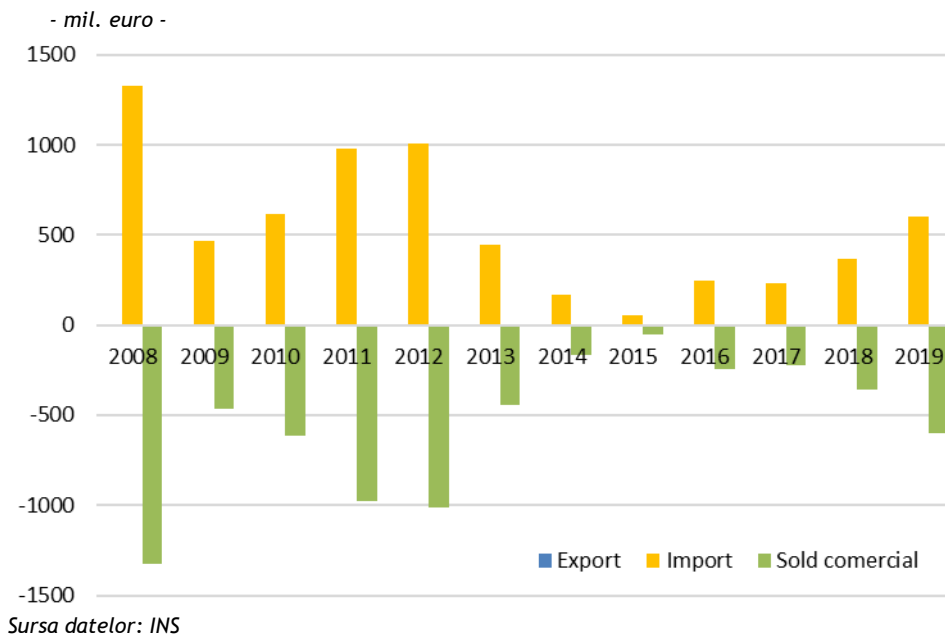
Piața internațională a energiei electrice este o piață dinamică, iar România este un partener activ, prin existența unor resurse importante disponibile la nivel național. Din perspectiva comerțului internațional, se manifestă un echilibru între cele două direcții de dezvoltare a tranzacțiilor comerciale cu energie electrică, zona extra-UE dar și zona intra-UE, în anul 2019 cca 40% din exporturile și importurile naționale derulându-se cu parteneri din zona extra UE. În ciuda existenței potențialului de producție la nivel național, cererea internă este acoperită parțial prin importuri. Anul 2019 a fost marcat de apariția deficitului în domeniul comerțului exterior cu energie electrică, primul an de la aderarea României la Uniunea Europeană în care se întâmplă ca importurile să excedeze exporturile către țările terțe.

7.3.2. Comerțul exterior al României cu gaze naturale

Definiție: Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării cu destinația restul lumii.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Fig. 7.3.2. Comerțul exterior al României cu gaze naturale

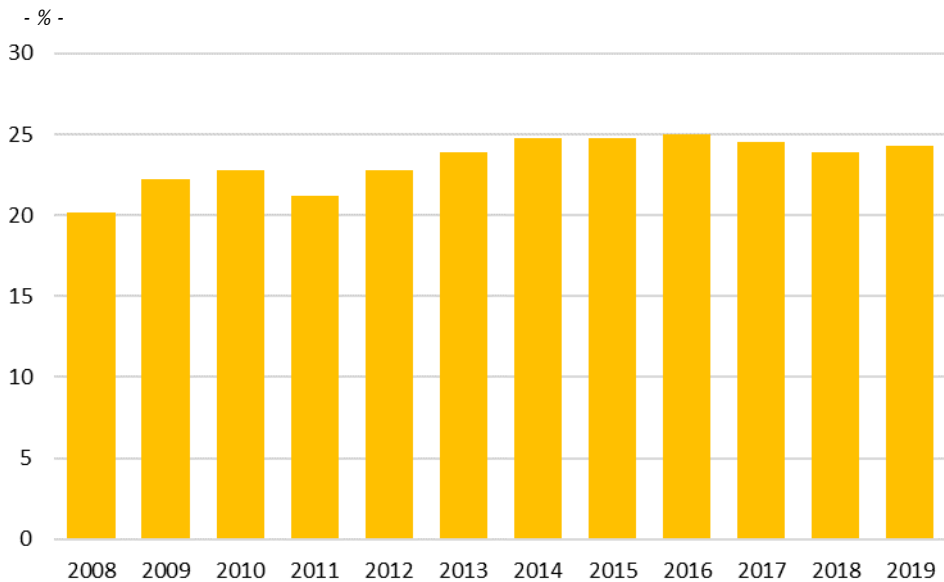

În ciuda existenței unor resurse însemnate, România a importat în anul 2019 gaz natural în valoare de peste 600 milioane Euro, în timp ce exportul s-a ridicat puțin peste 3 milioane Euro. Dezvoltarea unor noduri de distribuție a gazelor naturale către țări din Uniunea Europeană a generat în anul 2018 creșterea importurilor din țările membre UE și reducerea relațiilor cu parteneri terți. Dezechilibrele generate pe piața națională prin capacități reduse de producție în România și acoperirea nevoilor interne în mare parte din import nu conduc la utilizarea eficientă a resurselor interne și la creștere economică sustenabilă.

7.3.3. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea consumului de energie regenerabilă în consumul brut final de energie, în conformitate cu Directiva privind energia regenerabilă. Consumul final de energie brută este energie utilizată de consumatorii finali (consumul final de energie), plus pierderile de rețea și autoconsumul centralelor.

Fig. 7.3.3. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie

Sursa datelor: Eurostat

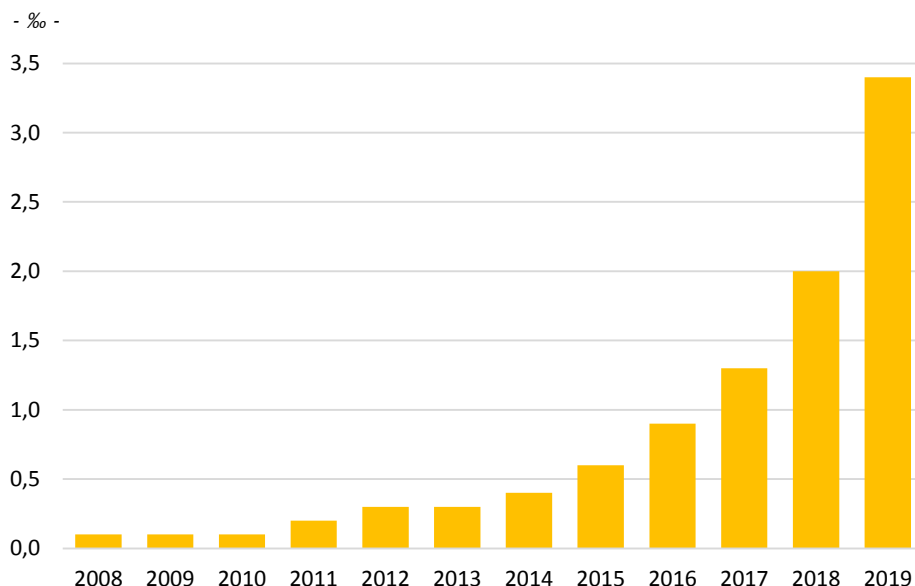
Conform EUROSTAT, în anul 2018, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, în România, a fost de 23,9%. Valorarea acestui indicator depășește ținta europeană (20%) pentru anul 2020.

În perioada 2008-2018, cu excepția anilor 2011, 2017 și 2018 se observă o tendință de creștere continuă a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, ceea ce demonstrează promovarea surselor regenerabile de energie, încurajarea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate.

7.3.4. Ponderea vehiculelor electrice în totalul parcului de vehicule

Definiție: Datele se referă la vehiculele înmatriculate la sfârșitul anului și anume: mopeturi și motocicleti, autoturisme, autobuze și microbuze, autovehicule pentru transportul mărfurilor, vehicule rutiere pentru scopuri speciale, tractoare, remorci și semiremorci.

Fig. 7.3.4. Ponderea vehiculelor electrice în totalul parcului de vehicule

Sursa datelor: INS

Ponderea vehiculelor electrice în parcul de vehicule este calculată ca raport la 1000 de vehicule între numărul total de vehicule electrice și numărul total de vehicule din parcul de vehicule la sfârșitul anului de referință.

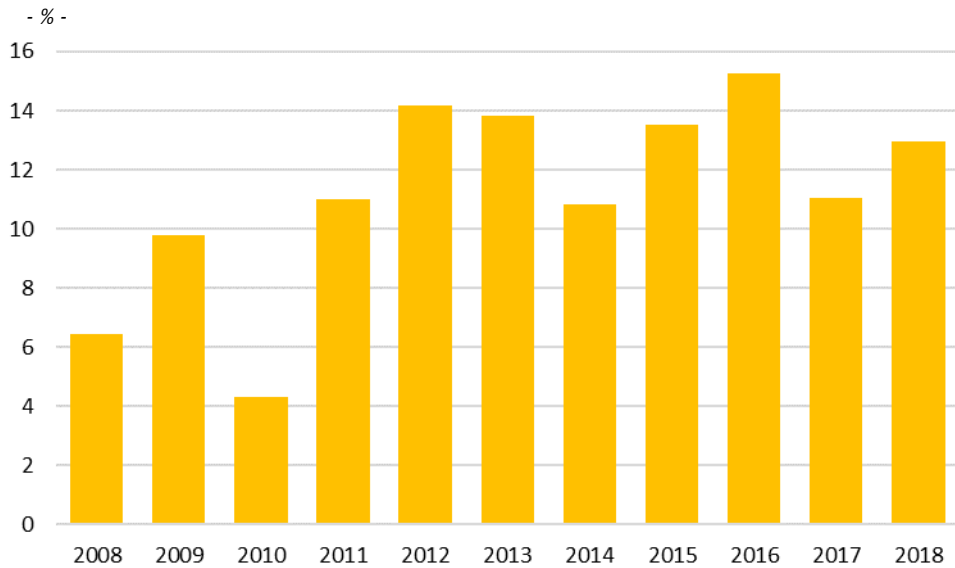
Ponderea vehiculelor electrice este extrem de scăzută raportată la parcul de vehicule, abia în anul 2019 ajungând la 3.5% din parcul de vehicule, chiar dacă numărul de vehicule electrice, în anul 2019 față de anul 2018, a crescut semnificativ, cu 77,2%.

ORIZONT 2020: 4. Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor

7.4.1. Producția de bunuri și servicii pentru economisirea și gestionarea căldurii/ energiei

Definiție: Producția de bunuri și servicii de mediu pentru economisirea și gestionarea căldurii/energiei sunt activități care vizează minimizarea aportului de surse de energie neregenerabile prin modificări în proces, precum și minimizarea pierderilor de căldură și energie și prin economii de energie; activități și produse privind măsurarea, controlul, precum și educație, instruire și informare și activități de administrare generală legate de gestionarea și economisirea căldurii și energiei. Sunt incluse, de asemenea, activități de izolare care includ toate activitățile care vizează reducerea nevoii de energie pentru iluminarea, încălzirea și răcirea clădirilor.

Fig. 7.4.1. Ponderea producției de bunuri și servicii pentru economisirea și gestionarea căldurii/ energiei în totalul producției de bunuri și servicii de mediu

Sursa datelor: INS

Conform graficului, valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru economisirea și gestionarea căldurii/energiei, ca pondere în valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, are o tendință crescătoare începând cu anul 2010 până în anul 2012. Cea mai semnificativă creștere în perioada analizată se observă în anul 2011 față de anul 2010, creștere cu 6.5 puncte procentuale. Comparativ cu ultimul an din seria analizată, ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru economisirea/gestionarea căldurii în valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, anul 2018 are o creștere cu 6.5 puncte procentuale. Din analiza graficului se poate observa că au fost făcuți pași importanți în direcția realizării obiectivului de reducere a consumului de energie, în special pe piața aparatelor electronice și pe cea a construcțiilor. În blocuri de locuințe, în care locuiesc și categorii sociale vulnerabile și familii cu venituri reduse, s-au realizat lucrări de reabilitare termică a anvelopei clădirii, clădirile având cel mai mare potențial de economisire a energiei.

ORIZONT 2020: 5. Reducerea cu 19 % a consumului intern de energie primară

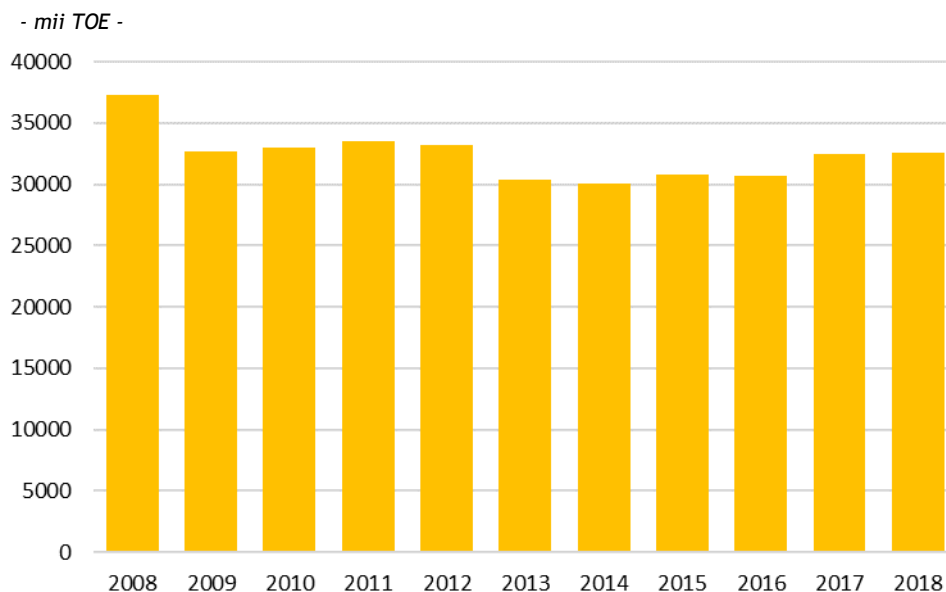
7.5.1. Consumul de energie primară

Definiție: Indicatorul măsoară consumul total de energie al unei țări, excluzând utilizările neenergetice ale tuturor purtătorilor de energie. Consumul de energie primară se referă la utilizarea directă de la sursă sau furnizarea către utilizatori a energiei primare, adică a energiei care nu a fost supusă nici unui proces de transformare. Consumul de energie primară acoperă consumul de energie al utilizatorilor finali, cum ar fi: industria, transporturile, gospodăriile, serviciile și agricultura plus consumul de energie al sectorului energetic pentru producția de

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

energie transformată, pierderile survenite în procesul de transformare a energiei și pierderile de energie din transport și distribuție.

Fig. 7.5.1. Consumul de energie primară

Sursa datelor: Eurostat

Consumul de energie a avut o scădere de 12,7% pentru perioada analizată, 2008-2018, având un trend descrescător.

Acesta a scăzut cu o rată medie anuală de 1,2% între 2008 și 2018, deși tendința descendentă a fost întreruptă în anii 2010, 2011, 2015 și 2017, când consumul de energie primară a început să crească din nou.

În anul 2017 România a înregistrat cea mai mare creștere anuală față de anul precedent 2016, cu 5,9%.

Variațiile climatice reprezintă unul dintre principalele motive ale fluctuațiilor observate în ceea ce privește consumul de energie primară în ultimii ani. Iarna 2013-2014, cu temperaturi deosebit de ridicate, a avut drept rezultat necesități de încălzire mult mai reduse în acei ani.

Obiectivul 8 urmărește o creștere economică susținută și favorabilă incluziunii, necesară și importantă pentru realizarea unei dezvoltări durabile a societății. Prin urmare, trebuie asigurate oportunități pentru ocuparea deplină și productivă a forței de muncă, condiții care să încurajeze crearea de locuri de muncă decente, de calitate, care să simuleze economia, fără a dăuna mediului și societății. Pentru creștere economică și competitivitate, oamenii vor avea nevoie de acces la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru a-i ajuta să își gestioneze veniturile, să achiziționeze bunuri și să facă investiții productive, să stimuleze antreprenoriatul. Dezvoltarea infrastructurii necesare pentru comerț, agricultură, turism și servicii bancare va contribui, de asemenea, la reducerea nivelului șomajului și la creșterea productivității în cele mai sărace zone ale țării.

Prin atingerea obiectivului 8 se dorește asigurarea prosperității economice și asigurarea unui climat de afaceri favorabil întreprinderilor mici și mijlocii, încurajarea programelor de start-up în rândul tinerilor, fermierilor, operatorilor din turism, agroturism și turism cultural, meșteșugarilor, minimizând în același timp presiunile asupra mediului și eradicând inechitatea socială și exploatarea muncii umane.

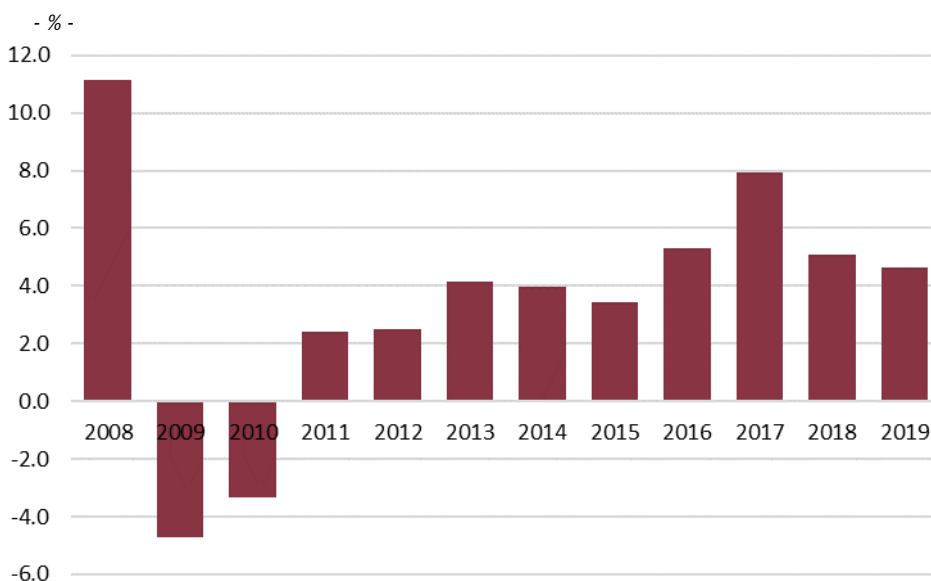
ORIZONT 2020: 1. Continuarea creării premiselor pentru aderarea la Zona Euro prin politici monetare prudente și măsuri de sprijinire a productivității și competitivității economiei românești

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.1.1. Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor

Definiție: Indicatorul este definit ca rată de creștere a produsului intern brut (PIB) pe cap de locuitor, exprimat ca modificare procentuală față de anul precedent. PIB-ul este principalul indicator de măsurare a economiei naționale și este definit ca valoarea tuturor bunurilor și serviciilor produse în economie mai puțin valoarea acelor bunuri sau servicii folosite în crearea lor. Populația totală, aferentă anilor de comparație, reprezintă populația rezidentă (stabilă) la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011.

Fig. 8.1.1. Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru perioada 2008 - 2019 s-a utilizat populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011; Pentru perioada 2010-2017, datele au fost revizuite; 2019 - date provizorii

PIB-ul pe cap de locuitor poate fi privit, de fapt, drept un indicator de măsurare a producției totale a unei țări ce preia produsul intern brut împărțit la numărul populației din acea țară. Acest indicator este util mai ales în cazul comparației între țări, întrucât el reflectă performanța economică a acestora. O creștere a PIB-ului pe cap de locuitor semnalează o creștere a economiei țării respective și tinde să reflecte o creștere a productivității.

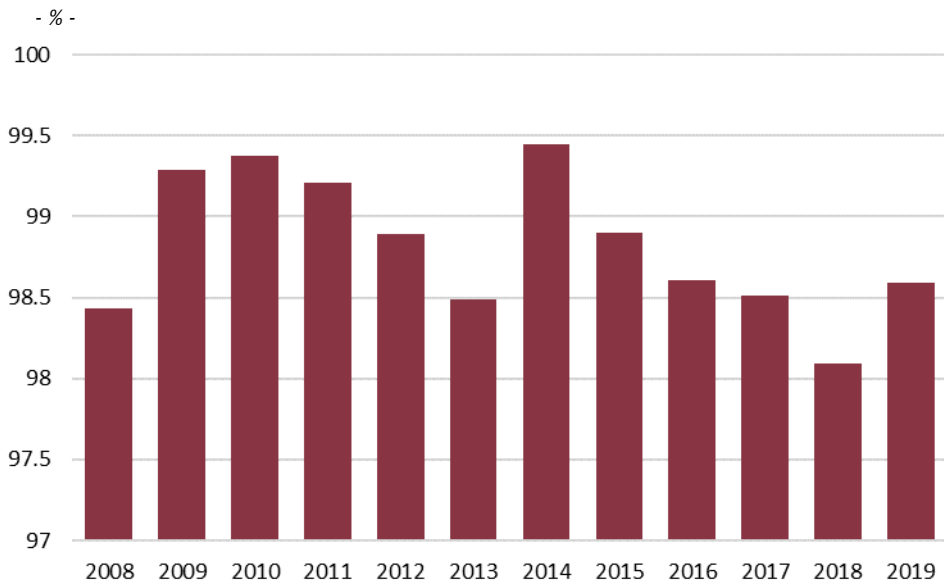
Așa cum rezultă din datele de mai sus, în general, rata de creștere a PIB/locuitor este constantă, excepție făcând anii 2009 și 2010, când acest indicator a înregistrat valori negative. Ulterior, se remarcă o tendință de creștere a acestor valori, 2017 fiind an de vârf, pentru ca ultimii ani ai seriei de date să evidențieze o stabilitate a acestora, ceea ce reflectă implicit și un grad ridicat de stabilitate economică.

8.1.2. Venitul Național Brut (VNB) ca pondere în PIB

Definiție: Venitul național brut (la prețuri de piață) reprezintă ansamblul veniturilor primare de primit de către unitățile instituționale rezidente: remunerarea angajaților, impozitele pe producție și importuri minus subvențiile, veniturile din proprietate (cele de primit minus cele de plătit), excedentul brut de exploatare și venitul mixt brut.

Venitul național brut (la prețuri de piață) este egal cu produsul intern brut diminuat cu veniturile primare de plătit de unitățile instituționale rezidente către unitățile instituționale nerezidente și mărit cu veniturile primare primite de la restul lumii de către unitățile instituționale rezidente.

Fig. 8.1.2. Venitul Național Brut ca pondere în PIB

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru perioada 2010-2017, datele au fost revizuite; 2019 - date provizorii.

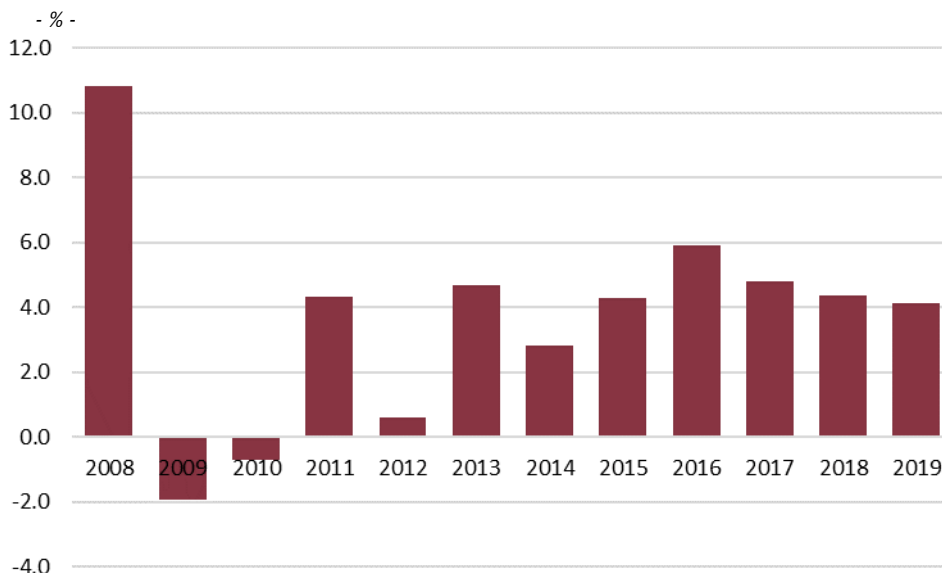
Venitul național brut privit ca totalitatea veniturilor obținute de factorii de producție naționali, inclusiv cele rezultate din activitatea din străinătate, este un indicator util, deoarece măsoară venitul total câștigat de români și este important în comparațiile internaționale care evaluează puterea de cumpărare din diferitele țări ale lumii. Așa cum se poate observa, valorile acestui indicator au fost relativ constante pe parcursul seriei analizate, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2010, iar cea mai scăzută, în anul 2018. Cu toate acestea, nu se pot constata diferențe semnificative, ceea ce înseamnă că, în fapt, veniturile rezultate din activitățile persoanelor sau unităților naționale, indiferent de locul lor de desfășurare, sunt, în general, stabile.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.1.3. Rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată

Definiție: Indicatorul este definit ca rată de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată, exprimat ca modificare procentuală față de anul precedent. Indicatorul urmărește valoarea producției care este produsă de către o persoană ocupată.

Fig. 8.1.3. Rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru perioada 2010-2017, datele au fost revizuite; 2019 - date provizorii.

Creșterea productivității muncii și menținerea sa la un nivel constant constituie, în fapt, un argument important al majorării veniturilor din economie.

Se poate observa că, în cazul României, indicatorul are o fluctuație anuală. Pentru anii 2009 și 2010 s-au înregistrat valori negative, în condițiile în care în anul 2008 se înregistrase o valoare pozitivă extremă. După anul 2014, valoarea acestui indicator s-a stabilizat, fără a mai înregistra fluctuații semnificative, ceea ce înseamnă că valoarea producției realizată de către o persoană ocupată se menține la valori comparabile.

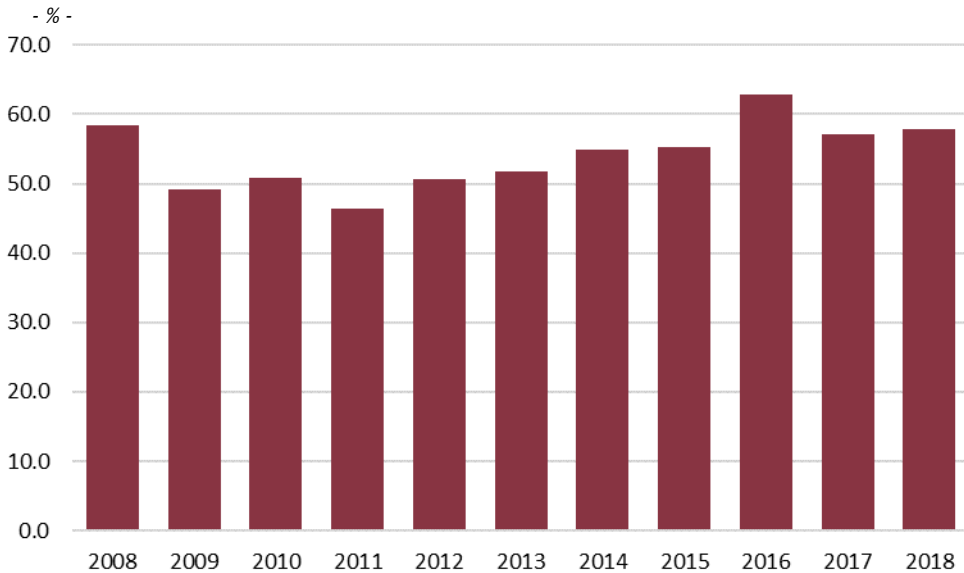
ORIZONT 2020: 2. Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor

8.2.1. Ponderea investițiilor nete a IMM în totalul investițiilor nete

Definiție: Investițiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli

destinate creării de noi mijloace fixe, pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare, etc.).

Fig. 8.2.1. Ponderea investițiilor nete a IMM în totalul investițiilor nete

Sursa datelor: INS

Ponderea investițiilor nete ale IMM -urilor în totalul investițiilor nete în întreprinderi se menține la peste 55%, începând din anul 2015. Un vârf al contribuției IMM-urilor la procesul investițional, ca procent în totalul investițiilor nete în întreprinderi, s-a înregistrat în anul 2016 (62,8%).

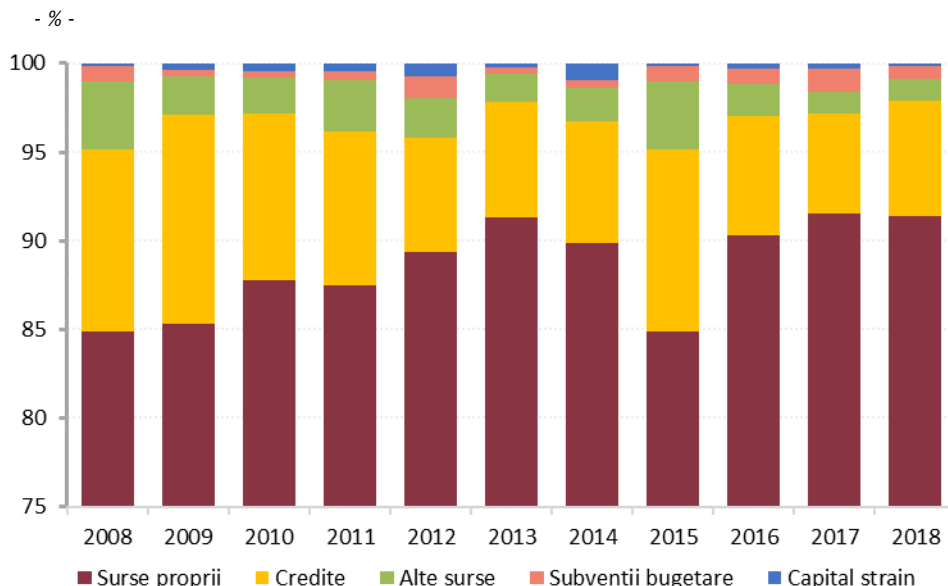
În anul 2018 se înregistrează o pondere a investițiilor nete a IMM-urilor în totalul investițiilor nete în întreprinderi de 57,9%, în creștere cu 0,8 puncte procentuale față de anul 2017.

8.2.2. Structura pe surse de finanțare a investițiilor nete realizate de IMM

Definiție: Investițiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe, pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare, etc.).

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.2.2. Structura pe surse de finanțare a investițiilor nete realizate de IMM

Sursa datelor: INS

Se observă că principala sursă de finanțare a investițiilor nete realizate de IMM-uri o reprezintă sursele proprii, ajungând în anul 2018 la 91,4% din totalul investițiilor nete, creditele situându-se pe poziția imediat următoare ca sursă de finanțare, cu 6,5% din total, iar de departe, cea mai puțin utilizată sursă de finanțare este capitalul străin, cu o pondere de sub 1%.

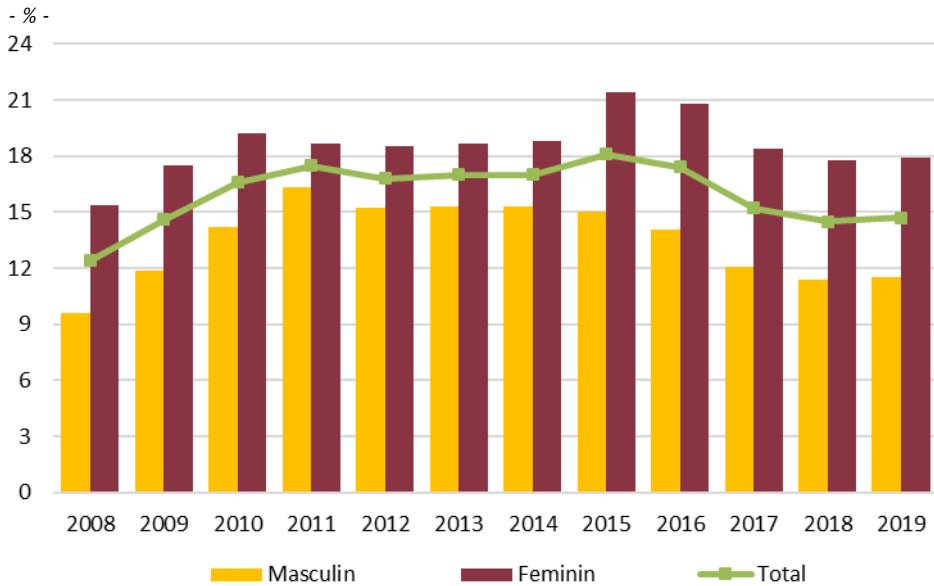
Față de anul 2017, în anul 2018 se observă o creștere a finanțării investițiilor prin credite cu 0,9 puncte procentuale.

ORIZONT 2020: 3. Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației

8.3.1. Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani)

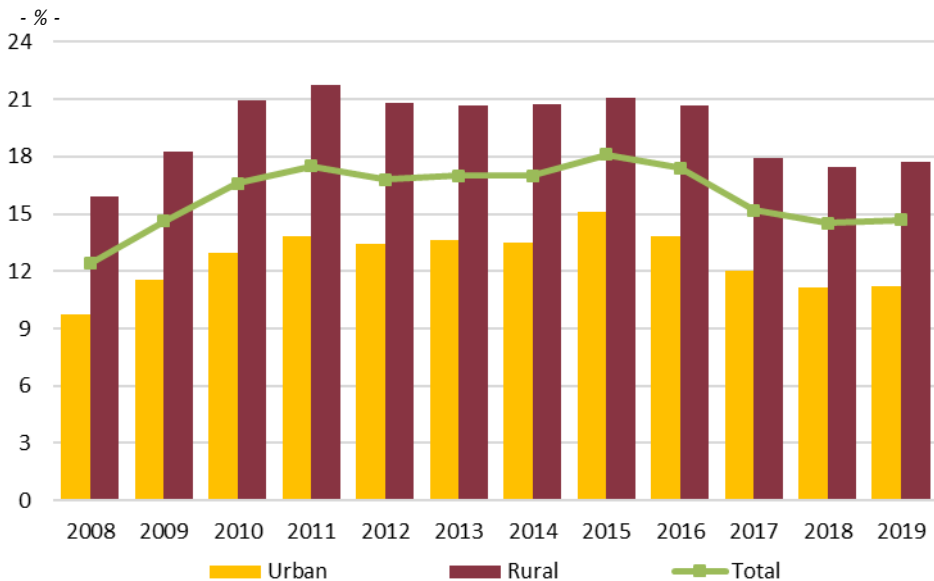
Definiție: Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani) reprezintă proporția tinerilor de 15-24 ani care nu urmau nicio formă de instruire - formală sau non-formală - și nici nu lucrau, în totalul tinerilor din aceeași grupă de vârstă.

Fig. 8.3.1.a Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani), pe sexe

Sursa datelor: INS

Fig. 8.3.1.b Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani), pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

Rata tinerilor neocupați, cu vârste între 15 - 24 de ani, care nu urmau nicio formă de educație sau de instruire (rata tinerilor NEET - Young people neither in employment nor in education and training) a fost, în anul 2019, de 14,7%, cu 2,3 puncte procentuale mai mare comparativ cu anul 2008. În perioada 2008-2019, punctul maxim a fost atins în anul 2015 (18,1%). Nivelul ratei

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

tinerilor NEET relevă faptul că trecerea tinerilor de la sistemul de educație la piața muncii este îngreunată de anumite dificultăți.

Creșterea accentuată a ratei NEET în perioada 2008 - 2011, cu 5,1 puncte procentuale (de la 12,4% la 17,5%), evidențiază impactul destul de puternic al crizei asupra pieței muncii în România. Din anul 2015 până în 2018, trendul a fost descrescător (de la 18,1% la 14,5%), în 2019 înregistrându-se o creștere nesemnificativă față de anul anterior (cu 0,2 puncte procentuale).

Pe sexe, rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire a fost mai mare în rândul populației de sex feminin pe toată perioada analizată, comparativ cu a celei de sex masculin, diferența oscilând între 5,8 puncte procentuale (în 2008) și 6,4 puncte procentuale (în 2019), maximum diferenței fiind atins în 2016 (6,7 puncte procentuale).

Pe toată perioada analizată, rata NEET este mai mare în rândul tinerilor de 15-24 ani din mediul rural față de a celor din mediul urban. În anul 2019, procentul tinerilor NEET din mediul rural a fost de 17,7%, cu 6,5 puncte procentuale mai mare decât a celor din mediul urban.

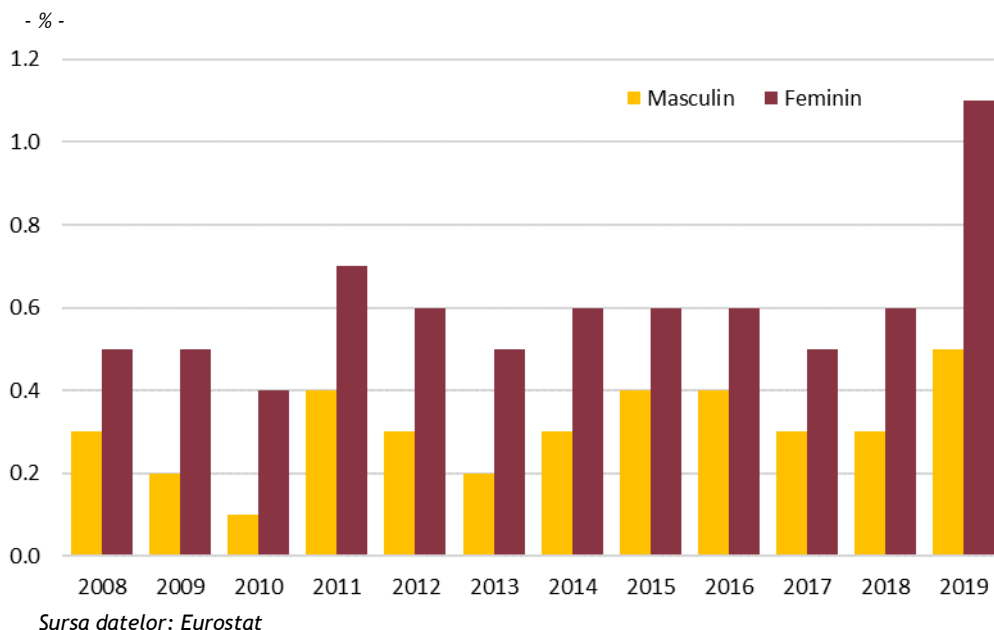
Inițierea unor programe de formare profesională, în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere ale populației, face mai ușoară trecerea acestora de la sistemul de educație pe piața muncii.

ORIZONT 2020: 4. Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și/sau telemuncă/teleworking (muncă de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere

8.4.1. Persoane ocupate care lucrează de acasă, ca procent din total populație ocupată, pe sexe

Definiție: Persoane ocupate care lucrează de acasă, ca procent din total populație ocupată, sunt persoanele ocupate care și-au desfășurat activitatea profesională, în totalitate sau parțial, în acest mod, într-o perioadă de referință de 4 săptămâni.

Fig. 8.4.1. Persoane ocupate care lucrează de acasă, ca procent din total populație ocupată, pe sexe

Măsurile de distanțare socială care au fost introduse recent din cauza pandemiei cu COVID-19 provocată de coronavirus au obligat multe persoane să lucreze de acasă; pentru multe dintre acestea a fost prima dată când au trebuit să experimenteze acest lucru.

Foarte puțini angajați români lucrează de acasă. În 2008, 0,3% dintre angajații de sex masculin, respectiv 0,5% dintre angajații de sex feminin, cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani lucrau de obicei de acasă. Această pondere a rămas constantă, în jurul valorii de 0,3% în rândul bărbaților și de 0,5% în rândul femeilor, în ultimul deceniu.

În 2019 o pondere mai mare de femei a raportat că, de obicei, lucrau de acasă decât bărbații (1,1% din femei, comparativ cu 0,8% din bărbați).

ORIZONT 2020: 5. Elaborarea și punerea în aplicare a unui program coerent pentru dezvoltarea turismului, inclusiv a agroturismului, generator de locuri de muncă și venituri considerabile, prin îmbunătățirea infrastructurii și căilor de acces la obiectivele turistice, profesionalizarea personalului și valorificarea înțeleaptă a tradițiilor culturale și specificul național

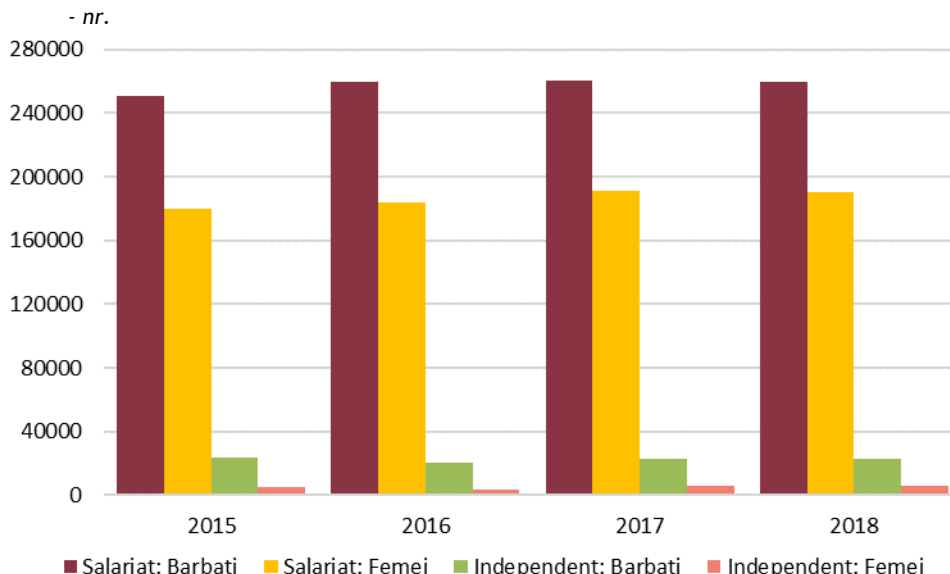
8.5.1. Forța de muncă din industriile turismului, după statutul ocupațional și pe sexe

Definiție: Industriile turismului reprezintă un grup de unități a căror activitate principală o constituie chiar activitățile caracteristice turismului.

Sursa de date pentru compilarea informațiilor privind la ocuparea forței de muncă în industriile turismului este “Ancheta forței de muncă în gospodării” - AMIGO, care se realizează numai în gospodăriile individuale, selectate din eșantionul Master EMZOT.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.5.1. Forța de muncă din industriile turismului, după statutul ocupațional și pe sexe

Sursa datelor: INS

Analizând datele, se observă că anual, locurile de muncă din industria turismului, după statutul ocupațional, au suferit mici fluctuații, spre exemplu: în anul 2015 bărbații reprezentau 58,3% din numărul total al salariaților din industria turismului, și femeile 41,7%, iar patru ani mai târziu, în anul 2018, se înregistrează o ușoară creștere a ponderii numărului de femei, ajungând la 42,3%, iar cea a bărbaților scăzând la 57,7%.

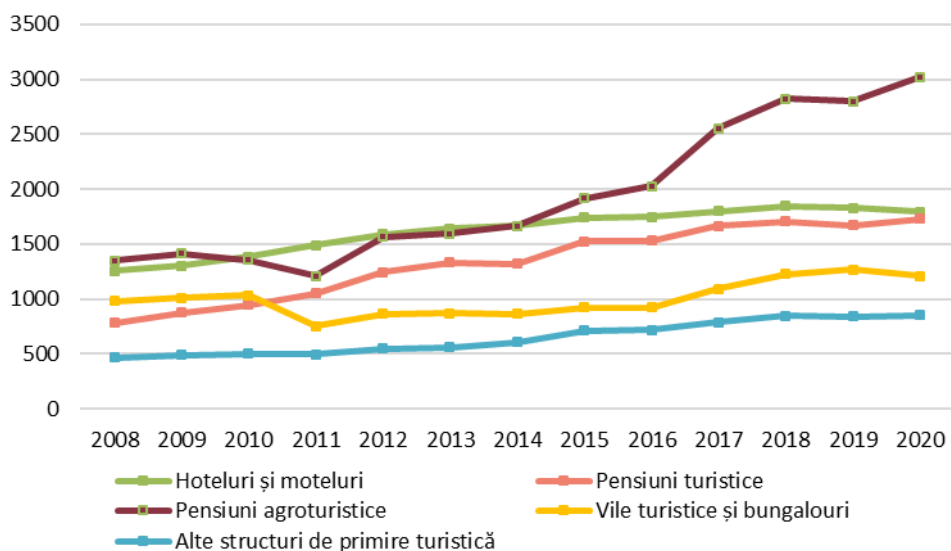
În ceea ce privește statutul de independent (care cuprinde patronii, lucrători pe cont propriu, lucrătorii familiari neremunerați) din industria turismului, se observă că cea mai mare pondere a bărbaților, de 84,4%, s-a înregistrat în anul 2016, iar femeile au deținut cea mai mare pondere în anul 2017, aceasta fiind de 21,2%.

8.5.2. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri

Definiție: Prin structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau amenajare, care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști. Indicatorul măsoară numărul structurilor de primire turistică, pe tipuri de structuri.

Fig. 8.5.2. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri

- nr.

Sursa datelor: INS

Evoluția numărului tipurilor de structuri de primire turistică indică o creștere accentuată a numărului acestora în anul 2020, față de anul 2008. Acest fenomen a fost posibil și datorită dezvoltării zonelor turistice și creșterii numărului de turiști. Pensunile agroturistice prezintă o creștere însemnată, mai ales în perioada 2015 - 2020.

Îmbătrânirea, degradarea sau infrastructura inexistentă face ca investițiile în infrastructură și inovare să fie factori esențiali ai creșterii și dezvoltării economice. Progresul tehnologic are un rol esențial pentru găsirea unor soluții durabile atât la provocările economice, cât și la cele de mediu, cum ar fi crearea de noi locuri de muncă și promovarea eficienței energetice. Cu peste jumătate din populația lumii care trăiește acum în orașe, transportul în masă și energia regenerabilă devin din ce în ce mai importante, la fel și creșterea noilor industrii și a tehnologiilor informației și comunicațiilor. Astfel, promovarea industriilor durabile și investițiile în cercetarea științifică și inovare sunt modalități importante de a susține dezvoltarea durabilă. Creșterea globală a producției a scăzut constant, chiar înainte de izbucnirea pandemiei COVID-19. Pandemia lovește puternic industriile producătoare și provoacă perturbări în lanțurile valorice globale și în aprovizionarea cu produse.

ODD 9 este important pentru că, angajându-se pentru o industrializare durabilă și promovând inovația în toate operațiunile companiei, întreprinderile pot contribui la eforturile de dezvoltare în regiunile în care operează prin modernizarea infrastructurii locale, investiții în energie rezistentă și tehnologii de comunicații și punerea acestor tehnologii la dispoziția tuturor oamenilor, inclusiv a grupurilor marginalizate, care s-ar putea să nu aibă acces altfel. Inovarea și progresul tehnologic sunt esențiale pentru găsirea unor soluții durabile atât la provocările economice, cât și la cele de mediu, cum ar fi creșterea resurselor și eficiența energetică.

Industrializarea incluzivă și durabilă, împreună cu inovația și infrastructura, pot dezlănțui forțe economice dinamice și competitive, jucând un rol cheie în introducerea și promovarea noilor tehnologii, facilitarea comerțului internațional și facilitarea utilizării eficiente a resurselor.

Cu toate acestea, lumea mai are un drum lung de parcurs pentru a valorifica pe deplin acest potențial. Țările cel mai puțin dezvoltate, în special, trebuie să accelereze dezvoltarea sectorului lor de producție, dacă doresc să îndeplinească obiectivul pentru 2030 și să mărească investițiile în cercetare științifică și inovare.

ORIZONT 2020:1. Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în anul 2020 (în comparație cu 39,4% în anul 2016)

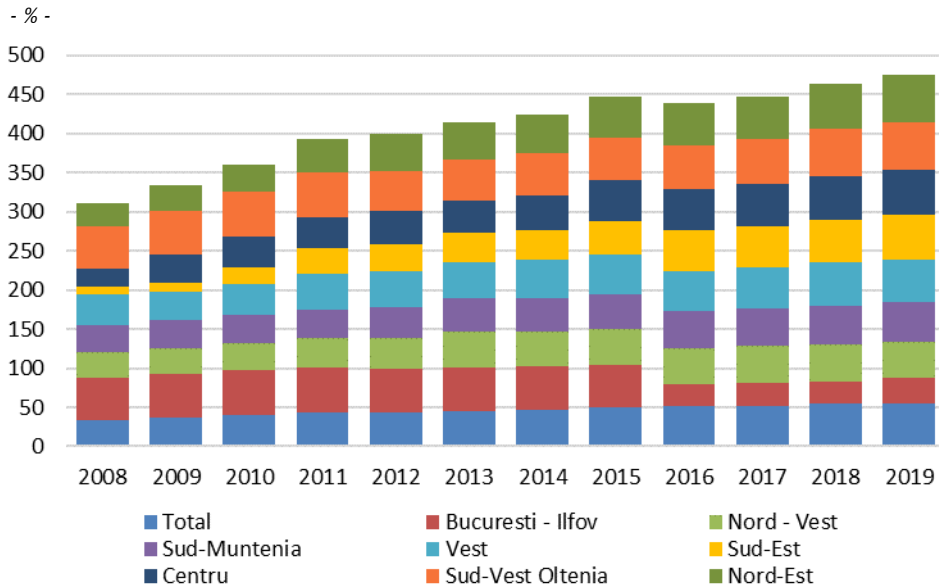
9.1.1. Ponderea drumurilor județene și comunale modernizate în totalul rețelei de drumuri modernizate, pe regiuni de dezvoltare

Definiție: Drumurile județene asigură atât legăturile între municipiile-reședință de județ și reședințele de comune, municipii, orașe, stațiuni balneoclimaterice și turistice, porturi,

aeroporturi, obiective importante legate de apărarea țării și obiective istorice importante, cât și între orașe și municipii între ele. Drumurile comunale asigură legăturile între reședința de comună și satele componente, oraș și satele care îi aparțin, precum și cu alte sate.

Ponderea drumurilor județene și comunale modernizate în totalul rețelei de drumuri modernizate, pe regiuni de dezvoltare, este dată de raportul procentual dintre lungimea în kilometri a drumurilor județene și comunale modernizate și lungimea totală a drumurilor modernizate, în cadrul fiecărei regiuni.

Fig. 9.1.1. Ponderea drumurilor județene și comunale modernizate în totalul rețelei de drumuri modernizate, pe regiuni de dezvoltare

Sursa datelor: INS

Graficul evidențiază o creștere continuă a ponderii drumurilor județene și comunale modernizate în totalul rețelei de drumuri modernizate, ajungând în anul 2019 la 55,5%. În ceea ce privește evoluția pe regiuni, se remarcă regiunea Sud-Est, ponderea pe regiune crescând cu 46,8 puncte procentuale în anul 2019 față de anul 2008, când înregistra o pondere de doar 10,0%.

În anul 2019, regiunile cel mai bine deservite din punct de vedere al conectivității între localități, cu cea mai mare pondere a drumurilor județene și comunale modernizate sunt Nord-Est și Sud-Vest Oltenia, ambele atingând 60,8%. O evoluție aparent atipică se remarcă în cazul regiunii București-Ilfov, care avea cea mai mare pondere de drumuri județene și comunale modernizate, de peste 50%, până în anul 2015, după care a înregistrat o scădere, cauzată de reîncadrarea unor drumuri (km) de la categoria "județene și comunale" la categoria de "drumuri naționale", acestea asigurând legătura dintre capitală și orașele-reședință ale județelor, precum și legătura cu țările vecine.

ORIZONT 2020: 2. Încurajarea și sprijinirea în condiții de egalitate, a investițiilor străine directe ca și a eforturilor investiționale proprii ale capitalului autohton cu accent pe sectoarele de înaltă și medie tehnicitate, creatoare de valoare adăugată sporită și care

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

înglobează realizările de ultimă oră ale cercetării și dezvoltării tehnologice moderne, inclusiv în domeniul industriei de apărare

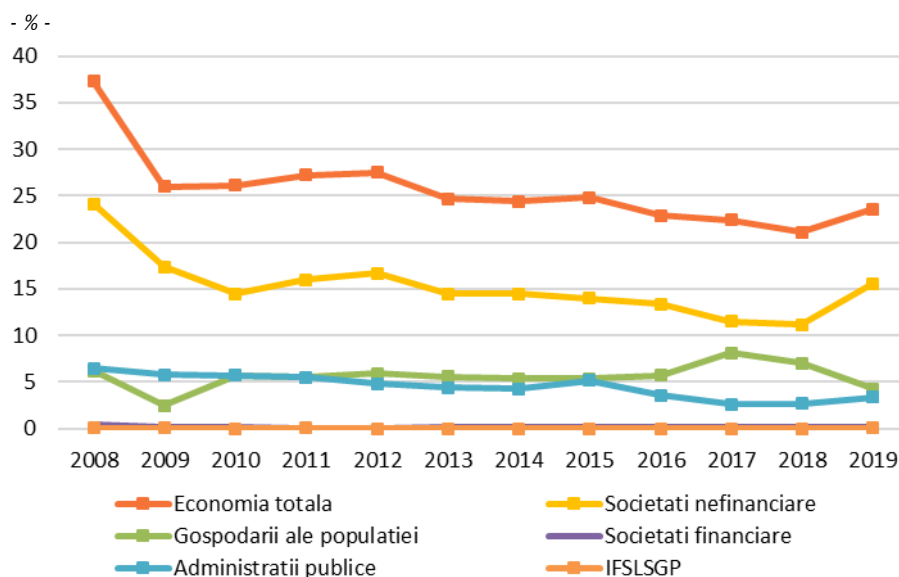
9.2.1. Procent din PIB alocat pentru investiții, pe sectoare instituționale

Definiție: Indicatorul este definit ca formare brută de capital fix (FBCF) exprimată ca procent din PIB.

FBCF constă în achizițiile producătorilor rezidenți, minus cedările de active fixe într-o anumită perioadă, plus anumite adăugări la valoarea activelor neproduse realizate ca rezultat al activității productive a producătorilor sau a unităților instituționale. Activele fixe sunt active produse utilizate în producție mai mult de un an.

Indicatorul măsoară importanța relativă a investițiilor la dezvoltarea economiei naționale, atât pe total cât și pe sectoare instituționale, definite conform Sistemului European de Conturi (SEC 2010).

Fig. 9.2.1. Procent din PIB alocat pentru investiții, pe sectoare instituționale

Sursa datelor: INS

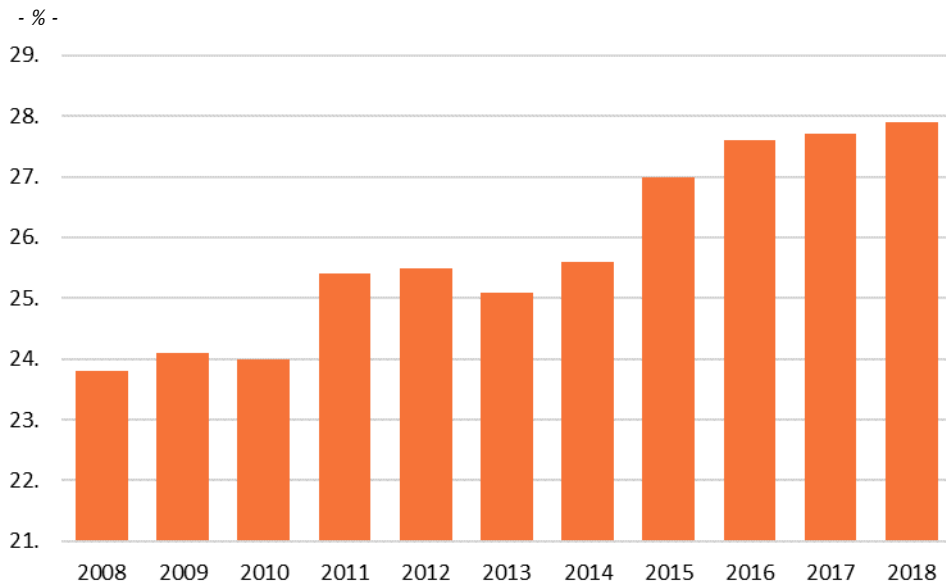
Notă: Anul 2019 - date provizorii.

Evoluția investițiilor pe total economie evidențiază, pentru anul 2019, o creștere semnificativă a acestora (23,6%), comparativ cu anul 2018, când dețineau 21,1%, cea mai mică pondere din anul 2008 până în prezent. La nivelul sectoarelor instituționale, în anul 2019, ponderea cea mai însemnată a investițiilor în PIB o deține sectorul "Societăți nefinanciare" (15,6%), urmat de sectoarele "Gospodăriile populației" (4,3%) și "Administrații publice" (3,4%).

9.2.2. Forța de muncă implicată în producția de înaltă și medie tehnologie

Definiție: Datele se referă la populația activă din grupa de vârstă 25-64 de ani care este clasificată drept HRST (cu educație terțiară sau care este angajată în știință și tehnologie), ca procent din populația activă totală cu vârste între 25 și 64 de ani. Indicatorul este calculat pe baza datelor din mai multe domenii statistice și oferă informații agregate atât despre resursele umane angajate în high-tech cât și despre mobilitatea acestora de la un serviciu la altul (job-to job).

Fig. 9.2.2. Resursele umane din știință și tehnologie, ca pondere în populația activă

Sursa datelor: Eurostat

Deoarece sectorul high tech al economiei utilizează cele mai noi tehnologii, este considerat ca un factor deosebit al creșterii economice. Această percepție a dus la investiții mari în acest sector astfel: începând cu anul 2008, când procentul era de 23,8%, acesta a început să crească, mai întâi timid, ajungând în anul 2014 la 25,6%, pentru ca apoi, în anul 2018, să ajungă la 27,9%, ceea ce reprezintă o creștere cu 4,1 puncte procentuale într-o perioadă de 10 ani.

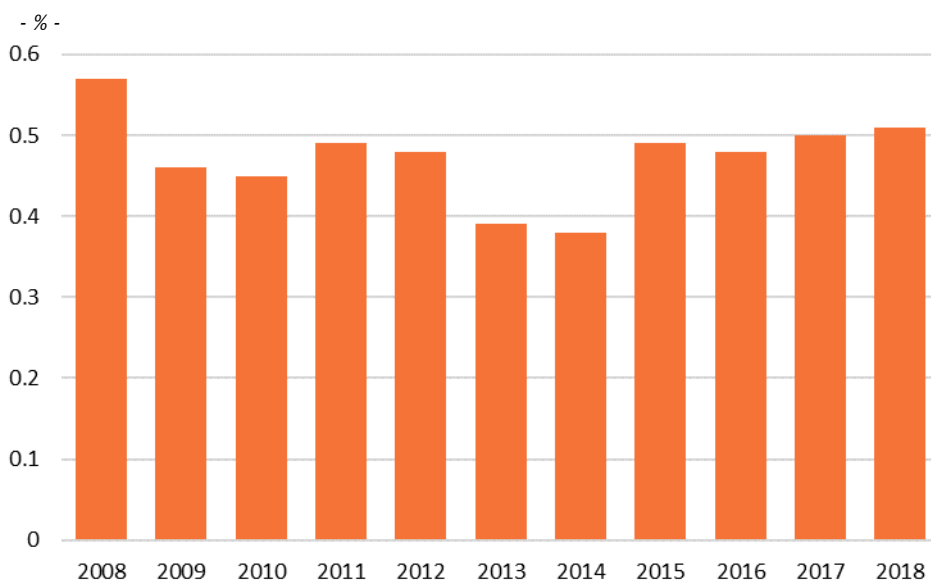
OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

ORIZONT 2020:3. Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă/ cu potențial de creștere

9.3.1. Cheltuieli totale cu activități de cercetare-dezvoltare, ca procent din PIB

Definiție: Acest indicator este definit ca procent al cheltuielilor realizate de către toate sectoarele de performanță ale unei țări pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, raportat la produsul intern brut (PIB).

Fig. 9.3.1. Cheltuieli totale cu activități de cercetare-dezvoltare, ca procent din PIB

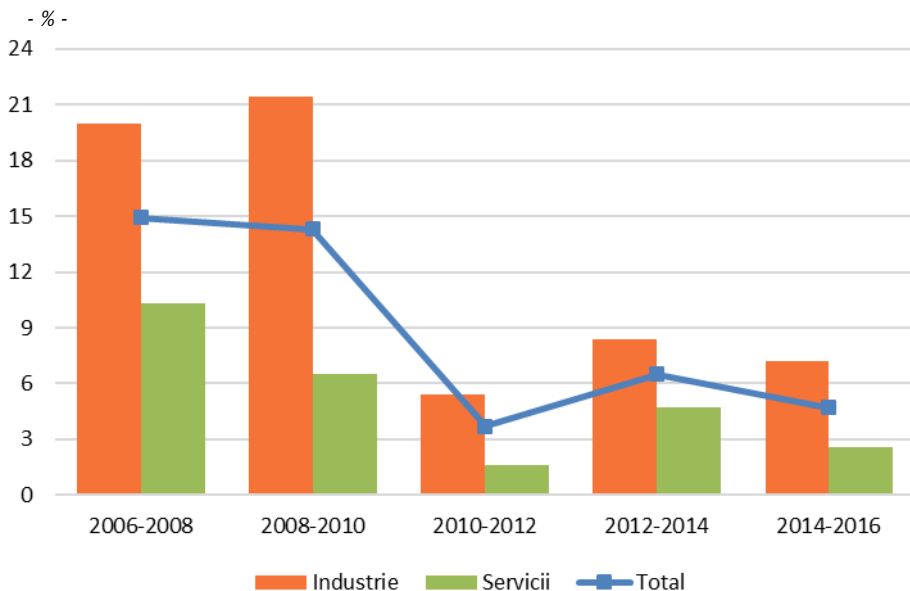
Sursa datelor: INS

Prin eforturi susținute din punct de vedere financiar, ponderea cheltuielilor totale de cercetare dezvoltare în PIB se dorește să ajungă la 2% (1% sectorul public, 1% în sectorul privat). Astfel, o ușoară tendință de creștere, mai ales în ultimii trei ani, se poate observa și în graficul prezentat. Pentru acest scop, se urmărește crearea unei strânse legături funcționale între institutele de cercetare, universități, serviciile de consultanță și întreprinderile din mediul de afaceri. Aceste legături sunt reciproc avantajoase pentru toate părțile implicate, deoarece unora le permite promovarea și susținerea cercetării, iar altora implementarea în procesul de producție a rezultatelor tehnologice, care vor determina o productivitate ridicată.

9.3.2. Cifra de afaceri din inovare, ca procent din cifra de afaceri totală

Definiție: Indicatorul este definit ca fiind raportul dintre cifra de afaceri rezultată din produse noi pentru întreprindere și noi pentru piață și cifra de afaceri totală a întreprinderilor.

Fig. 9.3.2. Cifra de afaceri din inovare, ca procent din cifra de afaceri totală, pe sectoare economice

Sursa datelor: INS

Rolul inovării este crucial pentru sporirea competitivității și a performanței economice a tuturor întreprinderilor. Pentru a facilita introducerea de noi tehnologii în procesul de producție, este necesar ca întreprinderile să coopereze cu unitățile de cercetare în vederea creării de produse noi cu eficiență economică ridicată, care să le permită o dezvoltare durabilă.

Rezultatele activității de inovare sunt mai vizibile în sectorul industrie și mai puțin vizibile în sectorul servicii. Criza economică din 2008-2010 și-a pus amprenta într-un mod negativ asupra activității inovatoare din ambele sectoare de activitate, așa cum arată și cifrele din perioada imediat următoare crizei economice 2010-2012.

Ponderea cifrei de afaceri a scăzut de la 21,4% (2008-2010) în sectorul industrie, la 5,4% (2010-2012), iar în sectorul servicii de la 6,5% (2008-2010) la 1,6% (2010-2012).

După această cădere bruscă, întreprinderile au reușit cu greu să își revină în următoarea perioadă, sectorul industrie fiind, de departe, mai implicat în inovare decât sectorul serviciilor.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților și asigurarea faptului că nimeni nu rămâne în urmă sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Obiectivul 10 se referă la reducerea inegalităților în venituri, precum și a celor bazate pe vârstă, sex, dizabilități, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură într-o țară. Obiectivul abordează, de asemenea, inegalitățile dintre țări, inclusiv cele legate de reprezentare, migrație și asistență pentru dezvoltare.

Inegalitatea în și între țări este un motiv persistent de îngrijorare. În ciuda unor semne pozitive către reducerea inegalității în anumite dimensiuni, cum ar fi reducerea inegalității relative a veniturilor în unele țări și a statutului comercial preferențial de care beneficiază țările cu venituri mai mici, inegalitatea persistă.

Pe plan economic, pandemia COVID-19 a crescut semnificativ șomajul global și a redus dramatic veniturile lucrătorilor. Întreprinderile sunt motoare pentru creșterea economică, având potențialul de a crea locuri de muncă, de a încuraja activitatea economică prin lanțul lor valoric și de a contribui la venituri fiscale pentru serviciile și infrastructura publică. Toate întreprinderile au responsabilitatea de a respecta drepturile omului.

Astfel, pe lângă abordarea propriilor impacturi, întreprinderile ar trebui să folosească efectul de levier pentru a încerca să abordeze impacturile adverse cu care ar putea fi implicate prin intermediul unor terțe părți, cum ar fi furnizorii. O astfel de pârghie poate fi utilizată și pentru a încuraja schimbările în politicile și practicile care pot exclude lucrătorii pe baza unor factori precum vârsta, sexul, credințele religioase, originea națională sau etnia.

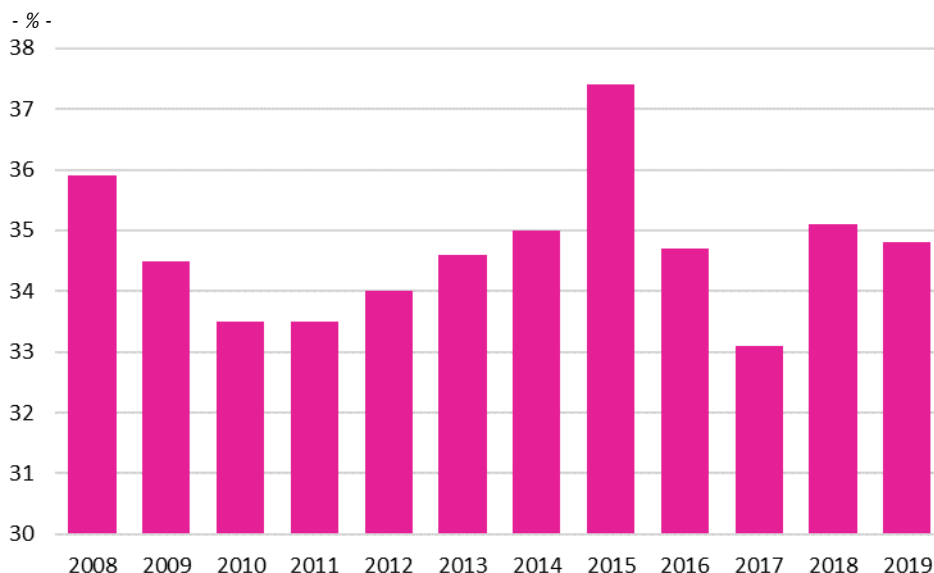
Pe lângă evitarea contribuției la inegalitate, companiile pot avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra abordării inegalității prin modele de afaceri incluzive, care să ofere abilitare grupurilor marginalizate la locul de muncă, piață și comunitate.

ORIZONT 2020: 1. Reducerea polarizării sociale prin asigurarea creșterii constante, pe bază anuală, a veniturilor mici, alocațiilor pentru copii, tineri, vârstnici și persoane cu dizabilități, pensiilor, ajutoarelor sociale pentru alte grupuri vulnerabile sau defavorizate într-un quantum superior celui mediu pe economie

10.1.1. Coeficientul Gini

Definiție: Coeficientul Gini evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit, pentru a asigura o distribuție perfect egală între toți membrii societății.

10.1.1. Evoluția coeficientului Gini, în perioada 2008 - 2019

Sursa datelor: INS

Coeficientul Gini este unul din indicii specifici care caracterizează profunzimea sărăciei și oferă o imagine asupra inegalității distribuției veniturilor.

Teoretic, coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1 (sau 0-100%). Egalitatea perfectă a distribuției veniturilor ar fi dată de valoarea 0 a coeficientului Gini și ar reprezenta faptul că toată populația unei țări ar primi același nivel al venitului. Inegalitatea perfectă, ar fi dată de valoarea egală 1 a coeficientului Gini și ar reprezenta faptul că întregul venit ar fi realizat de o singură persoană. Evident că aceste două situații nu pot fi întâlnite, existând tot timpul o inegalitate a veniturilor.

În anul 2019, coeficientul Gini a atins valoarea de 34,8%, ceea ce indică faptul că dispersia veniturilor disponibile nu este mare.

În perioada 2008-2019, valoarea coeficientului Gini a avut un trend descrescător până în anul 2011, urmat de o creștere până în 2015 (când a atins punctul maxim de 37,4%). În anul 2017, coeficientul Gini a atins minimul perioadei analizate (33,1%), apoi a urmat o creștere în 2018 (cu 2 puncte procentuale), iar în 2019 a revenit la valoarea apropiată de a anului 2016.

În anul 2019, comparativ cu anul 2008, dispersia veniturilor este mai mică (34,8% în 2019 față de începutul perioadei analizate când coeficientul lua valoarea de 35,9%).

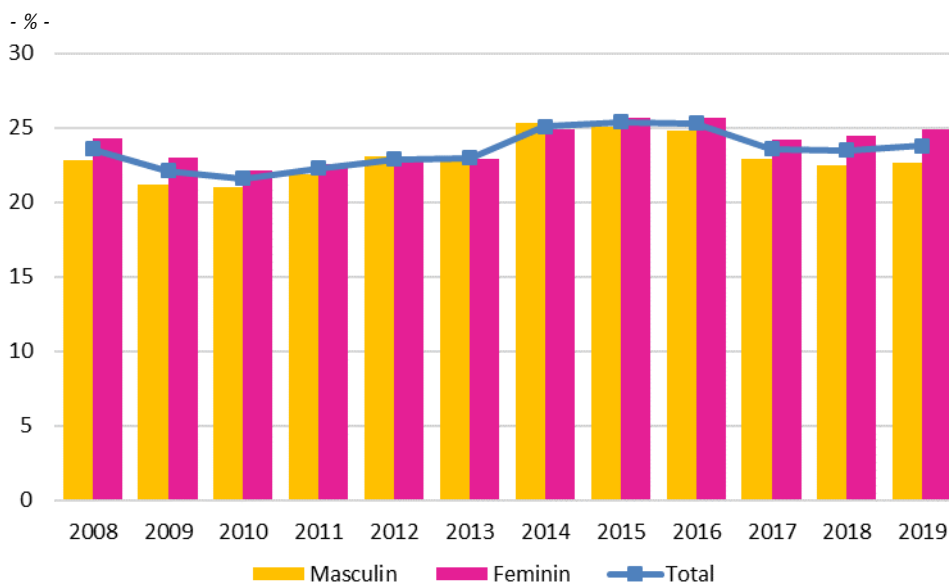
10.1.2. Rata sărăciei relative (AROP), pe grupe de vârstă și sexe

Definiție: Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

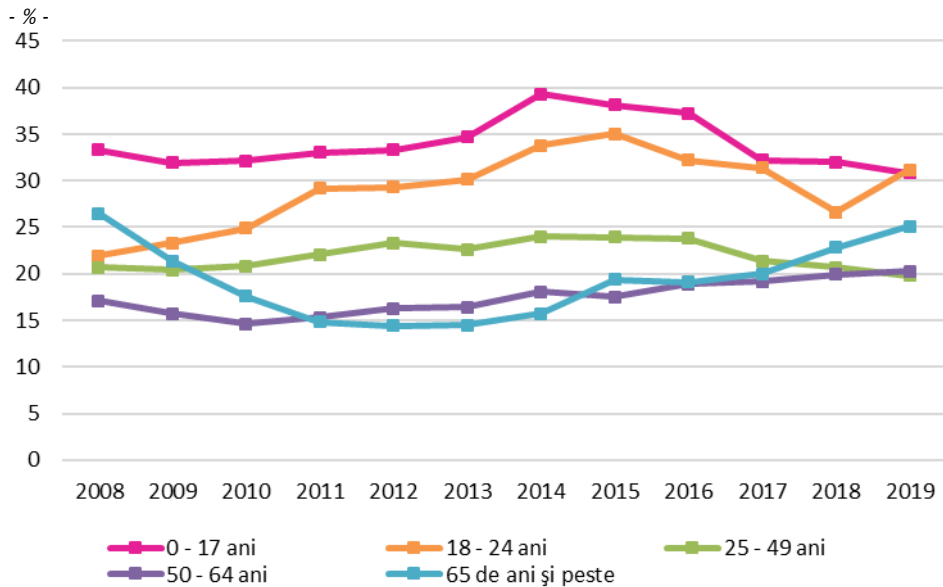
veniturilor disponibile) în totalul populației. Adult - echivalent: unitate convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de caracteristicile persoanelor care o compun, în conformitate cu concepția că obținerea și utilizarea resurselor într-o gospodărie diferă de la o persoană la alta datorită vârstei, ocupației etc. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență care, în practica obișnuită, este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți: 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei); 0,5 pentru următorii adulți (persoane de 14 ani și peste) și 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

Fig. 10.1.2.a Rata sărăciei relative, pe sexe

Sursa datelor: INS

Fig. 10.1.2.b Rata sărăciei relative pe grupe de vârstă

Sursa datelor: INS

Sărăcia este starea socială a persoanelor ale căror venituri sunt atât de scăzute încât nu pot atinge un standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc.

Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condițiile de locuit precare, deprivarea materială, îngrijirea inadecvată a sănătății până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

Rata sărăciei relative, estimată pe baza veniturilor disponibile pe adult-echivalent, a fost 23,8% în anul 2019. Mai puțin de unul din patru locuitori ai României trăia într-o gospodărie ale cărei venituri erau sub pragul de sărăcie stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Numărul persoanelor sărace corespunzător acestei rate a fost de 4632 mii persoane, în scădere cu 424 mii persoane față de anul 2015, când s-a atins punctul maxim al ratei de sărăcie (25,4%). În perioada analizată, cea mai mare incidență a sărăciei s-a înregistrat în rândul tinerilor cu vârste între 18-24 ani, circa o treime dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților. Starea de sărăcie în această perioadă s-a menținut la cote ridicate și la copiii în vârstă de până la 18 ani. Incidența mare a sărăciei în rândul copiilor și tinerilor se explică prin faptul că cele mai puternic afectate de sărăcie sunt gospodăriile cu copii dependenți (persoanele în vârstă de 0-17 ani), tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele fiind caracteristici ce influențează în mod direct riscul de sărăcie.

În anul 2019, populația vârstnică (65 ani și peste) este afectată într-o măsură mai redusă de sărăcie (1 din 4 dintre aceștia). Pensia fiind una dintre sursele de venit cu pondere mare în veniturile din prestațiile sociale, analiza de impact a transferurilor sociale asupra riscului de sărăcie este realizată în funcție de includerea sau excluderea pensiilor din prestațiile sociale. Dacă în anul 2019 nu s-ar fi plătit pensiile și celelalte transferuri sociale, aproape jumătate din populație (45,2%) s-ar fi situat sub pragul sărăciei relative și, în mod evident, situația s-ar fi înrăutățit în cazul persoanelor vârstnice (de 65 de ani și peste) care s-ar fi aflat în risc de sărăcie într-o proporție mult mai mare (83,9%).

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea ratei de sărăcie a persoanelor vârstnice a fost posibilă datorită măsurilor luate pentru creșterea incluziunii sociale a persoanelor vârstnice, cum ar fi: mărirea punctului de pensie și implicit a pensiilor, creșterea cheltuielilor cu prestațiile sociale, ponderea cea mai mare fiind ocupată de cheltuielile cu pensiile. Astfel, cheltuielile cu prestațiile sociale s-au ridicat la 14,7% din PIB-ul României în anul 2018, iar evoluția pe funcții ESSPROS a cheltuielilor cu prestațiile sociale relevă faptul că, similar anilor precedenți, funcția limită de vârstă (bătrânețe) a deținut în anul 2018 ponderea cea mai mare (49%).

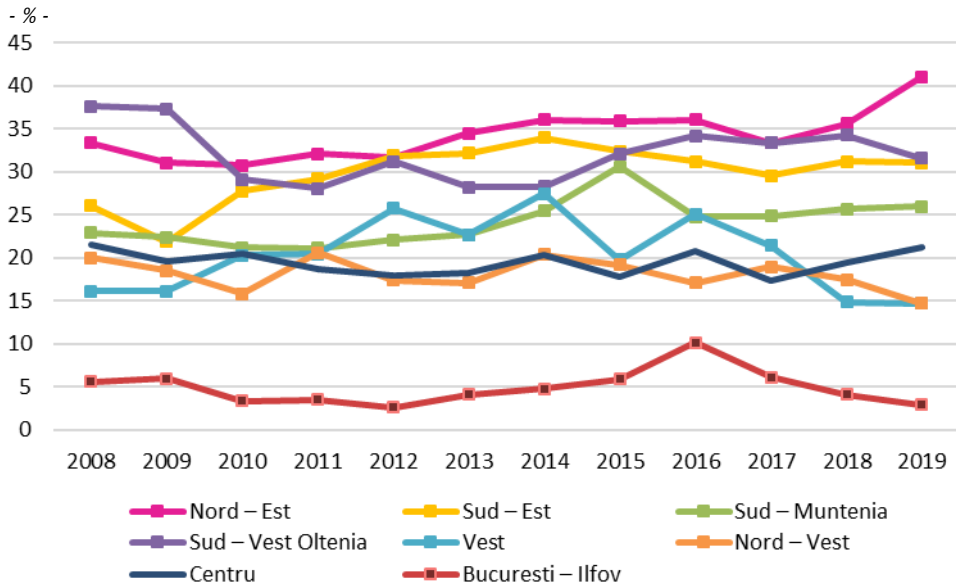
Din analiza pe sexe și grupe de vârstă, se constată că diferențe cele mai mari le întâlnim la grupa 65 de ani și peste. În anul 2019, femeile au atins valori ale ratei de sărăcie cu 13,1 puncte procentuale mai mari decât ale bărbaților.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor constituie factori determinanți în apariția și creșterea riscului de sărăcie. Evoluția ratei sărăciei pe sexe, în perioada 2008-2019, nu evidențiază diferențe semnificative între femei și bărbați. Însă, în funcție de grupa de vârstă, riscul de sărăcie afectează cu intensitate diferită populația.

10.1.3. Rata sărăciei relative (AROP), pe regiuni de dezvoltare

Definiție: Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației.

Fig. 10.1.3. Rata sărăciei relative pe regiuni de dezvoltare

Sursa datelor: INS

Sărăcia este inegal distribuită și în profil regional. În anul 2019, cea mai redusă rată de sărăcie, excluzând regiunea București-Ilfov, se întâlnește în regiunile Vest și Nord-Vest, unde doar 1 din 7 persoane se află în risc de sărăcie. Rata sărăciei a fost de 14 ori mai mare în regiunea Nord-Est și de aproape 11 ori mai mare în regiunile Sud-Est și Sud-Vest Oltenia comparativ cu regiunea București-Ilfov.

Din analiza evoluției ratei sărăciei se observă că cele mai mari scăderi înregistrate în 2019, comparativ cu anul 2008, s-au întâlnit în regiunile Sud-Vest Oltenia și Nord-Vest (-6 puncte procentuale, respectiv -5,3 puncte procentuale), București - Ilfov și Vest (-2,7 și respectiv -1,4 puncte procentuale).

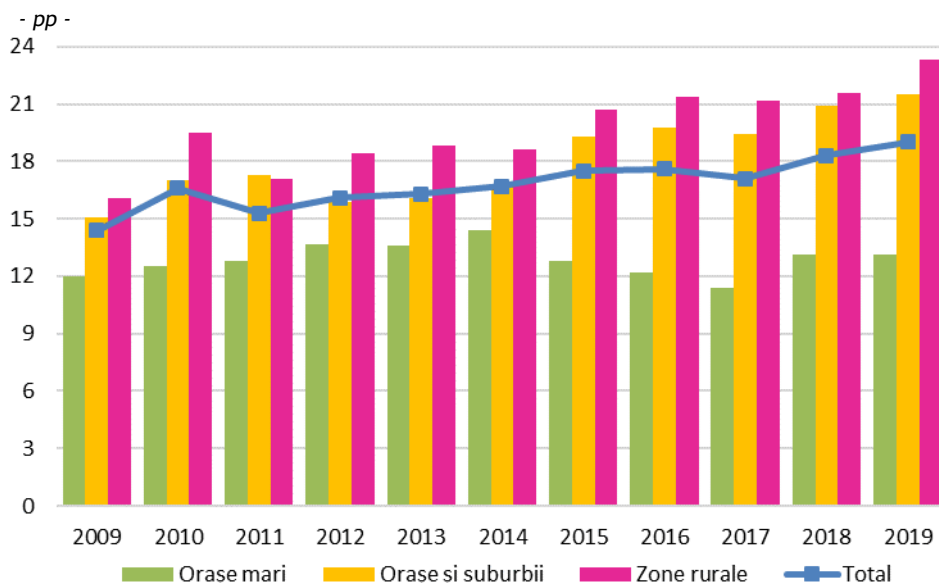
Creșteri ale ratei sărăciei în perioada analizată s-au înregistrat în regiunile Nord-Est (+7,7 puncte procentuale) și Sud-Est (+5,0 puncte procentuale).

10.1.4. Diferențele de gen la nivelul ocupării pe piața muncii, pe grad de urbanizare - populație 20-64 de ani

Definiție: Diferențele de gen la nivelul ocupării pe piața muncii, pe grad de urbanizare, reprezintă diferența între rata de ocupare a bărbaților și cea a femeilor, în funcție de cele trei tipuri de zone, astfel cum sunt stabilite prin clasificarea DEGURBA 2020 (orașe mari, orașe și suburbii și, respectiv, zone rurale). Rata de ocupare se calculează prin împărțirea numărului populației ocupate cu vârsta între 20 și 64 de ani la populația totală din aceeași grupă de vârstă.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.1.4. Diferențele de gen la nivelul ocupării pe piața muncii, pe grad de urbanizare

Sursa datelor: Eurostat

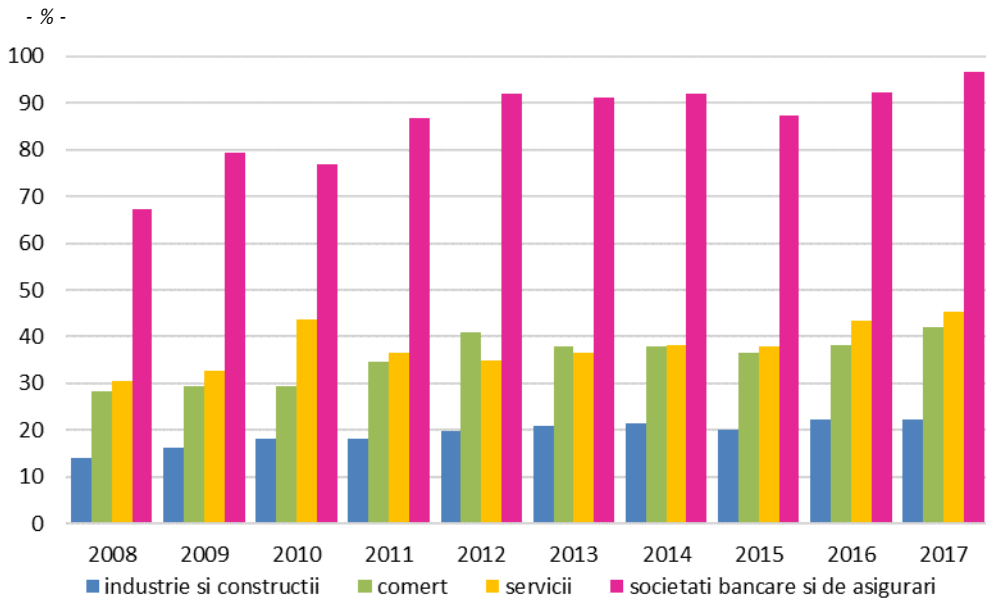
În ultimii 10 ani, zonele rurale au înregistrat o depreciere continuă a indicatorului care reflectă egalitatea de șanse și accesul pe piața muncii în rândul populației cu vârsta de 20-64 de ani, acesta ajungând la valoarea de 23,3 pp, cu 7,2 pp mai mult decât valoarea înregistrată în anul 2009. La popul opus se situează orașele mari, care înregistrează cea mai bună performanță, în sensul menținerii indicatorului la valoarea de 13,1pp. La nivel național, se evidențiază o tendință de ușoară creștere a decalajului dintre bărbați și femei cu vârsta de 20-64 de ani, în ceea ce privește ocuparea forței de muncă (plus 0,7 pp în anul 2019, comparativ cu anul 2018).

ORIZONT 2020:2.Sprijinirea dezvoltării activităților economice productive în mediul rural, pe lângă cele agricole, prin încurajarea antreprenoriatului, asigurarea accesului la internet pentru munca de la distanță, accesul sporit la serviciile de microfinanțare

10.2.1. Ponderea personalului care utilizează PC conectat la internet, pe domenii

Definiție: Ponderea personalului care utilizează PC conectat la Internet se calculează ca raport procentual dintre numărul total al personalului utilizator de PC conectat la Internet și numărul total al personalului angajat, din domeniile: industrie și construcții, comerț, servicii, societăți bancare și de asigurări.

Fig. 10.2.1. Ponderea personalului care utilizează PC conectat la internet, pe domenii

Sursa datelor: INS

Se observă creșteri, de la an la an (cu mici fluctuații) a ponderii personalului care utilizează PC conectat la Internet în toate sectoarele economice, iar în anul 2017 cea mai mare pondere înregistrându-se în sectorul serviciilor.

Sectorul financiar a ajuns în anul 2017 la o pondere a personalului de 96,6%.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Mai mult de jumătate din locuitorii lumii trăiesc la orașe, ceea ce presupune necesitatea orașelor de a se adapta la creșterea continuă a populației și de a face față schimbărilor sociale, economice și de mediu, pentru a ține în echilibru calitatea vieții în orașe și modul în care orașele folosesc și gestionează resursele naturale de care dispun. Până în prezent, tendința spre urbanizare a fost însoțită de o presiune crescută asupra mediului și de o cerere accelerată pentru servicii de bază, infrastructură, locuri de muncă, terenuri și locuințe la prețuri accesibile.

Datorită concentrării ridicate de oameni, infrastructuri, locuințe și activități economice, orașele sunt deosebit de vulnerabile la impactul schimbărilor climatice și al dezastrelor naturale.

Construirea rezistenței urbane este crucială pentru a evita pierderile umane, sociale și economice, în timp ce este necesară îmbunătățirea durabilității proceselor de urbanizare pentru a proteja mediul și a atenua riscul de dezastre și efectele schimbărilor climatice.

Astfel, prin ODD 11 se urmărește îmbunătățirea calității vieții în orașe, de a le face durabile prin susținerea productivității, cu costuri mai mici și impacturi asupra mediului reduse prin inovare, oferind în același timp oportunități sporite pentru alegerile consumatorilor și stiluri de viață durabile.

În timp ce beneficiile pentru sănătate sunt evidente (mai ales în situația pandemică în care ne aflăm), orașele și comunitățile durabile vor determina, de asemenea, ușurința accesării altor servicii cheie din oraș, cum ar fi serviciile de sănătate, educația și ocuparea forței de muncă. Potrivit Organizației Națiunilor Unite, „Dezvoltarea durabilă nu poate fi realizată fără a transforma în mod semnificativ modul în care construim și gestionăm spațiile noastre urbane”.

ORIZONT 2020:3.Pregătirea din vreme a unor planuri de contingență pentru prevenirea și limitarea efectelor previzibile ale schimbărilor climatice

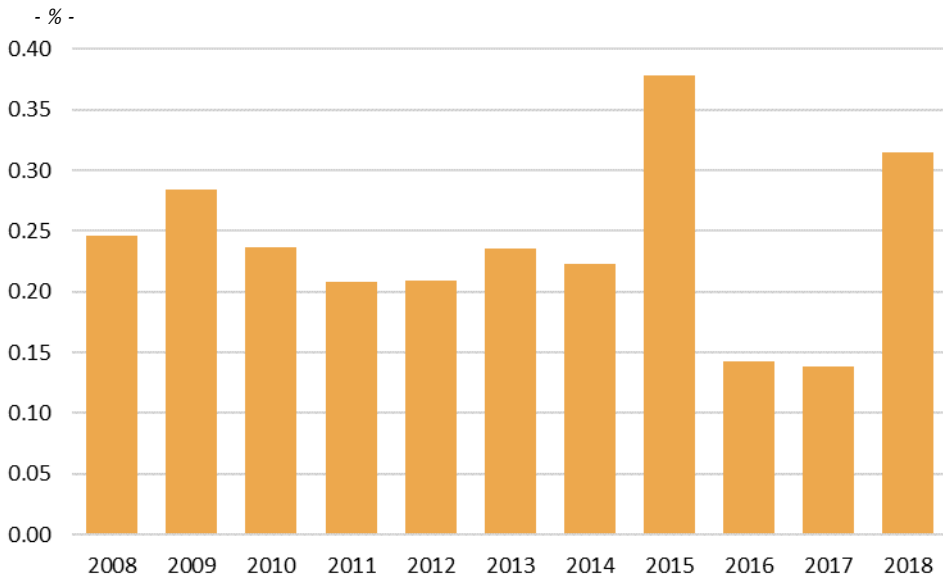
11.3.1. Cheltuieli pentru protecția aerului și a climatului ca procent în PIB

Definiție: Cheltuielile pentru protecția mediului cuprind cheltuieli curente interne (cheltuielile curente efectuate pentru activități proprii de protecția mediului, executate de către personalul întreprinderii), cheltuieli curente externe (cheltuielile pentru servicii de protecția mediului cumpărate de la terți și pentru taxele de mediu plătite), investiții și în cazul administrației

publice, transferuri pentru protecția mediului (toate transferurile curente și de capital care sunt destinate să sprijine activitățile care protejează mediul înconjurător).

Protecția aerului și a climatului include măsuri destinate prevenirii poluării prin modificări în cursul procesului: pentru protecția aerului atmosferic și pentru protecția climatului și a stratului de ozon; activități pentru tratarea gazelor de eșapament și a aerului ventilat; activități de măsurare, control, analize de laborator și prelucrare date.

Fig. 11.3.1. Ponderea cheltuielilor pentru protecția aerului și a climatului în PIB

Sursa datelor: INS

Pregătirea din vreme a unor planuri de contingență pentru prevenirea și limitarea efectelor previzibile ale schimbărilor climatice, poate fi reflectată și prin cheltuielile efectuate pentru protecția mediului în domeniul de mediu protecția aerului și a climatului.

Pentru perioada analizată 2008-2018, media cheltuielilor pentru protecția mediului în domeniul de mediu protecția aerului și a climatului, ca procent în PIB, a fost 0,24%. Ponderea cea mai ridicată în PIB a cheltuielilor pentru protecția mediului în domeniul de mediu “protecția aerului și a climatului” s-a înregistrat în anul 2015, de 0,38%.

11.3.2. Investiții pentru protecția aerului și a climatului, ca procent în PIB

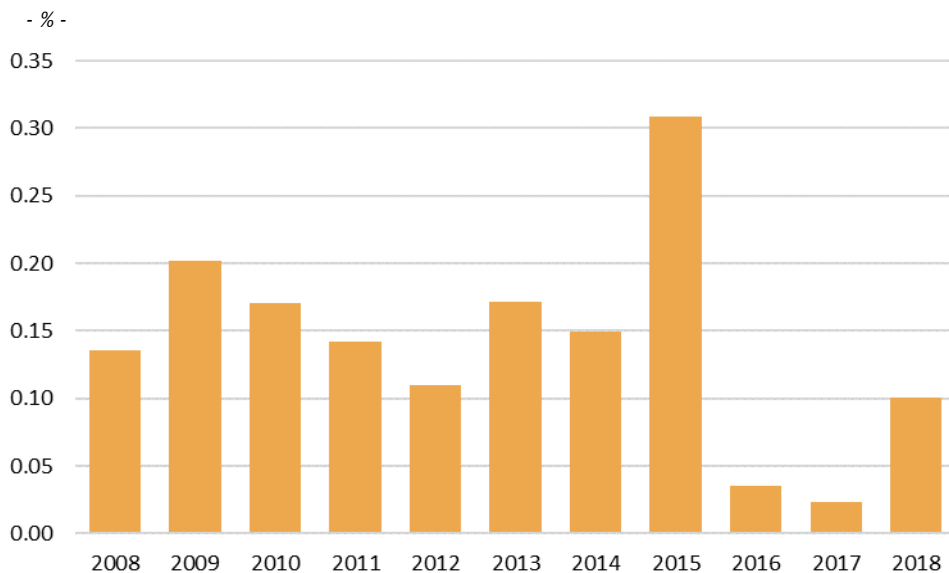
Definiție: Investițiile nete (noi) realizate reprezintă cheltuielile efectuate în anul de referință pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor preluate cu plată de la alte unități (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare etc.), pentru protecția mediului. Acestea sunt parte din cheltuielile pentru protecția mediului.

Protecția aerului și a climatului include măsuri destinate prevenirii poluării prin modificări în cursul procesului: pentru protecția aerului atmosferic și pentru protecția climatului și a stratului

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

de ozon; activități pentru tratarea gazelor de eșapament și a aerului ventilat; activități de măsurare, control, analize de laborator și prelucrare date.

Fig. 11.3.2. Investiții pentru protecția aerului și a climatului, ca procent în PIB

Sursa datelor: INS

Pregătirea din vreme a unor planuri de contingență pentru prevenirea și limitarea efectelor previzibile ale schimbărilor climatice, poate fi reflectată și prin investițiile efectuate pentru protecția mediului în domeniul de mediu protecția aerului și a climatului.

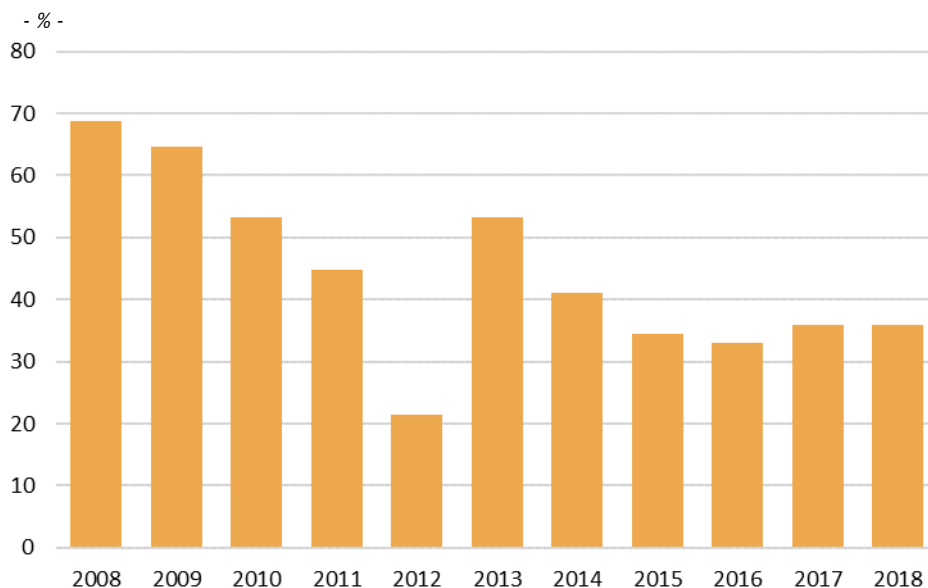
Pentru perioada analizată 2008-2018, investițiile pentru protecția mediului în domeniul de mediu protecția aerului și a climatului, ca procent în PIB, a fost în medie de 0,14%. Pentru perioada analizată 2008-2018, ponderea cea mai ridicată în PIB a investițiilor pentru protecția mediului în domeniul de mediu protecția aerului și a climatului s-a înregistrat în anul 2015 cu 0,31%.

ORIZONT 2020:4. Îmbunătățirea calității aerului

11.4.1. Producția de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climatului

Definiție: Protecția aerului înconjurător și a climatului cuprinde măsuri și activități care vizează reducerea emisiilor în aerul înconjurător sau concentrațiile ambientale ale poluanților atmosferici, precum și măsuri și activități care vizează controlul emisiilor de gaze cu efect de seră și gaze care afectează negativ stratul de ozon stratosferic.

Fig. 11.4.1. Ponderea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climatului în total producție de bunuri și servicii de mediu

Sursa datelor: INS

Producția de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei (CEPA 1) face parte din categoria de activități de protecție a mediului, activități ale căror rezultate sunt tehnologii, produse și servicii atât cu caracter de prevenire, cât și de remediere a daunelor aduse mediului.

Conform graficului, valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător ca și pondere în valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, are o tendință descrescătoare începând cu anul 2013 și până în anul 2016, urmând apoi o creștere de aproximativ 3.00 pp pentru anul 2017. Scăderea cea mai importantă a ponderii valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei în valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, a fost înregistrată în anul 2012 față de 2011 cu aproximativ 9.00 pp.

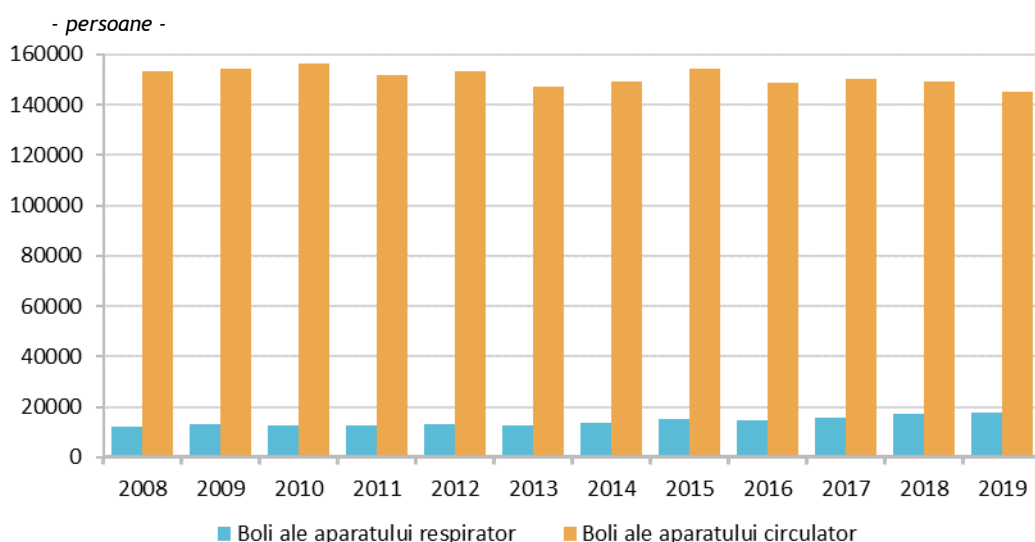
Fabricarea cocsului și a produselor petroliere rafinate este reprezentativă în totalul producției de bunuri de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei, și are un rol important în trendul perioadei analizate.

Poluarea aerului are efecte adverse semnificative asupra sănătății umane și din acest motiv trebuie acordată o atenție deosebită activității de supraveghere, menținere și de îmbunătățire a calității aerului.

11.4.2. Decese cauzate de boli ale aparatului respirator și ale aparatului circulator

Definiție: Decedată este persoana căreia i-au încetat definitiv funcțiile vitale după trecerea unui timp oarecare de la naștere. Aparatul respirator constituie totalitatea organelor care servesc la schimbul gazos între organism și mediu, asigurând organismul cu oxigen, indispensabil vieții celulelor, și eliminând din organism dioxidul de carbon rezultat din oxidări. Bolile cardiovasculare sau bolile cardiace sunt o categorie de boli care implică inima sau vasele sangvine. Sistemul cardiovascular (circulator) este un aparat care permite circulația sângelui și limfei în corp pentru a transporta nutrienți, oxigen, dioxid de carbon. Cauza de deces reprezintă boala, starea morbidă ori traumatismele și otrăvirile “accidentale” sau “voluntare” care au contribuit sau provocat decesul.

Fig. 11.4.2. Decese cauzate de boli ale aparatului respirator și ale aparatului circulator

Sursa datelor: INS

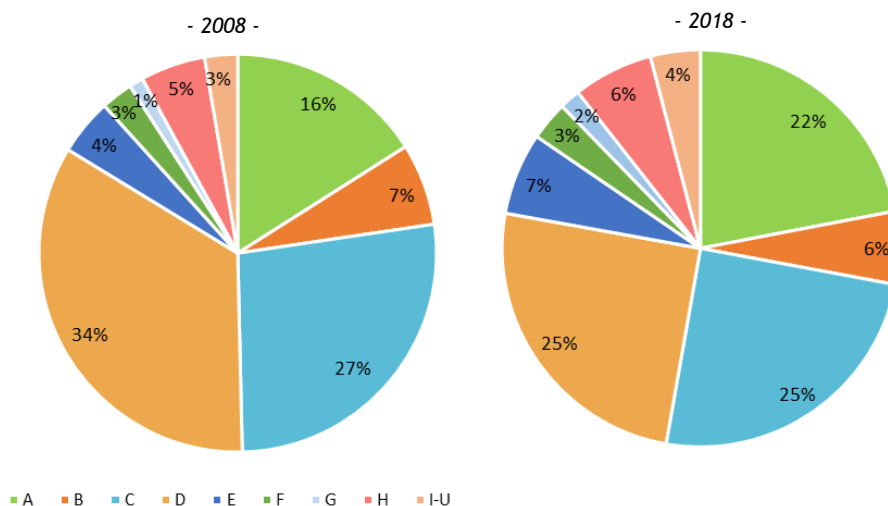
Notă: Pentru perioada 2008-2011 sunt incluși decedații care aveau domiciliul sau reședința obișnuită în România. Pentru perioada 2012-2019 sunt incluși decedații care aveau reședința obișnuită în România. Cauzele de deces, au fost codificate în conformitate cu Clasificarea Internațională a Maladiilor - Revizia a X-a, 1994 - Organizația Mondială a Sănătății. Datele pentru perioada 2013-2017 au fost revizuite, conform Calendarului de revizuire al INS. Datele pentru anul 2019 sunt semi-definitive.

Decesele cauzate de bolile aparatului respirator au un trend crescător, de la 12310 decese în anul 2008 la 17722 decese în anul 2019. Factorii care influențează decesele cauzate de bolile aparatului respirator sunt poluarea aerului, lipsa asigurării sănătății întregii populații, accesul la serviciile medicale. Bolile cardiovasculare rămân cea mai mare cauză a deceselor din România. Decesele cauzate de boli ale aparatului circulator prezintă un trend oscilant, înregistrând variații de la un an la altul. Factorii importanți care determină decesele cauzate de bolile aparatului circulator sunt: poluarea, vârsta, sexul.

11.4.3. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități CAEN Rev.2

Definiție: Indicatorul evidențiază emisiile de gaze cu efect de seră pe activități economice CAEN Rev.2, ca surse de emisii de gaze. Acest indicator măsoară emisiile gazelor cu efect de seră: dioxid de carbon (CO₂), oxizi de azot (N₂O), metan (CH₄), hidrofluorocarburi (HFC), perfluorocarburi (PFC) și hexaflorura de sulf (SF₆), prin potențialul de încălzire globală (GWP). GWP se referă la capacitatea diferitelor gaze de a contribui la încălzirea globală în raport cu cel al dioxidului de carbon, pe un orizont de timp de 100 de ani.

Fig. 11.4.3. Emisiile de gaze cu efect de seră, pe activități CAEN Rev. 2, în anii 2008 și 2018

Sursa datelor: INS

Lista activităților economice care produc GES

CAEN Rev.2	Descriere
A	Agricultură, silvicultură și pescuit
B	Industria extractivă
C	Industria prelucrătoare
D	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat
E	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
F	Construcții
G	Comerț
H	Transporturi
I-U	Alte activități economice

Emisiile de gaze cu efect de seră (GES) care provin din activitățile economice duc la creșterea temperaturii din atmosferă și au un impact negativ asupra calității aerului.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

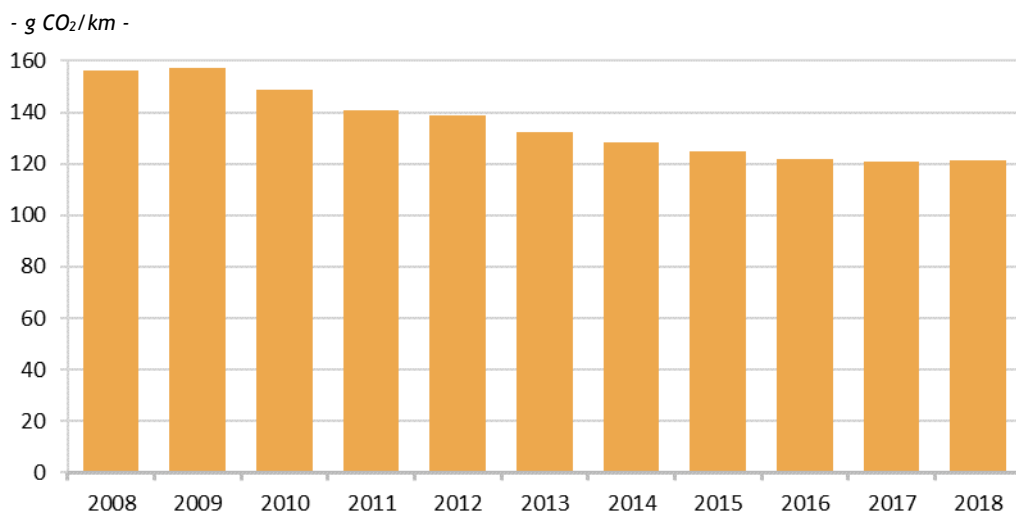
În perioada analizată, emisiile de GES au avut o tendință descendentă, în anul 2018 înregistrându-se o scădere cu 27% față de anul 2008. Cea mai mare scădere, cu 47%, a fost înregistrată la activitatea de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, urmată de activitatea din industria extractivă (35%) și activitatea din industria prelucrătoare (33%), aceste scăderi fiind determinate de investiții substanțiale efectuate pentru modernizarea sistemului energetic și investiții pentru noi tehnologii și metode de producție industriale ecologice.

În cadrul activităților economice, atât în anul 2008, cât și în anul 2018, ponderea cea mai mare a emisiilor de gaze aparține activității de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, urmată de activitatea din industria prelucrătoare. De asemenea, un rol important în poluarea aerului îl au emisiile de gaze din activitatea de transporturi. Printre măsurile întreprinse în vederea remedierii situației din domeniul transportului rutier, în cadrul Programului de Stimulare a Înnoirii Parcului Auto, se subvenționează casarea autovehiculelor cu grad înalt de emisii poluante și achiziționarea de mașini mai puțin poluante.

11.4.4. Emisiile medii de CO₂/km care provin din transportul cu autoturisme noi

Definiție: Indicatorul este definit ca emisii medii-grame CO₂/km pentru autoturismele noi în anul de referință. Emisiile raportate sunt bazate pe certificatul de conformitate și pot devia de la emisiile reale de CO₂ privind autoturismele noi.

Fig. 11.4.4. Emisiile medii de CO₂/km care provin din transportul cu autoturisme noi

Sursa datelor: Eurostat

Notă: Datele pentru anul 2018 sunt provizorii.

Trendul în care se înscriu emisiile de CO₂/km este unul descrescător începând cu anul 2009, cu o ușoară sincopă în anul 2018, emisiile crescând cu 0,9 g CO₂/km în anul 2018 față de anul 2017.

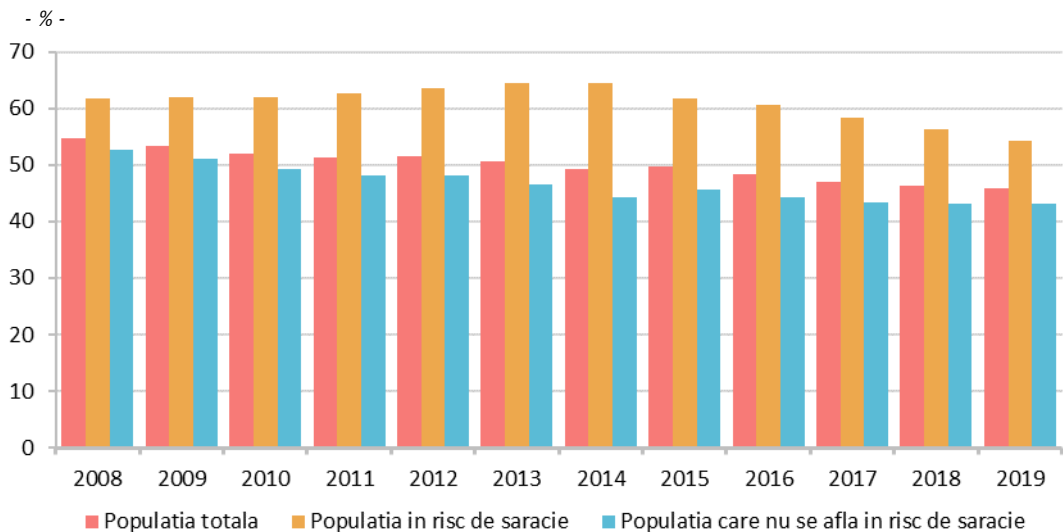
Față de anul 2008, în anul 2018 se constată un aspect pozitiv al evoluției în timp a nivelului emisiilor de CO₂/km care provin de la autoturismele noi, respectiv o scădere cu 22,1%.

ORIZONT 2020: 7. Promovarea unui set de măsuri teritoriale pentru zonele urbane în vederea dezvoltării acelor funcții și echipamente care pot asigura creșterea competitivității orașelor la nivel european și internațional

11.7.1. Rata de supraaglomerare, după statutul de sărăcie

Definiție: Rata de supraaglomerare reprezintă procentul populației, din populația totală, care trăiește într-o gospodărie supraaglomerată. Se consideră că o persoană trăiește într-o gospodărie supraaglomerată, dacă aceasta nu dispune de un număr minim de camere egal cu: o cameră pentru familie, o cameră pentru fiecare cuplu din gospodărie, o cameră pentru fiecare persoană singură cu vârsta de 18 ani și peste, o cameră pentru fiecare două persoane de același sex, cu vârsta între 12 și 17 ani; o cameră pentru fiecare persoană cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani care nu este inclusă în categoria anterioară; o cameră pentru perechea de copii sub 12 ani.

Fig. 11.7.1. Rata de supraaglomerare, după statutul de sărăcie

Sursa datelor: Eurostat

Un element esențial al calității condițiilor de locuit este disponibilitatea unui spațiu suficient în locuință. În perioada 2008-2019, rata de supraaglomerare a avut un trend descrescător, cu excepția anilor 2012 și 2015 când s-au înregistrat creșteri ne semnificative față de anul anterior (2011, respectiv 2014).

În anul 2019, aproape jumătate din populația României (45,8%) trăia în gospodării supraaglomerate, ceea ce înseamnă că nu aveau un număr de camere adecvat mărimii gospodăriei. Rata de supraaglomerare a scăzut cu 0,5 puncte procentuale, în anul 2019, comparativ cu anul 2018 și cu 9 puncte procentuale față de anul 2008.

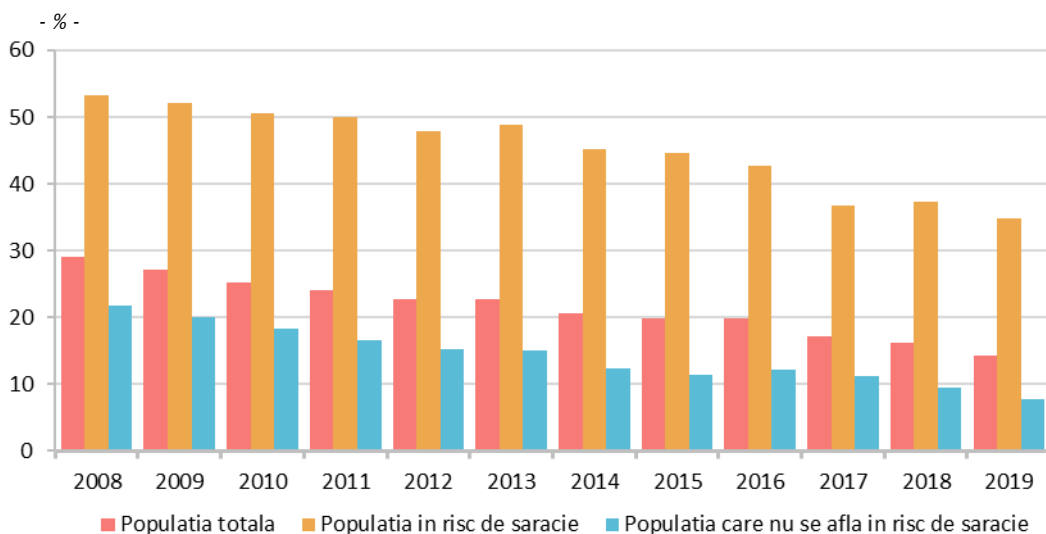
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Analiza după statutul de sărăcie reflectă o scădere a ratei de supraaglomerare în rândul populației aflate în risc de sărăcie cu 7,3 puncte procentuale, de la 61,7% (în anul 2008) la 54,4% (în 2019). În aceeași perioadă, se observă o scădere a ratei de supraaglomerare a persoanelor non-sărace, cu 2,3 puncte procentuale mai mare comparativ cu a persoanelor în risc de sărăcie. România se situează peste media Uniunii Europene (de 15,6%), fapt ce determină necesitatea monitorizării evoluției ratei de supraaglomerare în strategia de dezvoltare durabilă pentru a permite evaluarea gradului de îndeplinire a orizontului privind asigurarea creșterii competitivității orașelor la nivel european și internațional.

11.7.2. Rata deprivării severe de locuire

Definiție: Rata deprivării severe de locuire reprezintă ponderea populației care trăiește într-o gospodărie considerată a fi supraaglomerată și care se confruntă, în același timp, cu cel puțin una din deprivările de locuire. Deprivarea de locuire măsoară deficiențele locuinței și se calculează făcând referire la câteva caracteristici ale locuințelor: locuință care prezintă scurgeri de apă prin acoperișul imobilului, igrasie sau podele deteriorate; locuință întunecoasă, cu lumină naturală insuficientă; locuință fără baie/duș în interior; locuință fără grup sanitar propriu în interior.

Fig. 11.7.2. Rata deprivării severe de locuire

Sursa datelor: Eurostat

Atunci când locuința este lipsită de cel puțin una dintre facilitățile sau caracteristicile de bază - cum ar fi lumina naturală, baie/duș, grup sanitar sau un acoperiș adecvat - și, în plus, este supraaglomerată, persoanele care trăiesc în astfel de locuințe sunt deprivat severe din punct de vedere al condițiilor de locuit.

În perioada analizată, 2008-2019, rata deprivării severe de locuire a avut un trend descrescător, valorile fiind cuprinse între 29,1% (în 2008) și 14,2% (în 2019).

În anul 2019, în România, una din șapte persoane s-au confruntat cu deprivare severă de locuire. Rata de deprivare severă de locuire a scăzut cu 1,9 puncte procentuale, în anul 2019, comparativ cu anul 2018 și cu 14,9 puncte procentuale față de anul 2008.

Analiza după statutul de sărăcie reflectă o scădere a ratei deprivării severe de locuire în rândul populației aflate în risc de sărăcie cu 18,4 puncte procentuale, de la 53,3% (în anul 2008) la 34,9% (în 2019). În perioada analizată, se observă o scădere a ratei de deprivare severă de locuire și în cazul persoanelor non-sărace, cu 4,4 puncte procentuale mai mică comparativ cu a celor aflate în risc de sărăcie, ajungând la 7,7% în anul 2019. România se situează peste media Uniunii Europene (de 3,8%) cu 10,4 puncte procentuale.

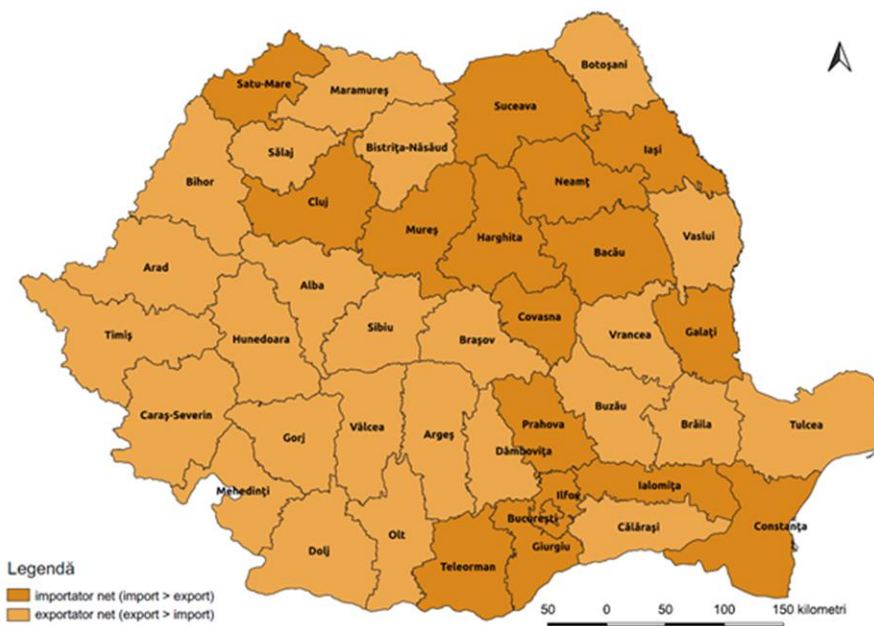
11.7.3. Soldul balanței comerciale pe județe

Definiție: Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării cu destinația restul lumii. Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării provenind din restul lumii.

Soldul balanței comerciale FOB/CIF se calculează pe baza valorii exportului FOB și a importului CIF, ca diferență între acestea. Soldul negativ al balanței comerciale se numește deficit, iar cel pozitiv se numește excedent.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.7.3. Soldul balanței comerciale pe județe în anul 2019

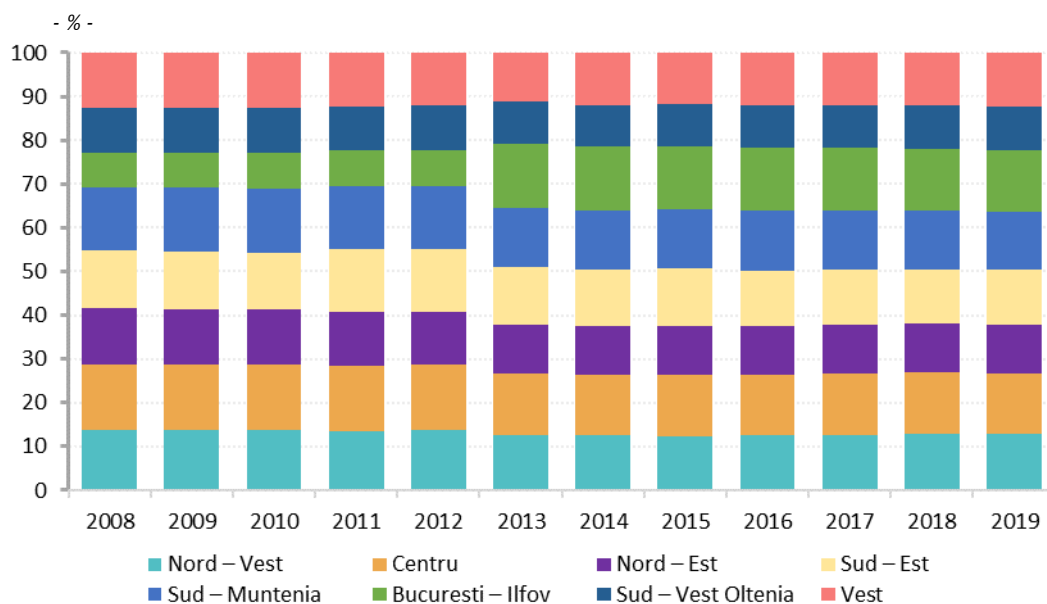
Sursa datelor: INS

Competitivitatea orașelor/județelor la nivel european și internațional este cel mai bine caracterizată de nivelul comerțului exterior cu bunuri al acestora. Balanța comercială este principalul indicator al competitivității acestora. Astfel, dacă în anul 2008 aveam 15 județe cu excedent comercial (județe net exportatoare) și 27 de județe cu deficit comercial (județe net importatoare), în 2019 această situație s-a mai ameliorat, astfel că avem 25 de județe net exportatoare și 17 net importatoare (11 dintre ele și-au pozitivat balanța comercială în 2019 față de 2008). Un element important al analizei, care indică existența decalajelor comerciale între județe, este faptul că primele 10 județe realizează peste 65% din exporturi și importuri. Județele cu cele mai mari deficite comerciale în anul 2019 sunt București, Ilfov, Constanța, Prahova și Cluj, iar cele care au înregistrat excedente comerciale mari în 2019 sunt: Argeș, Timiș, Olt, Sibiu, Dolj, Maramureș, Alba și Arad. Promovarea unui set de măsuri teritoriale pentru încurajarea exporturilor și reducerea deficitelor comerciale, contribuie la creșterea competitivității acestora la nivel european și internațional.

11.7.4. Lungimea străzilor orășenești modernizate, pe regiuni de dezvoltare

Definiție: Lungimea străzilor orășenești modernizate (km) cuprinde lungimea străzilor cu îmbrăcămînți din piatră fasonată, asfalt sau beton. Porțiunile pavate cu piatră fasonată cuprind îmbrăcămînțile de piatră cubică, paralelipipedică sau de alte forme regulate.

Fig. 11.7.4. Lungimea străzilor orășenești modernizate, pe regiuni de dezvoltare, ca pondere în total străzi orășenești modernizate

Sursa datelor: INS

În anul 2019, lungimea străzilor orășenești modernizate a fost de 22.355 km. Comparativ cu anul 2008, aceasta s-a extins cu 6.198 km. Trendul ascendent al străzilor modernizate poate fi explicat de expansiunea orașelor, care atrage după sine construcția de noi străzi de acces. Această situație poate crea timpuri de deplasare mai mari care pot reduce accesibilitatea și mobilitatea populației.

În perioada 2008 - 2012, la nivelul regiunilor de dezvoltare, lungimea cea mai mare a străzilor modernizate s-a înregistrat în regiunile Centru, Sud - Muntenia și Nord - Vest, la polul opus aflându-se regiunile București - Ilfov, Sud - Vest și Vest. Începând cu anul 2013, situația se prezintă puțin diferit, lungimea cea mai mare a străzilor modernizate înregistrându-se în regiunea București - Ilfov, urmată de regiunea Centru și Sud - Muntenia, iar la polul opus aflându-se regiunile Sud -Vest Oltenia, Nord - Est și Vest.

Progresul economic și social din ultimul secol a fost însoțit de degradarea mediului care pune în pericol dezvoltarea noastră viitoare. Planeta noastră este supusă unei tensiuni masive. Dacă populația globală va depăși cifra de 9,6 miliarde până în 2050, vom avea nevoie de trei planete pentru a susține stilurile de viață actuale pentru toți locuitorii.

Decuplarea creșterii economice de efectele negative asupra mediului necesită un model de consum și producție durabil prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității utilizării resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor.

Consumul și producția responsabile vizează promovarea utilizării eficiente a resurselor și a energiei, crearea unei infrastructuri durabile prin asigurarea accesului la servicii de bază, oferind locuri de muncă sigure și decente și o calitate a vieții mai bună pentru toți. Implementarea acestui obiectiv ajută la reducerea costurilor economice, de mediu și sociale viitoare, la consolidarea competitivității economice și la reducerea sărăciei. De asemenea, acest obiectiv necesită o abordare sistemică prin cooperarea între actorii care operează în lanțul de aprovizionare, de la producător până la consumatorul final, fapt care se poate realiza prin sensibilizarea și educarea cetățenilor cu privire la consumul durabil și la stilurile de viață sănătoase, oferind consumatorilor informații adecvate.

Risipa alimentară este, de exemplu, un fenomen care poate fi combătut doar cu implicare de la toate nivelurile. În fiecare an, aproximativ o treime din totalul produselor alimentare - echivalentul a 1,3 miliarde de tone în valoare de aproximativ 1 trilion de dolari - ajunge să se strice în coșurile consumatorilor și comercianților cu amănuntul sau din cauza practicilor slabe de transport și recoltare.

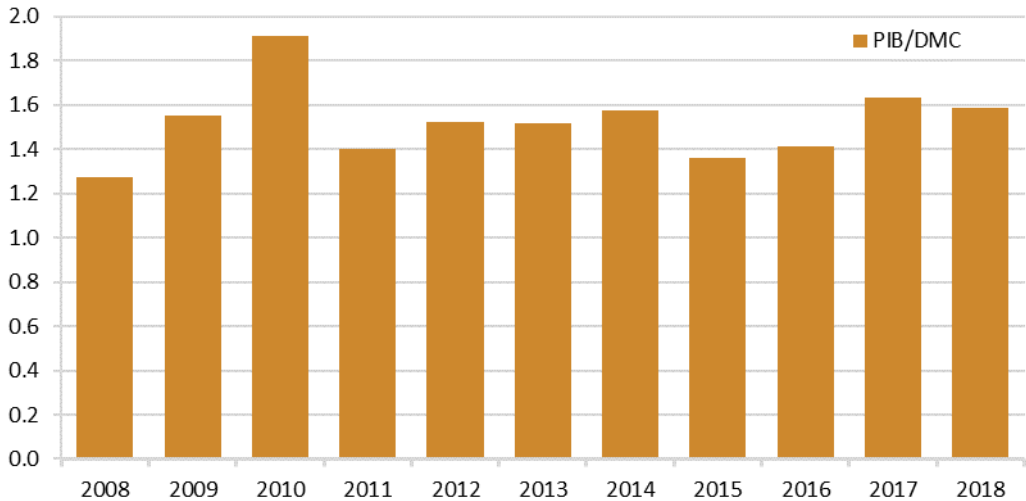
ORIZONT 2020: 1. Continuarea eforturilor pe plan național pentru ameliorarea productivității utilizării resurselor prin includerea unor ținte precise, riguros monitorizate, în toate strategiile sectoriale și de dezvoltare în profil teritorial în vederea alinierii la standardele europene și pregătirii trecerii la modelul economiei circulare

12.1.1. Productivitatea resurselor naturale

Definiție: Productivitatea resurselor naturale este definită ca raport între Produsul Intern Brut (PIB) la prețurile curente și Consumul Intern de Materiale (DMC). Productivitatea resurselor naturale măsoară cantitatea totală de materii prime utilizate direct de către o economie.

Fig. 12.1.1. Productivitatea resurselor naturale

- mii lei/tona -

Sursa datelor: INS

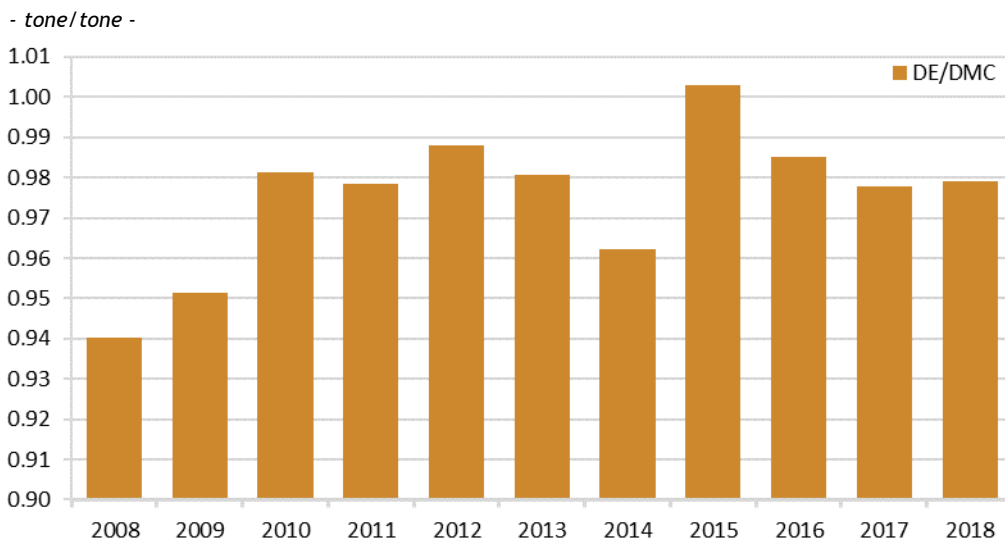
Productivitatea resurselor naturale (productivitatea materială), măsurată ca raport între valoarea PIB-ului în prețuri constante 2010 și consumul intern de materiale din economia românească în perioada 2008 - 2018, a crescut de la 1,28 lei/tonă în anul 2008 la 1,59 lei/tonă în anul 2018. În perioada analizată, cea mai mare creștere a productivității resurselor naturale a fost înregistrată în anul 2010, de cca. 1,91 lei/tonă, această creștere fiind datorată reducerii substanțiale a utilizării materiilor prime (DMC) în comparație cu evoluția PIB-ului.

Productivitatea resurselor naturale prezintă imaginea utilizării resurselor naturale din România, acestea fiind fundamentale pentru sănătatea umană, activitatea economică, bunăstare și calitatea vieții.

12.1.2. Dependența materială

Definiție: Dependența materială este definită ca raport între Extracția Internă (DE) și Consumul Intern de Materiale (DMC). Aceasta măsoară dependența economiei de resursele naturale interne.

Fig. 12.1.2. Dependența materială

Sursa datelor: INS,

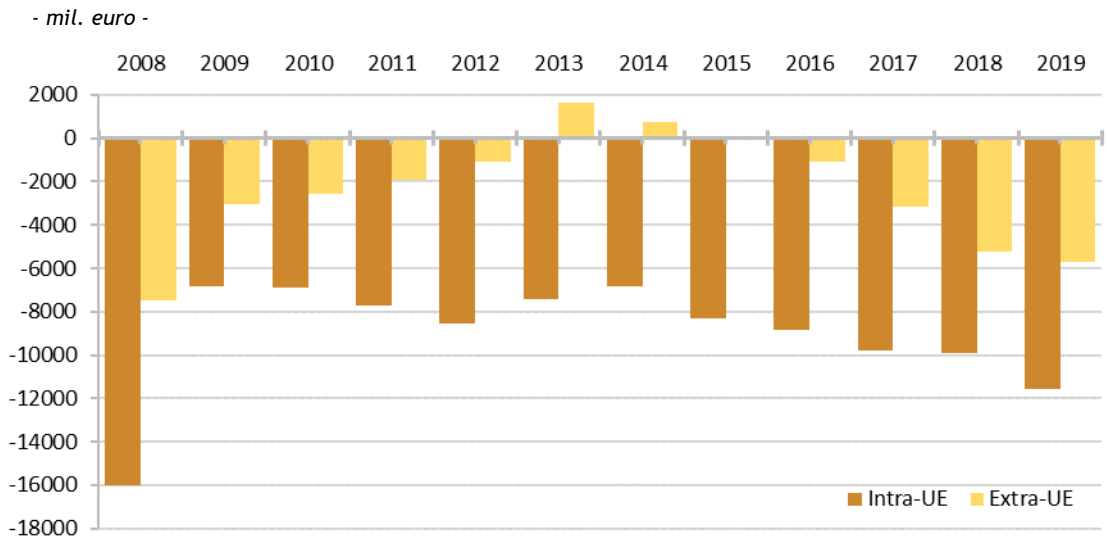
Dependența materială, calculată ca raport între DE și DMC indică o dependență a economiei de resursele naturale interne, o valoare apropiată de 1 relevând o dependență puternică a economiei naționale față de extracția internă de materiale. În anul 2015 s-a înregistrat cea mai mare valoare a dependenței materiale din întreaga perioadă analizată (1,00), cea mai mică, de 0,94, înregistrându-se în anul 2008.

ORIZONT 2020: 2. Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție

12.2.1. Soldul balanței comerciale

Definiție: Soldul balanței comerciale reprezintă diferența dintre valorile exportului și importului de bunuri. Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării cu destinația restul lumii. Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării provenind din restul lumii.

Fig. 12.2.1. Soldul balanței comerciale

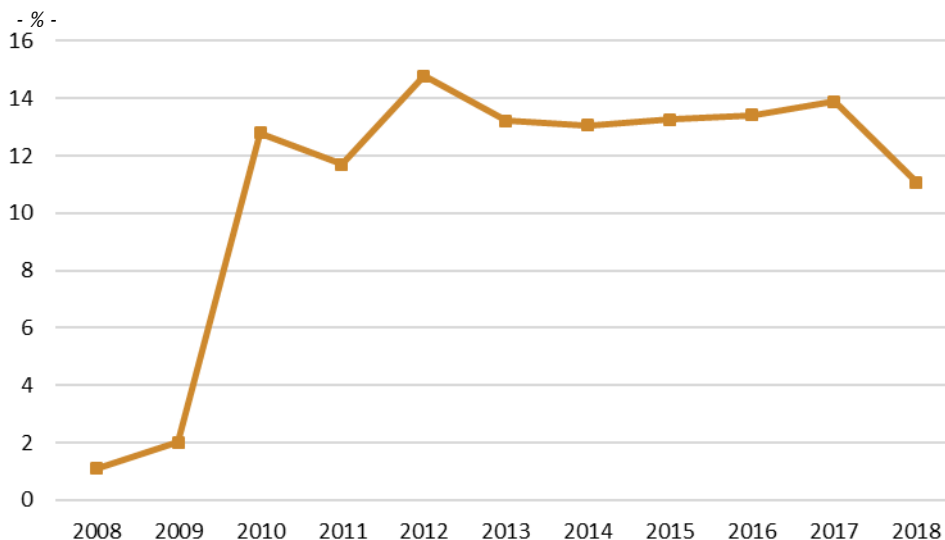

Soldul balanței comerciale, respectiv diferența dintre valorile exportului și importului de bunuri, s-a mărit de la an la an, pe fondul existenței unei nevoi acute de refacere a economiei după criza economică și financiară din 2008-2009, precum și a unui necesar ridicat de consum al populației. Toate acestea au condus la creșterea mai rapidă a importurilor față de posibilitățile realizării unui export competitiv la nivel național. Pe componenta extra-UE, deși în anii 2013 și 2014 s-a înregistrat excedent comercial, slaba reprezentare pe piețele externe a produselor naționale performante nu a putut susține o dinamică a exporturilor superioară importurilor de bunuri.

12.2.2. Rata de reciclare a deșeurilor municipale

Definiție: Rata de reciclare a deșeurilor municipale, reprezintă raportul dintre cantitatea de deșeuri municipale reciclate și cantitatea de deșeuri municipale generate. Deșeurile municipale includ următoarele categorii de deșeuri: hârtie, carton, plastic, sticlă, metal, textile, deșeuri alimentare, deșeuri din parcuri și grădini. Se exclud deșeurile din construcții și demolări. Deșeurile municipale constau în cea mai mare parte din deșeuri generate de gospodării, dar pot include, de asemenea, deșeuri similare generate de întreprinderile mici și de instituțiile publice și colectate de municipalitate.

Fig. 12.2.2. Rata de reciclare a deșeurilor municipale

Sursa datelor: ANPM

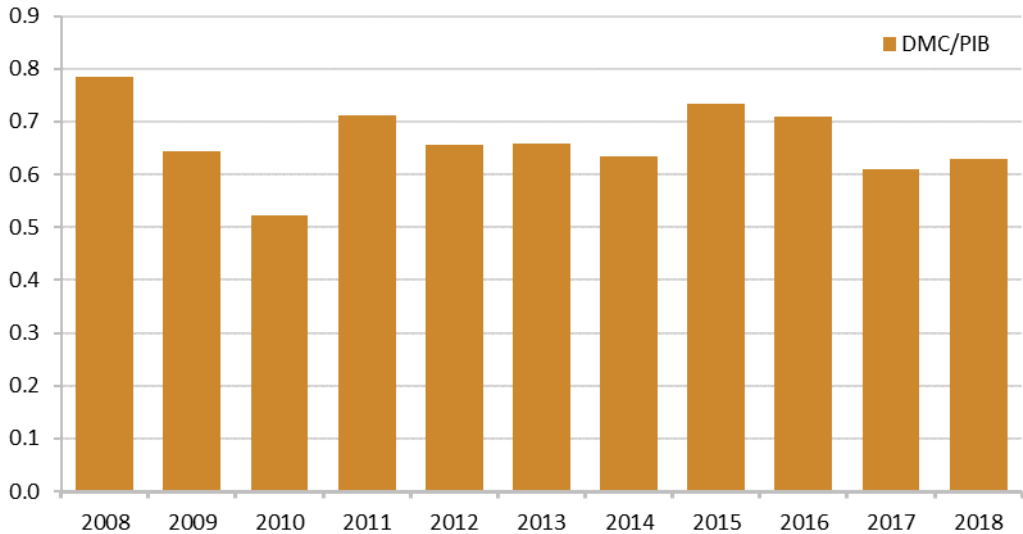
Rata de reciclare a deșeurilor municipale a înregistrat o evoluție ascendentă accentuată în perioada 2008-2010, de la 1,1% la 12,8%, urmată de o scădere în anul 2011 la 11,7%, cel mai ridicat nivel al ratei de reciclare a deșeurilor fiind înregistrat în anul 2012 (14,8%), după care a urmat un trend descendent, ajungând în anul 2018 la aproximativ 11,1%. Obiectivul major a fost ca, până la data de 31 decembrie 2020, statele UE să atingă, cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile municipale, un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din cantitatea totală de deșeuri generate. România este unul dintre cele mai slab performante state membre la acest capitol, și va trebui să depună eforturi considerabile pentru intensificarea reciclării și reducerea depozitării deșeurilor.

12.2.3. Intensitatea materială

Definiție: Intensitatea materială, definită ca raport între Consumul Intern de Materiale (DMC) și Produsul Intern Brut (PIB), reflectă dematerializarea economiei și impactul asupra mediului, din punct de vedere al utilizării resurselor naturale.

Fig. 12.2.3. Intensitatea materială

- tone/mii lei -

Sursa datelor: INS

Intensitatea materială a economiei românești, calculată ca raport între DMC și PIB, în perioada analizată, evidențiază o descreștere de la 0,78 tone/1000 lei în anul 2008 la 0,63 tone/1000 lei în anul 2018, ceea ce reflectă o anumită dematerializare a economiei și implicit o diminuare a impactului asupra mediului, din punct de vedere al utilizării resurselor naturale. În anul 2008 s-a înregistrat cea mai mare valoare a intensității materiale din întreaga perioadă analizată (0,78), cea mai mică, de 0,52, înregistrându-se în anul 2010. Reducerea intensității materiale reprezintă un element pozitiv pentru mediu.

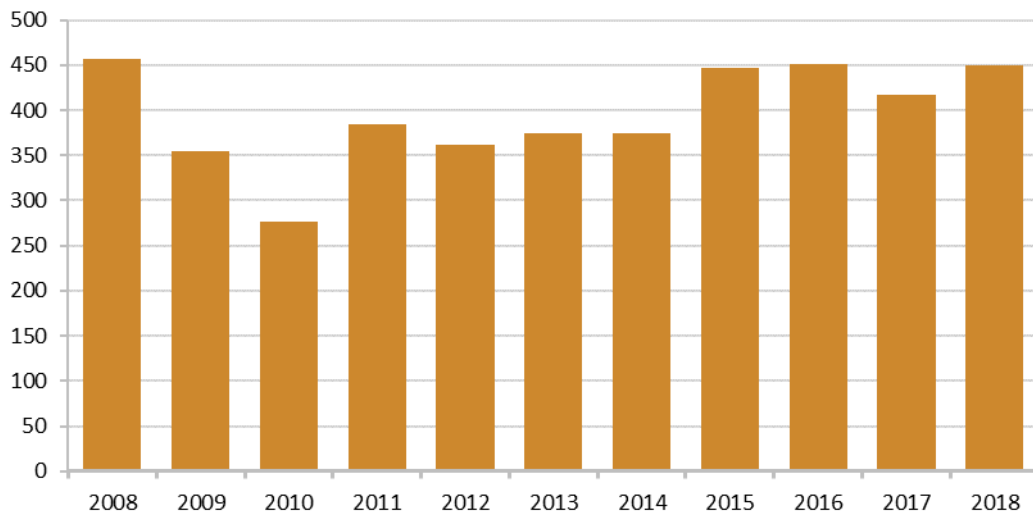
ORIZONT 2020: 8. Ameliorarea procesului de urmărire statistico-economică și socială a modelelor de consum și de producție durabilă la nivel național, regional și local

12.8.1. Consumul intern de materiale

Definiție: Consumul intern de materiale (DMC - Domestic Material Consumption) cuprinde cantitatea totală de materiale utilizate direct în economie (extracția internă utilizată plus importurile, din care se exclud materialele care sunt exportate).

Fig. 12.8.1. Consumul intern de materiale

- mil. tone -

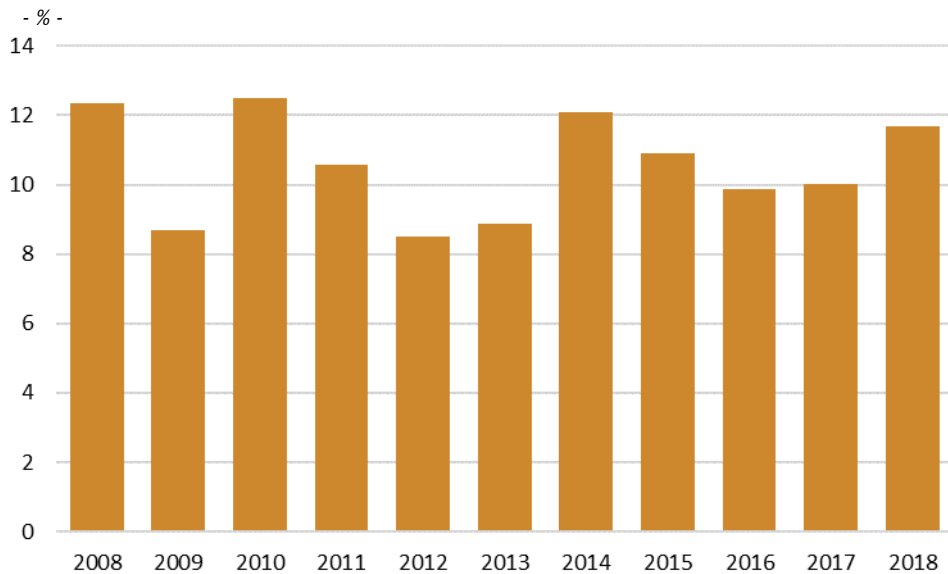
Sursa datelor: INS

Consumul intern de materiale (DMC) are corespondent „consumul aparent” din economia națională. DMC a cunoscut în toți anii din perioada analizată o diminuare față de anul 2008. În anul 2008 s-a înregistrat cea mai mare valoare a DMC din întreaga perioadă analizată (456,24 milioane tone), cea mai mică, de 276,56 milioane tone, înregistrându-se în anul 2010. Consumul intern de materiale evoluează în concordanță cu dezvoltarea economică și corespunde ciclurilor de creștere economică, bazându-se pe resursele naturale interne.

12.8.2. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu

Definiție: Valoarea producției se referă la bunuri și servicii de mediu disponibile pentru a fi utilizate în afara unității producătoare sau pentru propriul consum final și bunuri de mediu care rămân în stoc la sfârșitul perioadei în care sunt produse. În valoarea producției de bunuri și servicii de mediu este inclusă valoarea producției auxiliare.

Fig. 12.8.2. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu, ca pondere în PIB

Sursa datelor: INS

Valoarea producției din sectorul de bunuri și servicii de mediu, în anul 2018, a reprezentat 4.62% din valoarea producției din economia națională. Valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, ca pondere în PIB, nu are o tendință constantă; prezintă o creștere în perioada 2012-2014 datorată, în principal, valorilor crescute în domeniul gestionarea deșeurilor, urmată de o scădere până în anul 2016. Cele mai mari valori se găsesc în domeniile: protecția aerului înconjurător și a climei, gestionarea apelor reziduale și gestionarea deșeurilor. Comparativ cu primul an din seria analizată, ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu în PIB are o scădere, în anul 2018, cu aproximativ un punct procentual.

ORIZONT 2020: 9. Creșterea gradului de pregătire a societății pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor

12.9.1. Rata de reciclare a deșeurilor municipale (multiplu, vezi 12.2.2.)

Rata de reciclare a deșeurilor municipale contribuie la evaluarea orizontului 9 al ODD 12, care vizează creșterea gradului de pregătire a societății pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor. Acest indicator urmărește să încurajeze prevenirea generării de deșeurii și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor, creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate. Depozitele de deșeurii eliberează metan, un gaz de seră foarte puternic, care este asociat cu schimbările climatice, gestionarea neadecvată a deșeurilor contribuind la schimbările climatice și la poluarea atmosferică. Reciclarea poate contribui la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor emisii. În perioada analizată, evoluția cantității de deșeurii municipale generate a avut un trend descendent, în anul 2018 înregistrându-se o scădere cu 19,2% față de anul 2008, iar cantitatea

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

de deșeuri municipale reciclate a avut o evoluție ascendentă în perioada 2008-2010, după care a început să scadă, în anul 2018 înregistrându-se o scădere cu 27,7% față de anul 2010.

De asemenea, rata de reciclare a deșeurilor municipale a înregistrat o evoluție ascendentă accentuată în perioada 2008 - 2010, de la 1,1% la 12,8%, urmată de o scădere în anul 2011 la 11,7%. Rata de reciclare a deșeurilor municipale a înregistrat cel mai ridicat nivel în anul 2012 (14,8%).

Schimbările climatice afectează mediul înconjurător și omenirea la nivel global prin creșterea temperaturii medii la suprafață, evenimente meteorologice extreme, schimbarea modelelor de precipitații, creșterea nivelului mării și acidificarea oceanelor. Schimbările climatice au acum un impact asupra tuturor țărilor de pe fiecare continent, perturbând economiile naționale și modul de trai al oamenilor, în special în grupurile marginalizate, cum ar fi femeile, copiii și persoanele în vârstă, pe măsură ce resursele, hrana și apa devin mai rare. Aceste efecte au impact asupra celorlalte obiective și adesea îngreunează realizarea acestora.

Efectele schimbărilor climatice, care costă scump omenirea, comunitățile și țările, în general, vor continua să ia amploare dacă nu vor fi atent monitorizate, verificate și măsurate. Fără acțiuni drastice astăzi, adaptarea la aceste efecte în viitor va fi mai dificilă și mai costisitoare, iar populațiile cele mai sărace și cele mai vulnerabile vor suporta greutatea schimbărilor climatice.

Impactul schimbărilor climatice este o realitate care se resimte prin creșterea temperaturii, afectând ecosistemele și comunitățile din întreaga lume, producând efecte negative asupra lucrurilor de care omenirea depinde - apa, energia, transportul, viața sălbatică, agricultura, ecosistemele și sănătatea umană. Oamenii și natura din întreaga lume simt deja aceste efecte negative: aprovizionarea cu apă este în scădere, evenimentele meteorologice extreme cresc în frecvență și intensitate, arderea pădurilor și recifele de corali mor, etc.

Obiectivul 13 este foarte important, deoarece schimbările climatice reprezintă cea mai mare amenințare la adresa dezvoltării durabile de pretutindeni, iar impactul acestora său larg răspândit, fără precedent, îi împovărează disproporționat pe cei mai săraci și vulnerabili. Acțiunile urgente pentru a stopa/combate opri schimbările climatice și pentru a face față impacturilor sale sunt esențiale pentru realizarea cu succes a tuturor obiectivelor.

România se angajează să lupte împotriva schimbărilor climatice și să urmărească un model de dezvoltare cu emisii scăzute de carbon, prin crearea unui cadru și a mijloacelor necesare pentru a trece la o economie mai ecologică și mai competitivă cu emisii reduse de carbon, care să utilizeze eficient resurse și să fie rezilientă la riscurile climatice.

ORIZONT 2020: 1. Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

13.1.1. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități CAEN Rev.2 (indicator multiplu, vezi 11.4.1.)

Emisiile de gaze cu efect de seră (GES), pe activități CAEN Rev.2 contribuie la evaluarea orizontului 1 al ODD 13, care vizează integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială. Emisiile de gaze cu efect de seră contribuie la fenomenul global al schimbărilor climatice, care reprezintă un proces complex având în vedere creșterea intensității și frecvenței fenomenelor meteorologice extreme.

Indicatorul prezintă contribuția principalelor activități economice în totalul emisiilor de gaze cu efect de seră. De asemenea, acest indicator contribuie la identificarea emisiilor generate de activitățile economice pentru care sunt necesare adoptarea măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, cu respectarea obiectivelor și principiilor din Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice și a Protocolului de la Kyoto, aceasta constituind o componentă fundamentală a politicii naționale în domeniul schimbărilor climatice.

În cadrul activităților economice, atât în anul 2008 cât și în anul 2018, ponderea cea mai mare a emisiilor de gaze aparține activității de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat. În perioada analizată, emisiile de GES au avut o tendință descendentă, în anul 2018 înregistrându-se o scădere cu 27% față de anul 2008. Cea mai mare scădere, cu 47%, a fost înregistrată la activitatea de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat, urmată de activitatea din industria extractivă (35%) și activitatea din industria prelucrătoare (33%), aceste scăderi fiind determinate de investiții substanțiale efectuate pentru modernizarea sistemului energetic și investiții pentru noi tehnologii și metode de producție industriale ecologice.

13.1.2. Emisiile medii de CO₂/km care provin din transportul cu autoturisme noi (indicator multiplu, vezi 11.4.2.)

În contextul obiectivului european de reducere a emisiilor de CO₂, emisiile care provin din transportul cu autoturisme noi sunt atent monitorizate, prin înăsprirea standardelor referitoare la acest tip de emisii, premergătoare trecerii la vehicule electrice și hibride. În perioada 2008-2018, cel mai scăzut nivel de emisii s-a înregistrat în anul 2017, în scădere cu 23,2% față de nivelul maxim de emisii din cadrul perioadei, înregistrat în anul 2009.

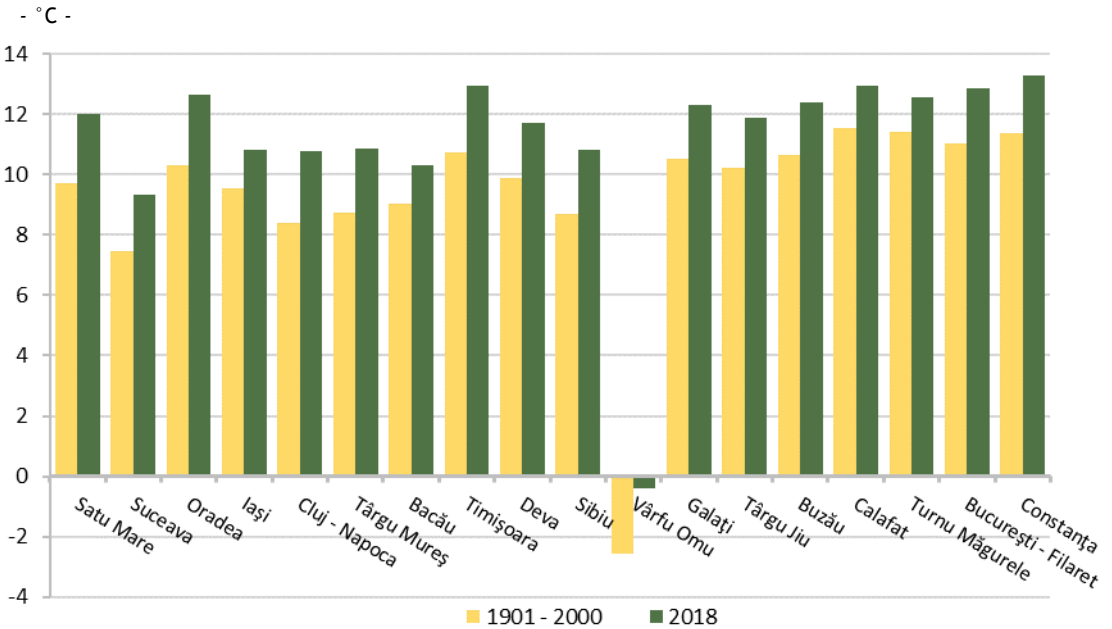
ORIZONT 2020: 2. Conștientizarea iminenței schimbărilor climatice atât la nivelul politic al instituțiilor statului, cât și în rândul tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă

13.2.1. Temperaturile medii anuale la nivelul României

Definiție: Stația meteorologică reprezintă punctul de pe suprafața terestră unde se efectuează observații și măsurători asupra tuturor elementelor și fenomenelor meteorologice, conform programului stabilit. Pentru cercetarea proceselor și fenomenelor atmosferice și pentru calculul diferiților parametri meteorologici și climatici, este necesară raportarea observațiilor și

măsurătorilor, care se realizează atât în spațiu, cât și în timp. Observațiile asupra temperaturii aerului constau în măsurarea temperaturii aerului la termenele stabilite și în determinarea valorilor maxime și minime ale acesteia în intervalele de timp dintre aceste termene. Amplitudinea termică este definită ca diferența dintre temperatura maximă și temperatura minimă. Temperatura medie anuală reprezintă media temperaturilor medii pe 12 luni.

Fig. 13.2.1. Temperaturile medii anuale la nivelul României

Sursa datelor: ANM

Conștientizarea iminenței schimbărilor climatice atât la nivelul politic al instituțiilor statului, cât și în rândul cetățenilor presupune o serie de activități din domeniul meteorologiei printre care și măsurarea temperaturilor la stațiile meteorologice și interpretarea datelor de către specialiști. Cercetarea proceselor și fenomenelor fizice din atmosfera terestră, care determină starea timpului și clima, are la bază măsurătorile și observațiile meteorologice ce se efectuează permanent sau periodic în diferite puncte de pe suprafața globului terestru și la diferite înălțimi în atmosfera liberă. Programul unitar al măsurătorilor și observațiilor, precum și alte activități meteorologice se asigură prin colaborare internațională, în cadrul Administrației Naționale de Meteorologie, cu Organizația Meteorologică Mondială.

Comparând media anuală a temperaturilor anului 2018 cu media temperaturilor pe 100 de ani la principalele stații meteorologice, se observă o creștere medie de 1,8 grade. În același timp, amplitudinea medie a temperaturii anuale (2018) a scăzut cu 0,14 grade față de amplitudinea temperaturilor pe 100 de ani.

Oceanele, mările și zonele de coastă formează o componentă integrată și esențială a ecosistemului Pământului și sunt esențiale pentru dezvoltarea durabilă. Ele acoperă mai mult de două treimi din suprafața Pământului și conțin 97% din apa planetei. Oceanele contribuie la eradicarea sărăciei oferind oportunități pentru mijloace de trai durabile și muncă decentă. Peste 3 miliarde de oameni depind de resursele marine și de coastă ca mijloc de sprijin. În plus, oceanele joacă un rol crucial în realizarea securității alimentare globale, precum și a sănătății și bunăstării umane. Ele sunt regulatorul principal al climei globale, funcționează ca o chiuvetă importantă pentru gazele cu efect de seră, servesc drept gazdă pentru rezervoare uriașe de biodiversitate și joacă un rol major în producerea oxigenului pe care îl respirăm.

Obiectivul 14 este important, deoarece urmărește îmbunătățirea conservării și utilizării durabile a oceanelor și a resurselor acestora, prin stabilirea unui echilibru între necesitatea dezvoltării economice și sociale prin utilizarea oceanelor și a resurselor acestora și necesitatea de a conserva și gestiona aceste resurse într-un mod durabil. Totodată, atingerea acestui obiectiv aduce beneficii, dar și presiuni suplimentare asupra altor obiective de dezvoltare durabilă, identificându-se nevoia de soluții inovatoare care să prevină și să diminueze impactul dăunător asupra mediului, dar și asupra oamenilor.

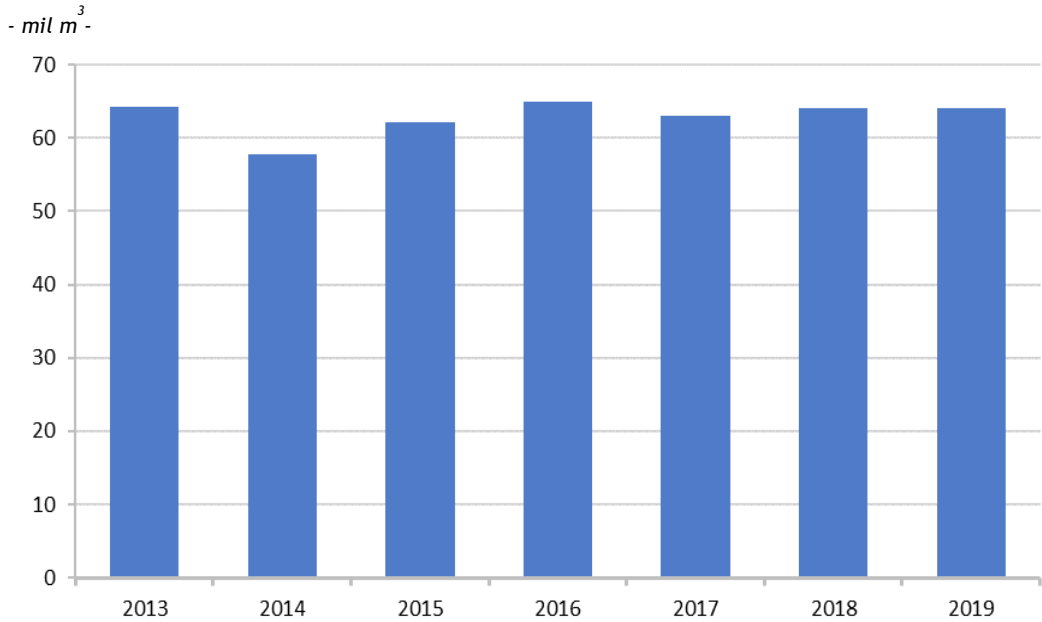
Obiectivul de dezvoltare durabilă 14 aduce în atenția tuturor importanța ecosistemelor pentru mijloacele de trai ale milioane de oameni din întreaga lume, subliniind importanța conservării și utilizării în mod durabil a oceanelor, mărilor și resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă, oferind acestei importante surse de alimente și biodiversitate recunoașterea pe care o merită.

ORIZONT 2020: 1. Dezvoltarea colaborării internaționale cu statele dunărene pentru îmbunătățirea stării ecologice a apelor Dunării și reducerea impactului negativ al afluenților asupra ecosistemelor marine la vărsarea în Marea Neagră

14.1.1. Volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră

Definiție: Volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră reprezintă volumul anual de ape uzate epurate și neepurate evacuate în Marea Neagră.

Fig. 14.1.1. Volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră

Sursa datelor: INS

Marea Neagră reprezintă cel mai izolat ecosistem marin al Europei și este unul dintre cele mai sensibile la activitățile umane. Din analiza seriei de date existente 2013-2019, se observă că volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră nu a cunoscut variații semnificative, media fiind de 63 mil m³/an.

Indicatorul oferă o imagine asupra poluării apelor marine în zonele costiere și contribuie la actualizarea programelor de monitoring și a programelor de măsuri care au ca scop protejarea mediului marin.

ORIZONT 2020: 2. Gestionarea durabilă a resurselor acvatice vii printr-o abordare ecosistemică a activităților de pescuit

14.2.1. Comerțul exterior al României cu pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice

Definiție: Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării cu destinația restul lumii. Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării provenind din restul lumii.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Fig. 14.2.1. Comerțul exterior al României cu pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice

- mil euro-

Sursa datelor: INS

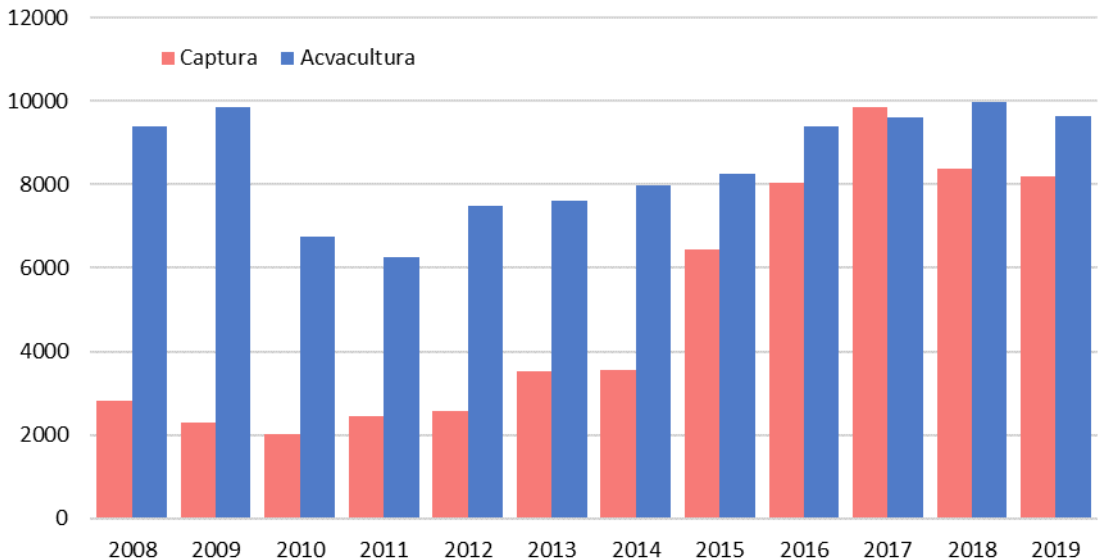
România importă anual între 60 și 85 mii tone de pește și crustacee a căror valoare anuală a depășit 200 milioane de euro (în anii 2018 și 2019). Producția internă nu este suficientă pentru a acoperi necesarul intern de astfel de produse și are o reprezentare slabă la export, în comparație cu importul. Astfel, exportul reprezintă mai puțin de 10% din import, generând deficite comerciale anuale de circa 180-190 milioane euro în ultimii ani. Peste 80% din importuri provin din statele membre UE, România fiind o piață de desfacere importantă pentru aceste produse. În acest context, dezvoltarea activității de producție internă de pește, care să susțină cererea națională și să asigure gestionarea durabilă a resurselor acvatice vii printr-o abordare ecosistemică a activităților de producție, export și import trebuie să fie o prioritate pentru România.

14.2.2. Nivelul biomasei din pește provenit din pescuit și acvacultură

Definiție: Biomasa din pește provenit din pescuit și acvacultură măsoară cantitatea totală de pește extrasă din mediul natural și din acvacultură pentru a fi utilizată în economie.

Fig. 14.2.2. Nivelul biomasei din pește provenit din pescuit și acvacultură

- tone-

Sursa datelor: INS

Notă: 2019 - date provizorii

Creșterea peștilor reprezintă un sector de producție important, fiind unul dintre sectoarele de producție cu o dezvoltare rapidă, furnizând, în perioada 2008-2014, o cantitate dublă sau triplă de pește pentru a fi utilizată în economie față de cât s-a pescuit din mediul natural, după cum se poate observa în graficul de mai sus. În perioada analizată, nivelul biomasei din pește provenit din pescuit și acvacultură au cunoscut o evoluție crescătoare. Evoluția celor două categorii de biomasă este aceeași, continuând să crească de la un an la altul. În perioada analizată, în anul 2017 a fost înregistrat cel mai mare nivel al biomasei din pește de captură (9859 tone), fiind mai mare de aproape 3 ori față de nivelul anului 2008. În ceea ce privește biomasa din pește provenit din acvacultură, în anul 2018 a fost înregistrat cel mai mare nivel (9974 tone), cu 575 tone mai mult față de anul 2008.

Cunoașterea acestor două fluxuri de biomasă, captură și acvacultură, din punct de vedere tehnic și economic, are o importanță deosebită pentru politicile de mediu.

ORIZONT 2020: 4. Susținerea programelor de cercetare pentru protecția și conservarea ariilor protejate și a resurselor acvatice vii

14.4.1. Suprafață arii protejate

Definiție: Ariile protejate, conform O.U.G nr. 57/2007, reprezintă zone terestre, acvatice și/sau subterane, cu perimetrul legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită și cuprind:

- rezervații ale biosferei - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice. Acestea cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului și care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale pe principiul dezvoltării durabile și armonioase.

- parcuri naționale - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspect fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice.

- parcuri naturale - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

- rezervații științifice - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic sau de altă natură.

- rezervații naturale - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic.

- monumente ale naturii - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice sau amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor.

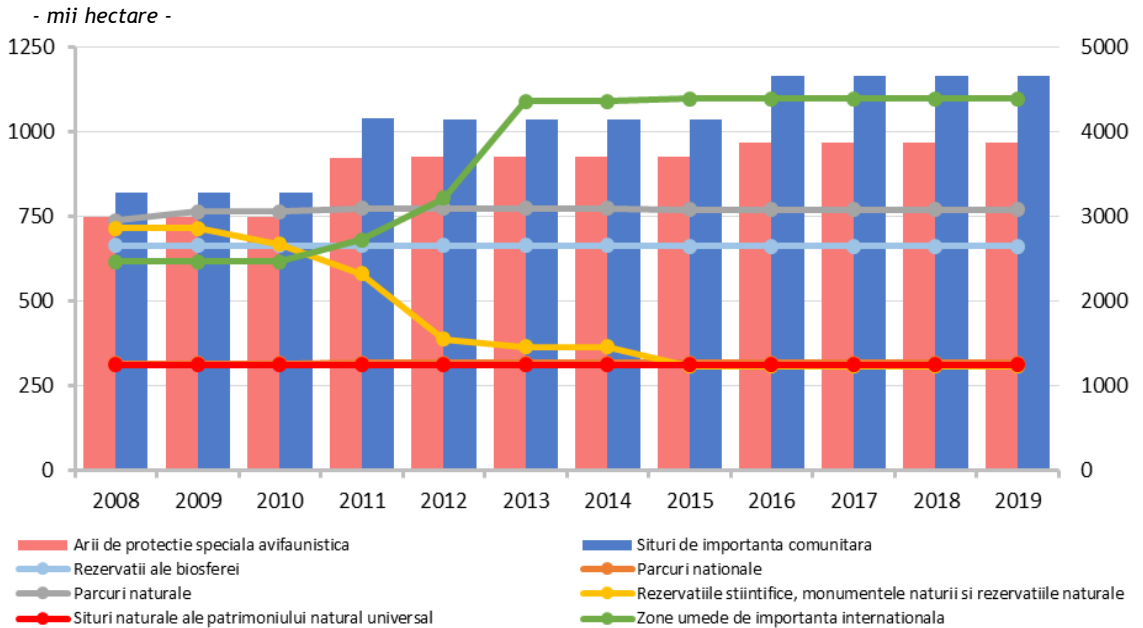
- zone umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției conservării siturilor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede.

- arii de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea, și acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice.

- situri de importanță comunitară reprezintă acele arii care, în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale din anexa 2 a O.U.G. nr. 57/2007 sau a speciilor de interes comunitar din anexa 3 a O.U.G. nr. 57/2007 și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei "NATURA 2000" și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

- situri naturale ale patrimoniului natural universal - ariile naturale protejate în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală.

Fig. 14.4.1. Suprafața arii protejate pe categorii

Sursa datelor: ANPM

Notă: pe axa 2 sunt reprezentate arii de protecție specială avifaunistică și situri de importanță comunitară

Susținerea programelor de cercetare pentru protecția și conservarea ariilor protejate și a resurselor acvatice vii presupune și interesul pentru existența și conservarea suprafețelor desemnate ca "arii naturale protejate". În România sunt desemnate 1574 de arii naturale protejate, care reprezintă aproximativ 23% din suprafața țării. Pentru perioada analizată, anii 2008-2019, media suprafețelor desemnate ca "rezervații ale biosferei" a fost de 663401,4 ha, media suprafețelor desemnate ca "parcuri naționale" a fost 316915,2 ha, media suprafețelor desemnate ca "parcuri naturale" a fost de 767200,5 ha, media suprafețelor desemnate ca "rezervații științifice, monumentele naturii și rezervațiile naturale" a fost de 444438,0 ha, media suprafețelor desemnate ca "situri naturale ale patrimoniului natural universal" a fost de 311916,0 ha, media suprafețelor desemnate ca "zone umede de importanță internațională" 916430,4 ha, media suprafețelor desemnate ca "arii de protecție specială avifaunistică" 3580373,0 ha și media suprafețelor desemnate ca "situri de importanță comunitară" 4099815,1 ha. Trebuie precizat că, în multe cazuri, categoriile de arii protejate se suprapun. Deoarece la nivelul ANANP (Agenția națională pentru ariile naturale protejate) este un proces de reclasificare și trasare a limitelor ariilor naturale protejate, încă nu se poate face o însumare a suprafețelor clasificate în aceste categorii.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Acest obiectiv de dezvoltare durabilă are în vedere preponderent aspecte care vizează mediul și exprimă preocuparea pentru reducerea impactului antropic asupra acestuia. Obiectivul tratează o temă vastă cu implicare în toate domeniile de mediu, dar cel mai vizat este cel privind protecția biodiversității și a peisajului.

Conceptul de biodiversitate, a fost definit în cadrul Summit-ului Pământului UNCED din 1992 de la Rio de Janeiro și semnifică diversitatea vieții pe pământ și implică patru nivele de abordare: diversitatea ecosistemelor, diversitatea speciilor, diversitatea genetică și diversitatea etnoculturală.

În cadrul ecosistemelor naturale există conexiuni extrem de complexe care fac greu de estimat importanța fiecărei specii în funcționarea acestor ecosisteme și care pot fi consecințele scăderii efectivelor sau a dispariției acestora. Din acest motiv, menținerea biodiversității este esențială pentru asigurarea supraviețuirii tuturor formelor de viață.

Conform Strategiei de biodiversitate a UE pentru 2030, pierderea biodiversității și prăbușirea ecosistemelor se numără printre cele mai importante amenințări cu care se va confrunta umanitatea în următorul deceniu.

Pădurile acoperă 30% din suprafața Pământului asigurând habitatele vitale pentru mii de specii, găzduind peste 80% dintre toate speciile terestre de animale, plante și insecte. Totodată, pădurile sunt surse importante de aer curat și apă, fiind cruciale în mecanismul de combatere a schimbărilor climatice.

Astfel, reiese importanța excepțională a pădurilor, atât ca sanctuar al biodiversității, cât și ca protector al mai multor domenii de mediu. Existența suprafețelor împădurite este vitală pentru protecția solului împotriva eroziunii și a deșertificării, pentru reglarea circuitului apei în natură, pentru stocarea carbonului, cât și pentru echilibrarea climei locale. Creșterea suprafețelor împădurite și grija pentru acestea, reprezintă una dintre soluțiile pentru punerea în aplicare a acestui obiectiv.

Viața oamenilor este dependentă, la rândul ei, de toate aspectele legate de acest obiectiv care își propune să asigure mijloace de trai durabile, de care să se bucure și generațiile viitoare. Altfel spus, facem parte din ecosistemul planetei căreia i-am provocat daune majore prin defrișări, pierdere de habitate naturale, degradarea solurilor, a calității apelor și a aerului. Promovarea unei utilizări durabile a ecosistemelor și conservarea biodiversității ar putea fi cheia supraviețuirii noastre pe planetă.

România are un nivel ridicat al diversității condițiilor/sistemelor ecologice care determină și o mare diversitatea floristică și faunistică, estimată la 3.700 de specii de plante și la peste 33.000 specii de animale, precum și o suprafață de peste 40000 ha de păduri virgine. Un mare număr dintre aceste specii sunt specii endemice (peste 220 de plante și peste 1.000 de animale), adaptate la condițiile bio-pedo-climatice specifice numai României. Astfel, se poate afirma că

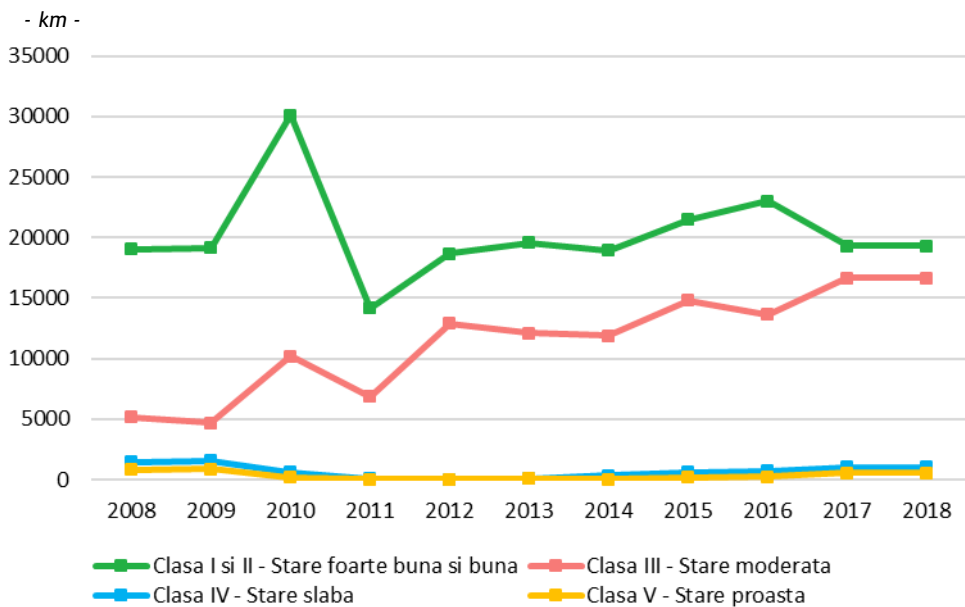
Țara noastră dispune încă de un capital natural valoros, în unele cazuri, acesta având caracter de unicat. Impactul societății asupra acestui capital impune un management responsabil și activități corelate în orizonturile acestui obiectiv.

ORIZONT 2020: 3. Asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale

15.3.1. Calitatea apelor de suprafață pe clase de calitate și pe lungime de cursuri de apă monitorizate

Definiție: Evaluarea calității apelor de suprafață constă în monitorizarea parametrilor biologici hidromorfologici, fizico-chimici, a poluanților prioritari sau a altor poluanți evacuați în cantități importante. Clasele de calitate sunt definite în funcție de alterările valorilor elementelor fizico-chimice, biologice, hidromorfologice și poluanți specifici.

Fig. 15.3.1. Calitatea apelor de suprafață pe clase de calitate și pe lungime de cursuri de apă monitorizate

Sursa datelor: ANAR

Lungimile de râuri supravegheate au cunoscut o creștere în perioada analizată, din anul 2012 evaluarea realizându-se pe baza secțiunilor de monitorizare și aplicând metodologiile de evaluare conforme cu cerințele Directivei Cadru a Apei.

Între anii 2008-2011, evaluarea s-a realizat pentru corpurile de apă prevăzute cu program de monitorizare anual, iar în anul 2010, pe baza datelor de monitorizare și a procedurii de grupare a corpurilor de apă (principiul similitudinii).

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

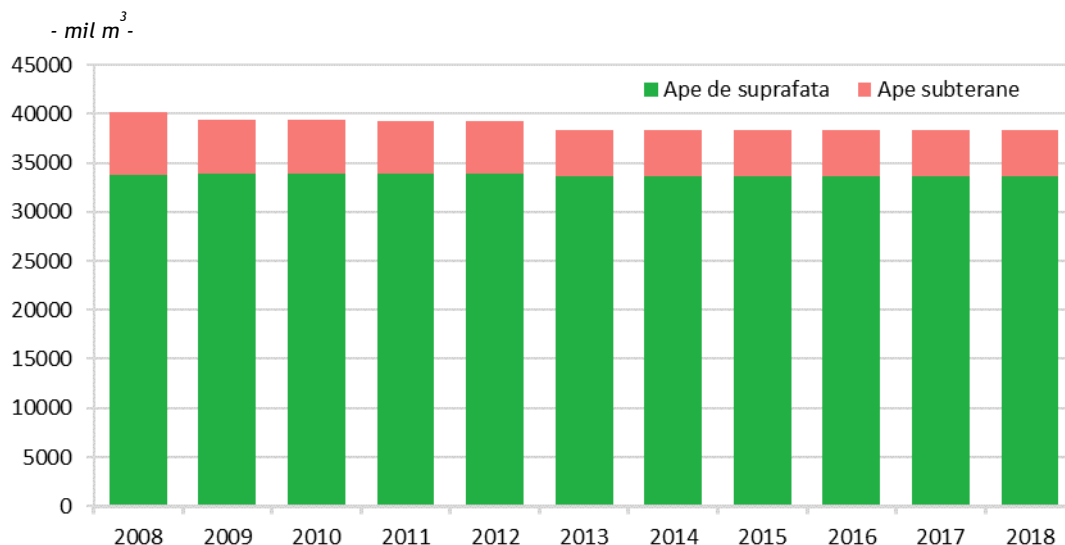
Din analiza datelor, se observă o creștere a lungimilor de râuri cu stare de calitate bună și foarte bună, în anii 2015 și 2016 înregistrându-se cele mai mari valori, ponderea în total lungimi supravegheate, fiind de 58%, respectiv 60%. Starea moderată a înregistrat o creștere semnificativă, în anul 2018 înregistrând 44,3% din totalul lungimilor supravegheate.

Lungimile de râuri încadrate în clasele de calitate IV și V (slabă și proastă) au cunoscut o scădere față de anii 2008-2009, reprezentând în anul 2018, 2,8%, respectiv 1,6% din total lungimi supravegheate, dar o creștere față de ceilalți ani, pe fondul unor modificări climatice (fenomene de secetă care conduc la concentrări ale poluanților).

15.3.2. Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare

Definiție: Resursele de apă reprezintă potențialul hidrologic format din apele de suprafață și subterane în regim natural și amenajat, inventariate la începutul anului, din care se asigură alimentarea diverselor folosințe. Acestea pot fi utilizate în condiții economice pentru satisfacerea cerințelor de apă.

Fig. 15.3.2. Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare

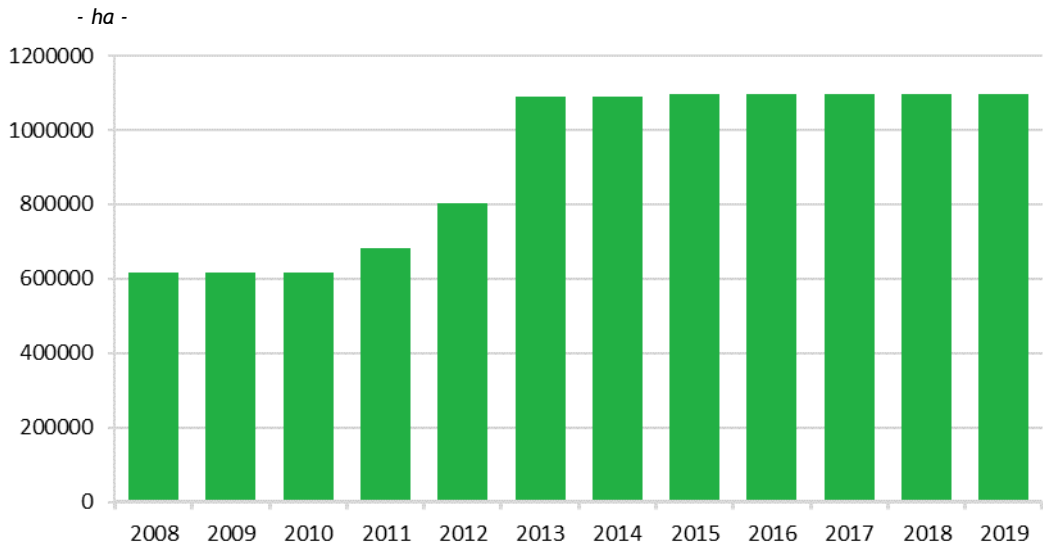
Sursa datelor: ANAR

Volumul mediu anual al resurselor de apă asigurate potrivit gradului de amenajare este în proporție de 87% provenit din surse de suprafață și 13% din surse subterane. Analizând seria de date, se observă o scădere ușoară a resurselor amenajate între anii 2008-2012, după care se înregistrează un palier până în 2018. Evoluția schimbărilor climatice a condus la diminuarea constantă a resurselor de apă subterană pe întreaga perioadă.

15.3.3. Zone umede de importanță internațională

Definiție: Zonele umede de importanță internațională reprezintă acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede.

Fig. 15.3.3. Zone umede de importanță internațională

Sursa datelor: ANPM

Suprafața zonelor umede a fost relativ constantă din 2008 până în 2011, înregistrând o creștere accelerată în perioada 2012-2014.

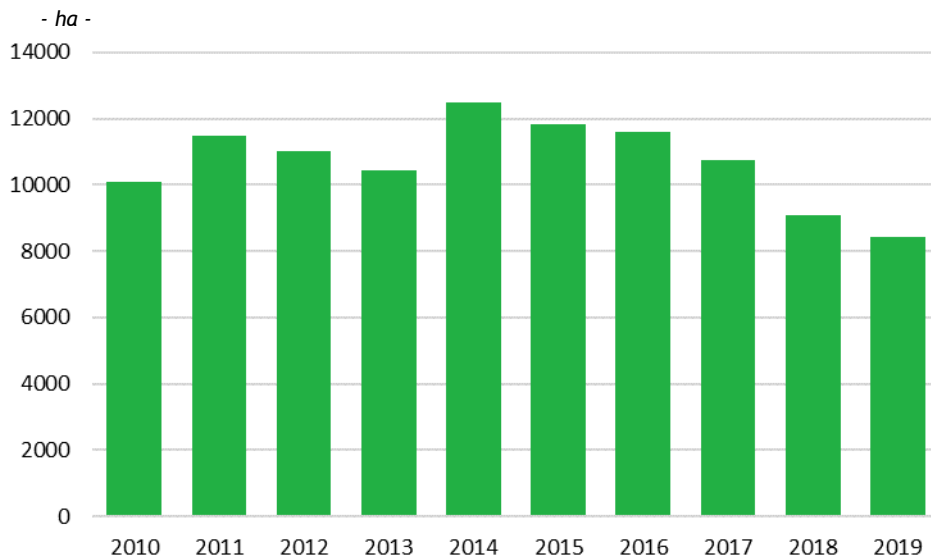
Ariile protejate, printre care și zonele umede de importanță internațională, oglindesc eforturile autorităților pentru identificarea, încadrarea juridică corespunzătoare și conservarea acestora. Constituie o componentă importantă a caracterizării ecologice, fiind parte din ariile protejate de interes internațional.

15.3.4. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări artificiale

Definiție: Suprafața împădurită (regenerarea artificială) reprezintă ansamblul de lucrări de plantare de puiți, butași și lăstari fasonați (sade) sau de însămânțare a unei suprafețe de teren cu scopul de a se crea noi arborete, atât pe terenuri forestiere de pe care a fost exploatat arboretul matur, cât și pe terenuri lipsite de vegetație forestieră.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig: 15.3.4. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări artificiale

Sursa datelor: INS

Suprafața împădurită - suprafața de teren pe care se plantează puiți sau se însămânțează semințe forestiere, cu scopul de a se crea noi arborete, a cunoscut în perioada analizată o evoluție neomogenă, funcție de disponibilitatea terenurilor necesare. Astfel, în prima parte s-a înregistrat o creștere de 23,8% din anul 2010 până la maximum din anul 2014, urmată de o scădere de 32,5% în anul 2019. Suprafețele pe care se realizează împăduriri, cu specii forestiere (foioase, rășinoase), sunt pe terenuri din fondul forestier, pe terenuri degradate și pe alte terenuri din afara fondului forestier.

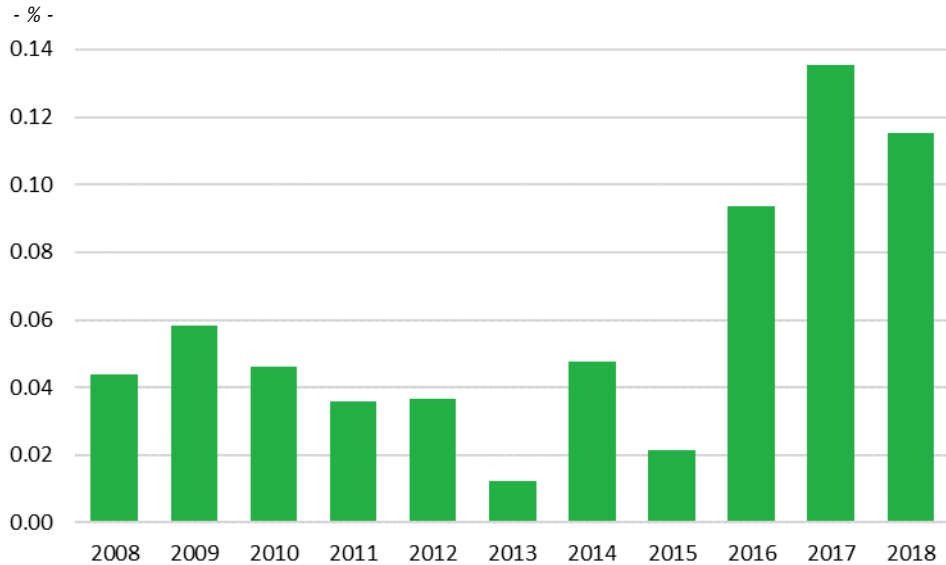
ORIZONT 2020: 4. Atragerea și cointeresarea comunităților locale și a organizațiilor neguvernamentale, inclusiv a asociațiilor de vânatoare și pescuit sportiv, în acțiunile de combatere eficientă a braconajului, precum și de conservare a habitatelor sensibile și a biodiversității; compensarea pierderilor de venit ale proprietarilor de păduri sau de terenuri agricole situate în ariile naturale protejate

15.4.1. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului

Definiție: Protecția biodiversității și a peisajului se referă la măsuri și activități care vizează protejarea și reabilitarea speciilor de faună și floră, ecosistemelor și habitatelor, precum și protecția și reabilitarea peisajelor naturale și semi-naturale. De asemenea, menținerea sau stabilirea anumitor tipuri de peisaj, biotopuri, zone ecologice și probleme conexe (garduri, linii

de copaci pentru a restabili „coridoarele naturale”) au o legătură clară cu conservarea biodiversității.

Fig. 15.4.1. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului, ca pondere în totalul producției de bunuri și servicii de mediu

Sursa datelor: INS

Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului (CEPA 6) face parte din categoria de activități de protecție a mediului, activități ale căror rezultate sunt tehnologii, produse și servicii atât cu caracter de prevenire și de remediere a daunelor aduse mediului.

Conform graficului, producția de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului ca pondere în valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu, anul 2017 a înregistrat cea mai mare valoare din perioada analizată, 0.14 pp, iar în anul 2013 s-a înregistrat cea mai mică valoare, 0.01 pp. Comparativ cu ultimul an din seria analizată, ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu valoarea producției totale de bunuri și servicii de mediu are o creștere, în anul 2018, cu aproximativ 0.08 puncte procentuale. Tendința perioadei analizate este dată de serviciile de protecția mediului ale producătorilor specializați de mediu, care au o valoare reprezentativă în producția totală de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului.

Analiza graficului oferă o concepție asupra măsurilor și activităților care vizează protejarea și reabilitarea speciilor de faună și floră, a ecosistemelor și habitatelor, precum și protecția și reabilitarea peisajelor naturale și semi-naturale.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Acest obiectiv de dezvoltare durabilă propune construirea de instituții puternice și corecte în sprijinul societăților pașnice și incluzive din întreaga lume până în 2030, în special prin: promovarea statului de drept, transparenței, responsabilității, bunei guvernări și nediscriminării la toate nivelurile guvernamentale; asigurarea accesului egal la justiție pentru toți și protejarea libertăților fundamentale ale tuturor; reducerea semnificativă a deceselor violente, torturii, abuzului, exploatării, discriminării, traficului de persoane, corupției și criminalității organizate reducând semnificativ toate formele de violență și promovând pacea. Baza acestui obiectiv reprezintă consolidarea rezilienței societății și a statului prin promovarea statului de drept, justiției, democrației, drepturilor omului și egalității. Compasiunea și un ridicat simț al moralității sunt fundamentale pentru o societate democratică. Persecuția, nedreptatea și abuzul pot fi încă prezente și pot perturba societatea. De aceea sunt necesare instituții puternice și standarde înalte de justiție.

Drepturile omului, statul de drept și democrația sunt indisolubil legate, iar angajamentul față de aceste principii fundamentale este esența politicii europene de dezvoltare. Accesul la justiție și statul de drept permit oamenilor să-și rezolve conflictele sau să își revendice drepturile pe căi legale și să caute și să obțină compensații. Acesta ar trebui să ajute la egalizarea condițiilor de concurență între cei vulnerabili și cei puternici, abordându-se problemele de impunitate, corupție și discriminare.

Acest obiectiv este conectat și cu alte obiective de dezvoltare durabilă prin faptul că atât securitatea alimentară, egalitatea de gen, eradicarea sărăciei, precum și dezvoltarea economică nu pot fi realizate fără respectarea statului de drept.

Prin acest obiectiv, se încearcă realizarea unei societăți incluzive și drepte, unde toată lumea este protejată, respectată și liberă să-și exprime convingerile, fără a se teme pentru siguranța oamenilor, indiferent de situația lor socio-economică, origini etnice, religie, vârstă, sex, orientări sexuale etc.

De asemenea, luarea deciziilor în mod participativ, incluziv și reprezentativ este foarte importantă pentru consolidarea păcii sociale și prevenirea conflictelor.

Acest obiectiv se realizează prin înființarea și consolidarea sistemelor și normelor juridice bazate pe statul de drept, instituții judiciare independente, fiabile și responsabile, alegeri libere și corecte, acces universal la justiție etc, precum și prin lupta globală împotriva criminalității organizate, terorismului, riscurilor chimice și nucleare, amenințărilor cibernetice și a altor amenințări globale la adresa păcii și securității.

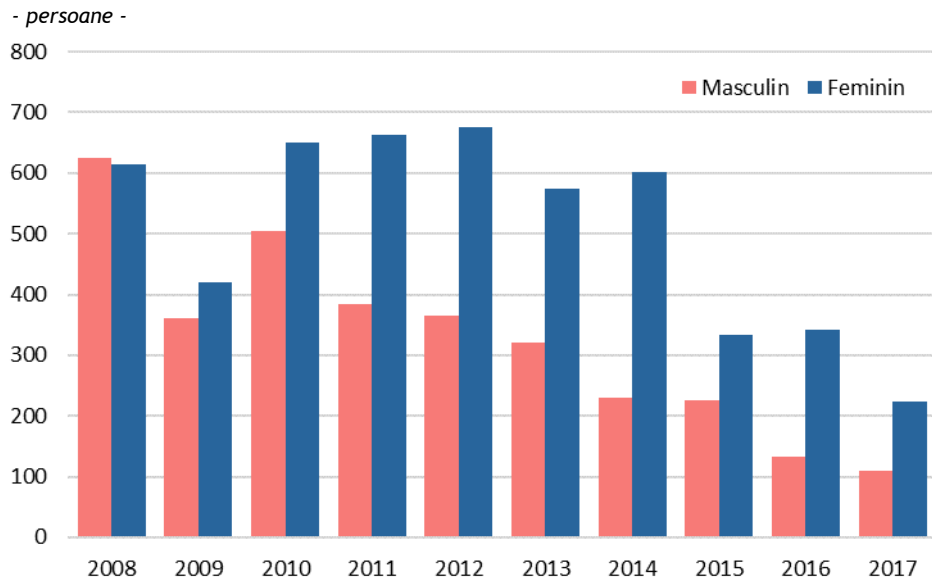
ORIZONT 2020: 1. Aplicarea riguroasă a prevederilor legale existente privind combaterea și condamnarea oricărui act de violență, abuz, exploatare, trafic de persoane sau

discriminare de orice fel, îndeosebi în privința copiilor, femeilor sau persoanelor cu dizabilități, indiferent de rasă, religie, gen sau orientare sexuală

16.1.1. Numărul victimelor traficului de persoane

Definiție: Numărul victimelor traficului de persoane reprezintă numărul total de victime ale traficului de persoane identificate.

Fig. 16.1.1. Numărul victimelor traficului de persoane, pe sexe

Sursa datelor: UNODC

Traficul de persoane este generat și întreținut de diverse alte fenomene sociale, precum sărăcia, corupția, marginalizarea socială și discriminarea, sub toate formele. Fenomenul traficului de persoane a cunoscut și a parcurs mai multe etape, generate de schimbările în plan economic, social și politic pe care România le-a traversat în ultimii ani. Tendința generală este una descendentă, cu două excepții, când curba descendentă este întreruptă (2009 și 2014). După aderarea produsă în 2007, țara noastră și-a intensificat eforturile de a reduce/combate traficul de persoane, instituțiile statului luându-și angajamentul de a asigura respectarea drepturilor omului, condiție fundamentală a apartenenței la Uniune. Anul 2010 marchează o amplificare a fenomenului, potrivit analizelor specialiștilor în domeniu, creșterea fiind înregistrată în segmentul de victime care au acceptat recrutarea pentru prostituție, exploatarea sexuală fiind principala modalitate de traficare, spre deosebire de perioada 2007-2009, când exploatarea prin muncă era componenta majoritară. Creșterea a înregistrat și numărul de minori traficați și, tot atunci, au fost raportate primele victime de gen masculin exploatate sexual. Creșterea din anul 2010 este justificată prin expansiunea majoră atât a traficului intern (între granițele țării), cât și extern, Italia și Spania fiind principalele țări de destinație. Până în anul 2017 traficul intern continuă să scadă deși rămâne la un nivel preponderent, victimele minore traficate fiind preponderente. Populația victimelor include, pentru prima dată, o persoană traficată ce avea o altă cetățenie decât cea română. Una din concluziile

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

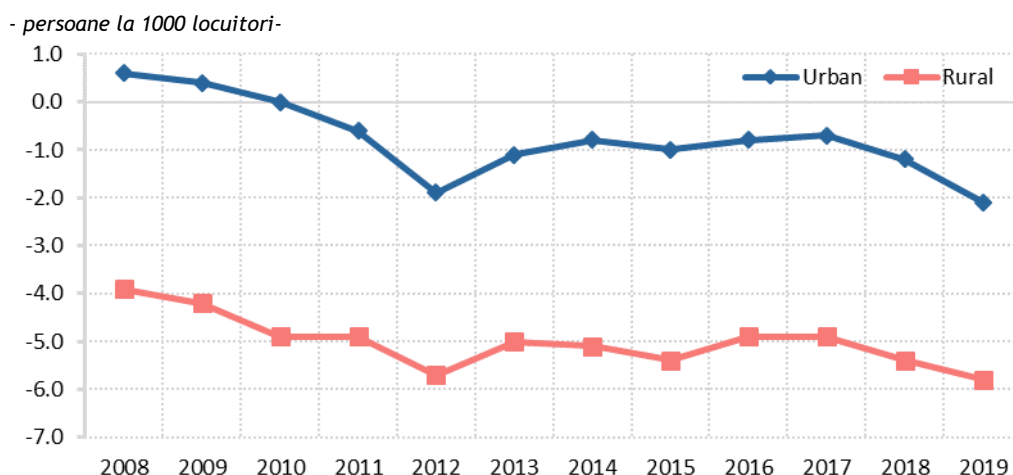
rapoartelor de specialitate relevă faptul că educația primită de victime condiționează negativ aderența acestora la ofertele primite din partea traficantilor. La fel și mediul de proveniență, cel rural păstrându-se preponderent pe întreaga perioadă ilustrată în grafic. Preponderența exploatării sexuale se remarcă în rândul victimelor identificate, indiferent de destinația exploatării, internă sau transnațională.

ORIZONT 2020: 4. Redactarea și începerea implementării unei strategii naționale pentru încurajarea creșterii demografice

16.4.1. Rata sporului natural al populației României

Definiție: Rata sporului natural al populației este un indicator care măsoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației, în anul de referință.

Fig. 16.4.1. Rata sporului natural al populației României, pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

Notă: Pentru perioada 2008-2011 sunt incluși născuți-vii ai căror mame aveau domiciliul sau reședința obișnuită în România și a căror naștere a fost înregistrată la oficiile de stare civilă din România, respectiv decedații care aveau domiciliul sau reședința obișnuită în România și populația după domiciliu la 1 iulie a anului de referință. Pentru perioada 2012-2019 sunt incluși născuți-vii ai căror mame aveau reședința obișnuită în România și a căror naștere a fost înregistrată la oficiile de stare civilă din România, respectiv decedații care aveau reședința obișnuită în România și populația rezidentă la 1 iulie a anului de referință. Datele pentru perioada 2013-2017 au fost revizuite, conform Calendarului de revizuirii al INS. Datele pentru anul 2019 sunt provizorii.

Dimensiunea natalității și mortalității determină și configurează evoluția sporului natural al unei populații. Pentru perioada 2008-2019, sporul natural a fost negativ (-1,4‰) și de dimensiuni din ce în ce mai mari până în anul 2012, când a atins un vârf (-3,6‰), după care acesta a început să se diminueze. În anul 2019 s-a înregistrat cea mai mare rată de -3,8 la 1000 locuitori (-2,1‰ în urban și -5,8‰ în rural). În anii 2008 și 2009, sporul natural a fost pozitiv în mediul urban. În anul 2010, în mediul urban, rata sporului natural a fost zero (numărul născuților-vii a fost egal

cu numărul decedaților). Sporul natural negativ a fost mai accentuat în mediul rural comparativ cu mediul urban, ca urmare a faptului că diferența între ratele de mortalitate și cele de natalitate din mediul rural a fost, în aproape întreaga perioadă, mai mare decât aceeași diferență calculată pentru mediul urban. Scăderea natalității are un impact negativ asupra populației României.

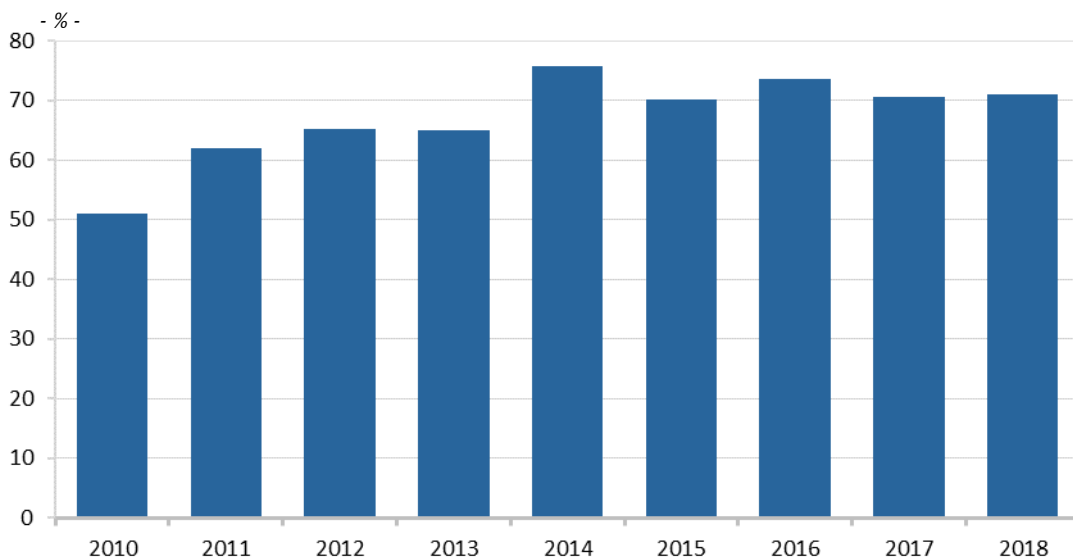
ORIZONT 2020: 7. Identificarea și implementarea soluțiilor de stimulare a digitalizării economiei României prin introducerea tehnologiilor digitale în administrația publică și în sfera serviciilor financiar bancare

16.7.1. Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu Administrația publică în totalul întreprinderilor

Definiție: Întreprinderile care au interacționat on-line cu administrația publică se referă la întreprinderile cu activitate economică, societățile bancare și de asigurări care au utilizat internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice, atât pentru servicii publice, cât și pentru activități administrative (impozite, taxe, înregistrare întreprinderi, asigurări sociale, alte tipuri de declarații, autorizații) la nivel local, regional sau național.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.7.1. Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu Administrația publică în totalul întreprinderilor

Sursa datelor: INS

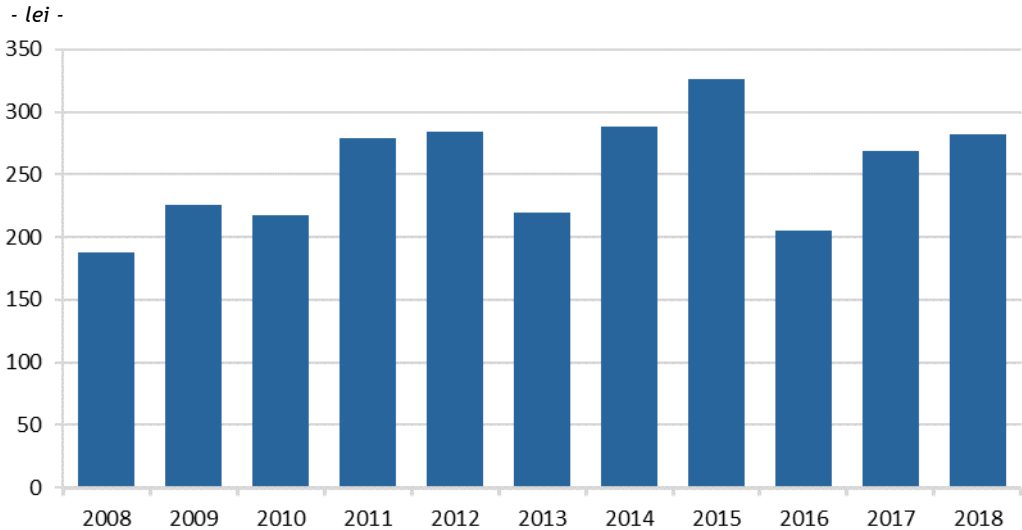
Administrația publică, ca pilon principal al implementării societății informaționale în România, pune la dispoziția mediului de afaceri servicii online. Astfel, ponderea întreprinderilor care au folosit internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice se situa, începând cu anul 2010, la peste 50%, înscriindu-se pe un trend crescător, atingând un maxim de 75,7% în anul 2014, scăzând în anii următori, dar menținându-se la peste 70%.

În anul 2018, ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu Administrația publică a ajuns la 71,1%, în creștere cu 20,1 puncte procentuale față de anul 2010.

16.7.2. Investiții în produse hardware la 1000 de lei investiții nete totale în domeniul societăților bancare și de asigurări

Definiție: Investițiile în produse hardware reprezintă cheltuielile efectuate pentru achiziționarea de mijloace ale tehnicii de calcul - calculatoare personale, servere, calculatoare portabile, echipamente periferice.

Fig. 16.7.2. Investiții în produse hardware la 1000 de lei investiții nete totale în domeniul societăților bancare și de asigurări

Sursa datelor: INS

Procesul investițional în acest domeniu este continuu, maximul investițional în domeniul bănci și societăți de asigurare a fost atins în anul 2015, ajungând la 326,3 lei la 1000 lei investiții nete și menținându-se în continuare la peste 200 lei la 1000 lei investiții nete. Comparativ cu anul 2008, în anul 2018, investițiile în produse hardware la 1000 de lei investiții nete în domeniu au crescut cu 94.8 lei.

ORIZONT 2020: 8. Combaterea corupției prin toate mijloacele legale disponibile indiferent de poziția socială sau economică a persoanelor vizate

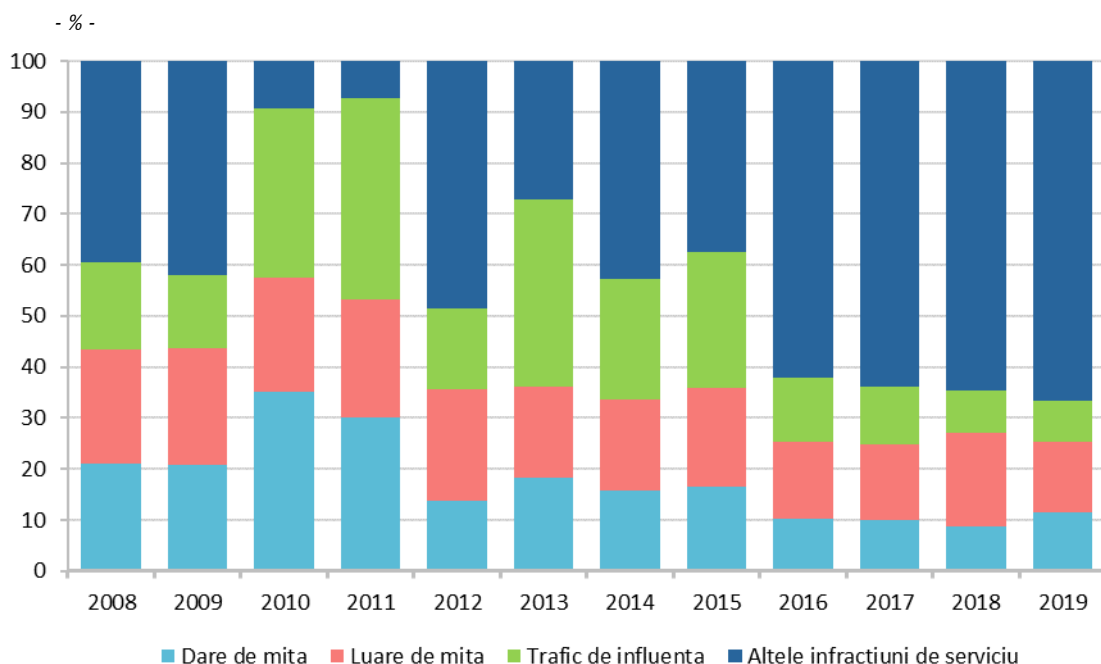
16.8.1. Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu

Definiție: Persoanele condamnate definitiv de instanțele judecătorești se referă la numărul de persoane condamnate definitiv pentru infracțiunile săvârșite în materie penală. În cazul persoanelor condamnate pentru mai multe infracțiuni, în statistica judiciară s-a înregistrat infracțiunea cea mai gravă. Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

Persoanele condamnate definitiv pentru dare de mită, luare de mită sau trafic de influență sunt persoanele care au fost condamnate pentru una dintre aceste infracțiuni, așa cum sunt definite acestea în art. 289, 290 și 291 din Codul Penal.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.8.1. Structura tipurilor de infracțiuni în rândul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu

Sursa datelor: CSM

Combaterea corupției reprezintă un pas important în dezvoltarea durabilă a oricărei societăți. Pentru evidențierea eficienței măsurilor privind combaterea corupției, se poate analiza indicatorul privind numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu, în special pentru cele referitoare la darea de mită, luarea de mită și traficul de influență.

În perioada 2008-2019, ponderea anuală a persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu privind darea de mită, luarea de mită și traficul de influență în totalul persoanelor condamnate definitiv a variat între un minim de 0,4% (în anii 2009, 2010) și un maxim de 1,1% (în anii 2016, 2017).

În această perioadă numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu a variat de la un an la altul, de la 277 persoane în anul 2008, la 684 persoane în anul 2019, cu un minim atins în anul 2010 când au fost condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu un număr de 193 persoane. În anul 2017 s-a înregistrat cel mai mare număr de persoane condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu (1091 persoane).

În anul 2008, un număr de 168 de persoane au fost condamnate definitiv pentru una dintre infracțiunile de dare de mită, luare de mită sau trafic de influență, iar în anul 2019, pentru aceleași infracțiuni, au fost condamnate definitiv un număr de 228 de persoane. Cele mai multe persoane condamnate definitiv pentru dare de mită, luare de mită sau trafic de influență s-au înregistrat în anul 2017 (395 persoane), iar cele mai puține în anul 2009 (125 persoane).

Pe categorii de infracțiuni, anul 2017 a înregistrat cele mai multe persoane condamnate definitiv pentru cele trei infracțiuni (108 persoane pentru infracțiunea de dare de mită, 163 persoane pentru infracțiunea de luare de mită și 124 de persoane pentru trafic de influență), iar ponderea persoanelor condamnate definitiv pentru aceste infracțiuni, în totalul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de serviciu a fost de 36,2%.

Se observă astfel că, deși în anul 2017 s-au înregistrat cele mai multe condamnări pentru dare de mită, luare de mită și trafic de influență, ponderea acestor infracțiuni în totalul infracțiunilor de serviciu pentru care au fost condamnate definitiv persoanele a scăzut considerabil, de la 90,7% în anul 2010 și 92,6% în anul 2011, până la 33,3% în anul 2019.

Privită în ansamblu, perioada 2008-2019 nu a fost caracterizată de scăderea numărului de persoane condamnate definitiv pentru infracțiuni de dare de mită, luare de mită sau trafic de influență, ceea ce înseamnă că fenomenul corupției există, chiar dacă nu este semnificativ și nu putem evidenția premisele eradicării acestuia.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Tema principală a acestui obiectiv de dezvoltare durabilă are în vedere „parteneriate pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă”. Parteneriatele se referă la necesitatea unei colaborări intersectoriale și transfrontaliere pentru a se atinge la nivel global toate obiectivele de dezvoltare durabilă până în anul 2030.

Punctele de interes acestui obiectiv sunt împărțite în cinci categorii: finanțe, tehnologie, consolidarea capacităților, comerț și probleme sistemice.

Obiectivele globale pot fi îndeplinite prin solidaritate, empatie, inventivitate, preocupare și cooperare. În acest sens sunt necesare investiții și sprijin internațional pentru a asigura dezvoltarea tehnologică inovatoare, comerțul echitabil și accesul pe piață, în special pentru țările în curs de dezvoltare.

Este nevoie de o viziune pentru un comerț îmbunătățit, precum și inițiative de investiții coordonate pentru a promova dezvoltarea durabilă. De asemenea, se urmărește consolidarea și eficientizarea cooperării dintre state, atât dezvoltate, cât și în curs de dezvoltare, folosind obiectivele de dezvoltare durabilă ca pe un cadru de definire a modalităților de colaborare. Se urmărește promovarea comerțului internațional cu scopul ajutorării țărilor în curs de dezvoltare pentru a le stimula exporturile, pentru a asigura un sistem comercial echitabil și accesul pe piață, care să fie deschis și avantajos pentru toți.

Coordonarea politicilor pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să își gestioneze datoriile, precum și promovarea investițiilor pentru cei mai puțin dezvoltați, este vitală pentru a realiza creștere economică și dezvoltare durabilă. Sunt necesare investiții și sprijin internațional pentru a asigura dezvoltarea tehnologică inovatoare, pentru valorificarea durabilă a resurselor.

În ceea ce privește România, în calitate de membră a comunității internaționale și a familiei europene, și-a asumat responsabilitatea de a se implica în efortul comun pentru sprijinirea dezvoltării durabile.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, România își susține angajamentele internaționale devenind stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare din anul 2007, odată cu accederea la UE.

Prin politica sa de cooperare pentru dezvoltare, România contribuie la lupta împotriva sărăciei extreme și vine în sprijinul dezvoltării de instituții democratice sustenabile în țări aflate în curs de dezvoltare, prin împărtășirea propriei experiențe.

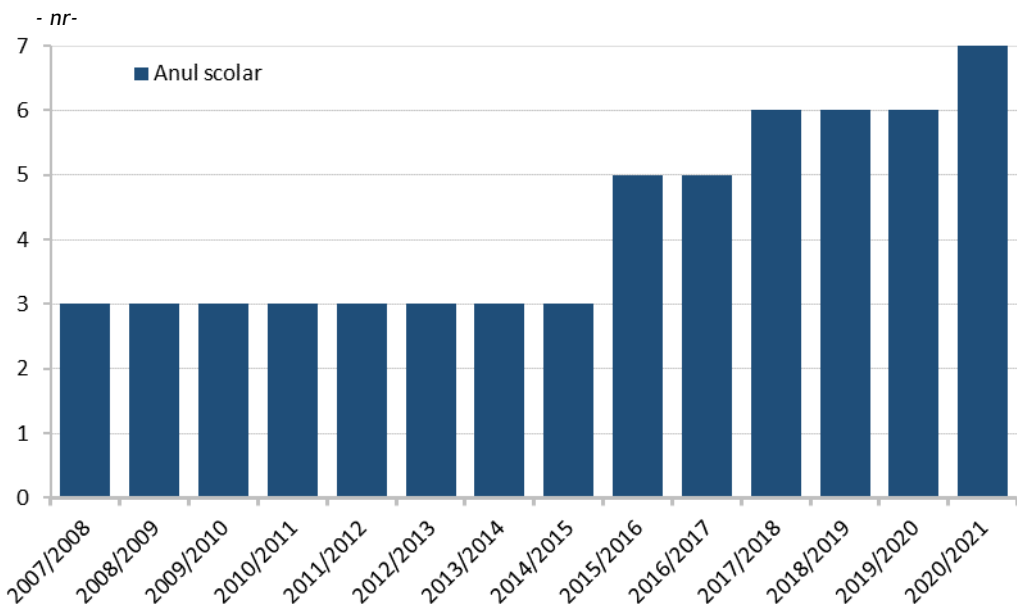
Asistența bilaterală se materializează în parteneriat cu instituții publice, organizații internaționale, reprezentanți ai societății civile sau ai mediului privat, sub formă de proiecte de dezvoltare, împrumuturi sau granturi, burse de studiu, sprijin bugetar și asistență umanitară. Principalele state care au beneficiat de asistență pentru dezvoltare din partea României au fost, în ultimii ani, Republica Moldova, Serbia, Ucraina, Albania, Georgia, Armenia, Turcia, Egipt, Tunisia, Iordania, Siria, Maroc.

ORIZONT 2020: 3. Sprijinirea comunităților de români din străinătate prin asigurarea accesului la cursuri de limbă și cultură românească și dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din Europa și din lume

17.3.1. Numărul țărilor în care s-a predat cursul de limbă, cultură și civilizație românească

Definiție: Numărul țărilor în care s-a predat cursul de limbă, cultură și civilizație românească reprezintă numărul țărilor în care s-a predat cursul opțional de limbă, cultură și civilizație românească elevilor români înscriși în unități de învățământ din state membre UE.

Fig. 17.3.1. Numărul țărilor în care s-a predat cursul de limbă, cultură și civilizație românească

Sursa datelor: ILR

Cursul de limbă, cultură și civilizație românească (LCCR) este un proiect internațional dezvoltat în cadrul unui parteneriat între Ministerul Educației din România și alte state membre UE. Obiectivul principal vizează predarea cursului opțional de limbă, cultură și civilizație românească elevilor români înscriși în unități de învățământ. Acest indicator măsoară parțial ODD-ul 17, Parteneriate pentru realizarea obiectivelor, prin dezvoltarea cadrului de cooperare internațională dintre instituțiile de învățământ superior din România și instituțiile partenere din UE. De asemenea, arată gradul de promovare a limbii, culturii și civilizației românești în statele Uniunii Europene. Începând cu anul 2007, s-a lansat în 2 țări (Italia și Spania), apoi în Belgia, în 2008. Începând cu anul școlar 2015/2016, proiectul s-a extins și în Irlanda, respectiv Portugalia, după care, în anul școlar 2017/2018 a fost inclusă și Marea Britanie. Astfel, numărul țărilor în care s-a predat Cursul de Limbă, Cultură și Civilizație Românească a crescut de la 3 țări în anul școlar 2007/2008, la 6 țări în anul școlar 2017/2018.

Dublarea numărului țărilor și creșterea numărului elevilor români înscriși la cursul LCCR măsoară în mod direct orizontul 2020 privind sprijinirea comunităților de români din străinătate prin

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

asigurarea accesului la cursuri de limbă și cultură românească și dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din Europa și din lume.

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020**

Titlul proiectului: "România Durabilă" - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru
implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030
Codul proiectului: 127545
Denumirea Beneficiarului: SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Data publicării: februarie 2021

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.